

Godin Akam Inigha Izir Gumazim Samuel,
An Akinafarir Namba 2

O
2 Samuel
Akar faragha zuim

Akinafarir kamin eghaghaniba, da Samuelin Akinafarir Namba 1in eghaghanimin gin, otivizir bizibagh eghari. Akinafarir kamning faragha akinafarir vamiran ike. Samuelin Akinafarir Namba 2, a gumazir vamira geghari, kar Atrivim Devit. Kamaghin, me gin an ogharazi, a ua baghavira iti. Akinafarir kam, a Devit atrivimin itir dughiamin bizibagh eghari.

God Atrivim Devit ko iti. Devit a gumazir gavgavim, a God gifongeghavira ikia, egha uaghan Israelian gumazamizibagh ifonge. A nighnizir bar gavgavim Godin iti, ezi Israelia bar a gifonge. Dughiar mabar, Devit uan inivafizir agorogemin gin ghua, arazir kurar avirir maba uaghan dagh ami. Ezi gin Godin akam inigha izir gumazim Natan, Devitin arazir kurabar an akazi, a uan arazir kurabar gun mikemegha navim gira.

Israelian damazimin, Devit bar ziar ekiam iti. Devitin dughiamin gin, osimtiziba Israelia bativima, me uam Atrivim Devit ginighnisi. Egha me kamaghin pantemin nighnisi, me Devitin min garir atrivir gavgavitam ikiti deragham. Devitin nighnizir gavgavim ko navim girazir arazim bangin, a Israelian tongin bar ziar ekiam ini.

Devit Israelian atrivimin oto

(Sapta 1--9)

Devit Solin ovevemin akam baraki

¹ Dughiar kamın, Devit uan midorozir gumaziba ko ghua Amalekia ko misogha itima, Atrivim Sol danganir igharazimin Filistiaba ko misoghava areme. Devit midorozimin Amalekia abinigha givagha, me uamategha Siklakın nguibar ekiamın izegha aruer pumuningın iti. Dughiar kamın Atrivim Sol aremegha gifa, ezi Devit tong fozir puvati. ² Ezi namba 3ın aruemin, gumazir igiar mam iza Siklakın oto. A iza uan osimtizim akakaghasa uan korotiam abigha beghneaziba uan dapanim gaghui. A Devit bagha ghugha uan tevimning apirigha guam nguazimin mituagha, ziar ekiam Devit ganıdi. Gumazir kam Sol iti naghın ikegha ize. ³ Ezi Devit an azara, “Ni managhira ikegha izi?”

Ezi gumazir igiam ghaze, “Apaniba Israelia gasighasiz-ima, ki en midorozir gumaziba iti naghın, me ategha ara ni bagha izi.”

⁴ Ezi Devit an azara, “Ga uaning, ni midorozimin otivizir bizibar gun na geghan.”

Ezi gumazir igiam a miġia ghaze, “Israeliyan midorozir gumaziba midorozimin arezi, Filistiaba men gumazir avirim misoagharighizi me ariaghire, ezi Atrivim Sol uan otarim Jonatan ko, aning uaghan areme.”

⁵ Ezi Devit an azara, “Ni manmaghın Sol ko Jonatanın ovevem gifo?”

⁶ Ezi gumazir igiar kam ghaze, “Ki, Gilboan migh-siamın pın tughav ikia garima, Sol uan afuzim nguazim gasaragha gavgavim uabi ganıga tughav iti. Ki garima, apaniba Solın boroghın zui, kar karisba ko hoziabagh api-aghira misozir midorozir gumaziba. ⁷ Ezi Sol raghirigha nan gara nan dia. Ezi ki kamaghın a ikaragha ghaze, ‘Gumazir ekiam, ki kagh iti.’ ⁸ A kamaghın nan azara, ‘Ni

nguibar manamin gumazim?’ Ezi ki ghaze, ‘Ki Amalekian mav.’⁹ Ezi a kamaghin na migei, ‘Ni na bagh zuamira iziva bar na misueghti ki aremeka. Nan apaniba bar puvira na misoghezima, nan damaziba nan sirima, ki kiran oveghangin ovengam.’¹⁰ Kamaghin amizima, ki an akam baregha an boroghin ghua a misoghezi an areme. Ki kamaghin fo, a bar gifa, a nguazim girigh bar aremegham. An aremegha givazi, ki an atrivibar dapanir asuam ko daveriam inigha, ni bagha izi. Nan gumazir ekiam, aningra kara.”

¹¹ Devit akar kam baregha bar osemegha uan korotiam abiki. Ezi an midorozir gumaziba uaghan kamaghiram ami. ¹² Me fo, Sol ko Jonatan ko Ikiavira Itir Godin midorozir gumaziba ko Israelian gumazamizir igharaziba sara, me bar moghira midorozir sababar ariaghire. Kamaghin amizi, me bar men apangkuvigha osemegha azia, dagheba tagha ikia ghua guaratizimin tu.

¹³ Egha Devit gumazir igiar kam kamaghin an azara, “Ni nguibar manamin gumazim?”

Ezi a ghaze, “Ki Amalekian mav, nan afeziam fomira Amalekian nguazim ategha iza Israelin kantrin nguazim gaper.”

¹⁴ Ezi Devit uam an azara, “Manmaghin ami? Ni atrivimin misogha tong atiatir puvati? Kar atrivir Ikiavira Itir God misevezim.”

¹⁵ Egha Devit uan midorozir gumazir mamın diazi, a izima a kamaghin a migei, “Ni gumazir kam misueghti an aremegh.” Ezi Devitin midorozir gumazim, midorozir sabamin gumazir kam okezi an areme.

¹⁶ Ezi Devit, Amalekian gumazir kuar kamın gara ghaze, “Ni amizir osımtizim bangin ni areme. Ni uabi uabin gun migia ghaze, Ki Ikiavira Itir God misevezir atrivim misoghezi, an areme.”

Devit aziava Sol ko Jonatan bagha aghuimazir onger akam bange

¹⁷ Egha Devit bar osemegha, Sol uan otarim Jonatan ko aning ginighnigha aghuimazir ighiam bange. ¹⁸ Devit akar gavgavim Judan gumazamizibagh aniga ghaze, me ighiar kam bangam. Ighiar kamin ziam, Barir Pimin Ighiam. Egha me a isa Jasarin Akinafarimin an osiri. Devit kamaghin ighiar kam bati.*

¹⁹ “Gumazir en faragha zuiba,
me Israelia en gumaziba,
me mighsiabagh isin ariaghire.

En midorozir gumazir gavgaviba
ariaghiregha gifa.

²⁰ Ia Getin nguibar ekiam ko Askelonin nguibar ekiamin
tuavibar
bizir kamin gun mikiman marki.

Filistian amiziba oregh
bar akuegham.

Eghti God gifozir puvatizibar guiviba,
me navir amirizim inigh bar akuegham.

²¹ “En midorozir gumazir gavgaviba
Gilboan mighsiabar ariaghire.

Ezi midorozir oraba
pura mighsiar kabagh irav iti.

Ezi Solin oram uaghan pura iti,

* **1:18:** Fofozir gumaziba ghaze, Jasarin Akinafarir kam, a Israelian akinafarir ghurir mam. Egha datirighin akinafarir kam bar ovenge, ezi e fozir puvati akar manaba an ike. Josua God ko migeima an aruem gamizi an overiamin tughav itir dughiamin eghaghanim, a uaghan akinafarir kamin iti. Ni Josua 10:12-13in gan.

ezi me borem uam a gazuir puvati.
 Kamaghin amizi, ki kamaghsua, amozim ko dimagarimin
 ghuariam mighsiar kam uam a giran marki.
 Eghti dagher aghuiba ua nguazir kamin aghungan
 kogham.

²² “Jonatanin barir pim a paza zuir puvati.

Ezi Solin midorozir sabam pura itir puvati.
 A midorozir gumazir gavgavibav soghezi me ariaghire,
 ezi apanibar ghuziba ko oviba bar a noke.

²³ Gumazamiziba bar Sol ko Jonatan gifonge.

Aning gumazir bar aghuimning.
 Aning zurara roroamningin min uaningin poroghav ikia,
 kamaghira ikia ghuava areme.
 Aning pamtemin uan apanibar agintisi,
 egha aning kuarazir isaba asizibar agintizir ivemaris
 arazim gafira.

Egha aning gavgavir ekiam ikia
 laionin gavgavim gafira.

²⁴ “Ia, Israelian amiziba, ia Sol bagh azirakabar amuva an
 aghuimazimin iki.

A korotiar aghevur aghuiba isa ia ganingizi ia uari
 asingi.
 Dar iveziba bar pin iti.
 A golin adiarir aghuir guar aviriba isa ia ganingi.

²⁵ “Midorozir gumazir gavgaviba midorozimin ariaghire.

Ezi Jonatan uaghan areme,
 ezi an kuam mighsiamin pin iti.

²⁶ O Jonatan, nan roroam!

Ki bar nin apangkuvigha oseme.
 Ki bar ni gifonge,

ezi ni uaghan bar na gifonge.

Ni na gifongezir arazim, a bar gavgavigha, bar ekefe,
egha amiziba bar na gifongezir arazim, a bar men
ifongiam gafira.

²⁷ Midorozir gumazir gavgaviba midorozimin
ariaghiregha gifa,
ezi midorozim gamir biziba da bar ikuvigha gifa.”

2

Devit Judabar atrivimin oto

¹ Sol ko Jonatanin ovevemín gin, Devit kamaghin Iki-
avira Itir Godin azai, “Ki ti mangiva Judan nguibar ekiatam
dapiam, o puvatigham?”

Ezi Ikiavira Itir God ghaze, “Ni mangi.”

Ezi Devit ua kamaghin an azara, “Ki mangi nguibar
ekiar manam dapiam?”

Ezi Ikiavira Itir God ghaze, “Ni mangiva Hebronin
nguibar ekiamin daperagh.”

² Kamaghin, Devit uan amuimning ko ghua Hebronin
nguibar ekiamin apera. An amuir mam, a Jesrilin nguibar
ekiamin amizim, an ziam Ahinoam. An amuir igharazim,
a Karmelin nguibar ekiamin amizim, an ziam Abigel. A
fomira Nabalín amuim, Nabal aremezima Devit a inigha
an iti. ³ Devit uan gumaziba ko, an gumazibar adarasi,
me bar ghua Hebron ko Hebronin boroghin itir nguibar
ekiabagh apia. ⁴ Ezi Judan adarazir gumaziba iza Hebronin
otivigha, uari bagh atrivimin ikiasa Devit amisevegha,
olivín borem an dapanim ginge.

Devit atrivimin otogha givagha kamaghin oraki,
Jabesin nguibar ekiamin itir gumazamizir maba Solin
kuam afa. Jabes, a Gileatin nguazimin aven itir nguibam.

⁵ Kamaghin amizi, a gumazir maba amangizi, me ghua Jabesia migia ghaze, “Ia apangkuvim ikia arazir aghuimin Sol gamigha an kuam afa, a ian atrivim. Kamaghin, Ikiavira Itir God ian apangkuvigh deraghvira ia damu. ⁶ Ikiavira Itir God datirighin guizin apangkuvir arazimin ian akakaghiva, zurara deraghvira ia damu. Eghti ki uaghan ian arazir aghuir ia Sol gamizim ikarvagh deraghvira ia damuam. ⁷ Guizbangira, ian Atrivim Sol areme, ezi Judan adarazi uari bagh atrivimin ikiasa na misefe. Kamaghin amizi, ia tuivigh gavgavigh bizitamin atiatingan marki.”

Israelia uari bagh atrivimin ikiasa Isboset amisefe

⁸ Filistiaba Sol misoghezi an aremezir dughiamin, Nerin otarim Apner, ghua Solin otarim Isboset* inigha ghua, Jordanin Fanem abigha ghua Mahanaimin nguibar ekiamin oto. Apner Solin midorozir gumazibar faragha zuir gumazir dapanim. ⁹ Me Mahanaimin ikiava, Apner Isboset gamizi, a nguazir kabar atrivimin oto: Gileat, Aser, Jesril, Efraim ko Benjamin, egh a uaghan Israelian nguibaba, bar dar atrivimin oto. ¹⁰ Solin otarim Isboset 40plan azeniba itima, me Israelian atrivimin ikiasa anemisefe. Ezi an azenir pumuningra atrivir ingangarim gami. Ezi Judaba me Devitin gin zui, ¹¹ ezi a Hebronin ikia azenir 7pla ko akuamin, men atrivir ingangarim gami.

Israelia Judan adarazi ko misosi

* **2:8:** Gumazir kamin ziam Isboset, a guizbangira, Isbal o Esbal. (Ni 1 Eghaghaniba 8:33in gan.) Ezi Hibrun akam ziam Isbal an akar kamin mirara ghu, “Balin gumazim.” Bal an asemn ziam, egha gumaziba ua ziar kam Bal osiran aghua, egha me a giragha kamaghin osiri, “Boset,” an akar kamin mirara ghu, “aghumsizir bizim.”

¹² Ezi Nerin otarim Apner ko Solin otarim Isboset, uan ingangarir gumaziba ko, me bar moghira Mahanaimin nguibar ekiam ategha ghua, Gibeonin nguibar ekiamin oto. ¹³ Ezi Seruian otarim Joap, ko Devitin ingangarir gumaziba, me bar moghira iza Gibeonin dipar akaremin boroghin me bato. Isbosetin adarazi dipar akaremin vongin apiaghav itima, Devitin adarazi vongin apiaghav ti. ¹⁴ Ezi Apner kamaghin Joapin azara, “E midorozir gumazir igiar aghui taba inighti, me en damazibar ikarang uariv sogham.”

Ezi Joap ghaze, “A dera, me mamaghira damuam.”

¹⁵ Ezi Benjaminin ikizimin gumazir 12pla, me Isbosetin midorozir gumaziba, me iza Devitin 12plan midorozir gumaziba ko uariv sosi. Ezi Devitin midorozir gumaziba vaghvaghera, Isbosetin midorozir gumaziba vaghvaghera me ko me uariv sosi. ¹⁶ Me vaghvaghera midorozimin uari abinasava amua, egha me vaghvaghera uan apanibar dapanibar suigha, midorozir sababar uan apanibar navibagh inifi. Egha 24plan gumazir kaba bar moghira iregha ariaghire. Kamaghin amizi, gumazamiziba danganir kam dibora ghaze, “Midorozir Sababar Danganim.”

¹⁷ Ezi dughiar kamin, midorozir bar ekiam ikizir kamningin tongin oto. Ezi Devitin midorozir gumaziba me Apner ko, Israelian adarazi midorozimin me gafiraghera me abini. ¹⁸ Seruian otarir 3plan ziabar kara: Joap, Abisai ko Asahel, me uaghan midorozir kamin iti. Asahel, an asizir atiabar min bar pamtemin ivemari. ¹⁹ Ezi Israelia tintinibar arima, Asahel dikavigha Apner bagha ivegha biaghatigha ghua an agira. ²⁰ Ezi Apner ikigha girakirangin garima, Asahel an agintizima, Apner kamaghin an azai, “Asahel kar nirara?”

Ezi Asahel ghaze, “Are, kirara.”

²¹ Egha Apner ghaze, “Ni nan agintighan marki. Ni agharir guvim o kiriamin mangi. Egh ni midorozir gumazir igiar igharazitamin agiragh an suiragh, egh an biziba inigh.” Ezi puvati. Asahel tong Apnerin akam barazi puvatigha, an agintighavira iti.

²² Ezi Apner uam a migei, “Ni na atakigh. Ki ni misueghti ni aremeghasa, ni ti ifonge? Ki ni misueghti ni aremeghti, ki nin avebam Joapin damazimin bar aghum-sigham.” ²³ Ezi puvati, Asahel tong a barazir puvati. Kamagh amizi, Apner girakirangin moghin afuzir konimin Asahelin navim birazima, afuzim anemikiragha vongin an akirir agharimin oto. Ezi Asahel irighava areme. Ezi midorozir gumazir igharaziba iza garima, Asahelin kuam irighav iti, ezi me danganir kamin tuivighav ikia pura gari.

²⁴ Ezi Joap ko Abisai, aning Apnerin agiragha ghua, aruem uaghirima aning Gian nguibamin boroghin Aman mighsiamin oto, kar Gibeonin gumazamiziba puvatizir danganim zuir tuavim. ²⁵ Aning garima, Benjaminin gumaziba Apner ko mighsiar dozir mamın uari akuvagha, pura midorozim bagha uari arigha iti. ²⁶ Ezi Apner aningin apigha, Joapin diagha ghaze, “Manmaghin ami? Midorozir kam givaghan kogham? Ni ti kamaghin fozir puvati, arazir kam osimtizir bar ekiam e daningam? E ikizir vamira. Ni dazoghin uan gumazibav kemeghti, me uam en agintighan kogham?”

²⁷ Joap kamaghin oregha a ikara, “Ikiavira Itir Godin ziamin ki guizbangira ni migei, ni ti akar kamin na mikemezir puvatizi, nan gumaziba ian agintigha ghua gurun mizaraghan otoghan koghai.” ²⁸ Joap akar kam mikemegha givagha, sigham givia Israelian agintighan uan midorozir gumazibar anogoroke. Ezi me ua Israelian agintighizir puvatigha midorozim agifa.

²⁹ Ezi Apner uan adarazi ko me danganir kam ategha Jordanin danganir zarimin uaghiri. Egha me dimagarimin danganir zarir kamin ghua Jordanin Fanem abigha vongin ghua, aminzaraghan aruer arizimin Mahanaimin oto.

³⁰ Apner uan midorozir gumaziba ko ghuegha givazima, Joap uan midorozir gumaziba akuvagha me medi. A me mengegha kamaghin fo, 19plan midorozir gumaziba ariaghire. Ezi Asahel uaghan areme. ³¹ Dughiar kamin, Devitin adarazi Benjaminin 360plan gumazibav soghezi me ariaghire, kar Apnerin adarasi. ³² Ezi Joap uan gumaziba ko, me Asahelin kuam inigha ghua Betlehemin nguibamin, an afeziam afazir danganimin anefa. Me anefagha dimagarimin uamategha ghua Hebronin otivima, aminim bar tira.

3

¹ Dughiar kamin gin, midorozim dughiar bar ruarimin Devit ko Solin adarazir tongin iti. Devitin adarazi bar gavgavigha ghuavanaga Solin adarazigh amima, me bar amiragha uaghiri.

Devit 6plan otariba iti

² Devit Hebron aperagha 6plan otarir kaba ini. Men ziabar kara: Amnon, an otarir ivariam, an amebam Ahi-noam, a Jesrilin nguibar ekiamin amizim. ³ Amnonin girara irim, Kileap, an amebam Abigel, a Karmelian amizim. Abigel faragha Nabal in ike, ezi Nabal aremezi, Devit a inigha an iti. Ezi otarir mizezim, Apsalom, an amebam Maka, Maka kantri Gesurin Atrivim Talmain guivim. ⁴ Namba 4in otarim, Adoniya, an amebam Hagit. Otarir namba 5in ziam, Sefatia, an amebam Abital. ⁵ Ezi otarir namba 6, Iream, an amebam Ekla, a Devitin amuim. Devit Hebronin ikiava otarir kaba ini.

Apner Devit ko migei

⁶ Solin adarazi ko Devitin adarazir midorozir gumaz-iba uariv sogha ghuavira itima, Apner a Solin adarazir gumazir ekiamin otivasava ami. ⁷ Ezi dughiar mamin, Isboset kamaghin akar mam Apner gasa ghaze, “Ni nan afeziam Solin amuir dozim koma akui. Amizir kamın ziam Rispa, a Aian guivim. Ni tizim bagha kamaghin ami?”

⁸ Apner akar kam baregha atara bar osemegha ghaze, “Ni ghaze, ki ti nin afiar gumazim? Egha ni ghaze, ki ti Judabar akurvasi? Puvati. Ni nighnigh. Dughiar nin afeziam Sol atrivimin ikia iza datirighin, ki a ko an aveghbuaba ko an namakabar gin zui. Egha ki uaghan ni ataghizi, Devit ni inigha ni gasighasighizir puvati. Ezi ni datirighin amizir kam bagha akam na gasi, kar pura bizir kinim. ⁹⁻¹⁰ Ikiavira Itir God, Devit bagha Akar Gavgavir mam akirigha ghaze, Devit Solin adarazi batueghtima, me Israelian atrivibar ikian kogham. Ikiavira Itir God ghaze, a uabi Devit damighti a Israelia ko Judabar atrivimin ikiva, kantrin kam bar a gativagham. Eghti Devit kantrin kamın atrivimin iki, egh Danin anabamin nguazimin ikegh mangi nguibar ekiam Berseban tugham. God Devit bagha dikirizir Akar Gavgavir kam bagh, ki Devitin akuraghan koghti, God na misueghti ki aremegham.” ¹¹ Kamaghin, Isboset oregha bar Apnerin atiatigha, ua migeir puvati.

¹² Ezi Apner zuamira Devit bagha akam amaga ghaze, “Tinara kantrin kam gativagham? Ki kamaghsua, ni na ko akar gavgavim akirighti, ki nin akuragh, Israelia damighti me bar nin gumamazibara ikiam.”

¹³ Ezi Devit kamaghin Apner bagha akam amada, “Nin akaba bar dera. Ki kamaghsua, ni faragh bizir kam na koma anakirigh. Bizir kam kamakin, ni Solin guivim Mikal, na bagh a inigh izi. Puvatighti, ki ua nin ganan kogham.”

¹⁴ Egha Devit gin Isboset bagha akam amaga ghaze, “Ki kamaghin ifonge, ni nan amuim Mikal na bagh anemadaghti a uamategh izi. A guizbangira nan amuim. Ki fomira 100plan Filistiabar mikarzir mogomebar inibar a givese.” ¹⁵ Ezi Isboset kamaghin oregha gumazir maba amangizima, me ghua Laisin otarim Paltiel, a Mikalin pam, me ada Mikal inigha Devit bagha ize.*

¹⁶ Me Mikal inigha Devit bagha zuir dughiamin, Paltiel aziava Mikalin gin zui. Me ghua Bahurimin nguibar ekiamin otogha, Apner kamaghin Paltiel migei, “Ni uamategh uan dipenimin mangi.” Ezi Paltiel an akam baregha uamatege.

¹⁷ Me tighar Devit bagh mangamin dughiamin, Apner Israelian gumazir dapaniba bagha ghugha me migia ghaze, “Ia oragh. Faragha zuir dughiar aviribar ia bar ifongegha ghaze, Devit en atrivimin ikiam. ¹⁸ Ia datirighin dikavigh mangi a damighti, an atrivimin otivam. Ia Ikiavira Itir God amizir akar kam ginighnigh. A kamaghin mikeme, ‘Nan ingangarir gumazim Devit, ki ingangarim a danightima, a Filistiaba ko apanir igharazibar dafarimin, nan gumazamiziba Israelia, a ua me iniam.’” ¹⁹ Egha Apner uaghan uabi ghua Benjaminin adaraziv keme. Egha gin uamategha Hebronin ghugha, Benjaminia ko Israelia damuasa ifongezir bizibar gun Devit migei.

²⁰ Apner uan gumazir 20pla ko me ghua Hebronin Devit batozir dughiamin, Devit me bagha isar ekiam gami. ²¹ Ezi Apner gin kamaghin Devit migei, “Ni na ateghti, ki mangiva Israelia bar me inigh iziti, me nin apengan ikisi ni ko akar gavgavim akiram. Eghti ni ifongezi moghin, ni kantrin kamin danganiba bar dar atrivimin ikiam.” Ezi Devit uan adaraziv gia ghaze, ia arazir kuratamin

3:14: 1 Samuel 18:27 * **3:15:** Ni 1 Samuel 18:17-27 ko 25:44in gan.

Apner damuan marki. Egha a Apner amadazima, a navir amirizim sara uamategha ghu.

Joap Apnerin misoghezi an areme

²² Apner Hebronin itir dughiamin, Joap ko Devitin midorozir gumaziba itir puvati. Me ghua apanibav sosi. Ezi Devit Apner amadazi a ghuzima, an girara Joapin adarazi me uan apanibav suegha, me da inizir biziba inigha uam Hebronin otifi. ²³ Ezi Joap ko an gin zuir midorozir gumaziba bar Hebron otivigha, Joap kamaghin oraki, Apner iza Atrivim Devitin gani, ezi Devit Apnerin misoghan gumazibar anogoregha anemadazima, a navir amirizim sara ghu.

²⁴ Kamagh amizi, Joap ghua atrivimin gara an migia ghaze, “Me ghaze, Apner iza ni batozima ni anetaghizima, a uamategha navir amirizim sara ghu. ²⁵ Ni ti Nerin otarim Apnerin arazibagh fozir puvati? A ni gifara nin ganasa izi. A nin akurvaghasa izir puvati. A nin danganir ni aruiba ko, ni amir biziba, a modogh bar dar gan da asavsuighasa ize, egh a uamategh izi ni ko misogham.”

²⁶ Joap migirigiar kam gamigha uamategha ghu. A ua Apner inigh izasa gumaziba amadazi, me an gintigha an gin ghue. Gumazir kaba ghua Siran mozirpamin a batogha, uam a inigha izi. Dughiar kamin, Devit bizir Joap amir kam gifozir puvati. ²⁷ Apner iza Hebronin otozir dughiamin, Joap a inigha ghua nguibar ekiamin tiar akamin, a ko tughu nimira a ko mikimasa. Egha aning tughav itir dughiar kamin, Joap uan afuam inigha Apnerin navim birazima an areme. Joap uan dozim Asahelin ovevem ikarvagher, Apner birazi an areme.

²⁸ Me gin bizir kamin gun Devitin mikemezi, a ghaze, “Ikiavira Itir God fo, ki Apnerin suiragha a misoghezi an aremezir puvati. Nan gumazamiziba uaghan osimtizitam

an itir puvati. Joap uabira, kar an osimtizim. ²⁹ Kamagh amizi, an ghuzim Joapin dapanim giriva, an afeziamin dipenimin itir darazi sara bar me giram. Ki kamaghin ifonge, Joapin dipenimin aven itir gumaziba zurazurara, men tarazi gin lepan arimariam ikiti, men tarazi duar kurar midir puvatiziba ikiti, men tarazi amizibar ingan-garibar amuam, eghti men tarazi apaniba midorozibar me misoghtima me arighiriti, men tarazi zurazurara daghe-bar otevegham.”

³⁰ Arazir kamin, Apner faragha Gibeonin midorozimin aven Joap ko Abisain dozim, Asahel misoghezi an areme. Kamaghin amizi, Joap ko Abisai aning uan dozimin ovevem ikarvagha, Apnerin misoghezi an areme.

Me Apnerin kuam afa

³¹⁻³² Ezi Devit kamaghin Joap uan midorozir gumaziba ko me migei, “Ia uan korotiaba abighiva, azirakar korotiabar aghuigh, egh ia Apner bagh azi.” Me Hebronin anefa. Dughiar me Apnerin kuam inigha gumazir kuaba afir danganimin zuima, Devit Apnerin akuriamin girara zui. Devit gumazamiziba ko me mozimin boroghin tuiv-ighav ikia, bar moghira puviram azi. ³³ Egha Devit Apner bagha azirakar igiar kam bange:

“Apner gumazir onganim puvati.

A tizim bagha pura kamaghin areme?

³⁴ Me an suemning ko dafarimning ikezir puvati,
me a gifaragha a misoghezi an areme,
me gumazir kurabagh ami moghin,
me a gami.”

Devit ighiar kam gamigha givazi, gumazamiziba uam Apner bagha azi.

³⁵ Bizir kabar gin, gumazamiziba Devit miġia ghaze, aruem ikiavira iti, ni daghetam ami. Ezi an aghuagha akar gavgavir mamin me miġia ghaze, “Ki daghetam ameghan kogħ iki mangi guaratizimin tugħam. Aruem tighar magiriti ki daghetam amegħti, God na misuegħti ki aremegħam.” ³⁶ Ezi gumazamiziba atrivimin akar kam baregħa, men naviba amirazi me bar akonge. Guizbangira, me atrivim amir biziba bar dar ganigha da bagħa bar akonge. ³⁷ Devitin adarazi ko Israelian gumazamiziba bar, Devit aruer kamin amizir bizibagħ fo, Atrivim Devit, Apnerin misogħezi aremezir gumazim, an a ko navir vamira itir puvati.

³⁸ Ezi atrivim kamagħin uan ingangarir gumazibav ġia ghaze, “Ia oragħ. Datirighin, e Israelia en faragħa zuir gumazir gavgavir mam aremegħa ġifa. ³⁹ Guizbangira, Ikiavira Itir God na misevezi, ki atrivimin oto. Ezi ki uabi gavgaviba puvati. Ki Seruian otarimningin arazir kuram ikarvagħan ibura. Aning bar gavgafi. Ezi Ikiavira Itir God uabi aning amizir arazir kurar kam ikarvagħsi, ivezir kuram aning daningam.”

4

Gumazir pumuning Isboset misogħezi an areme

¹ Ezi Solin otarim Isboset kamagħin oraki, me Hebronin nguibar ekiamin Apner misogħezi an areme, ezi a digavir kuram gamigha bar oseme. Ezi Israelia bar atiatingi. ² Ezi Isbosetin midorozir gumazir pumuning, aning midorozir gumazibar dapanimin ikia ghua apaniba ko misosi. Aningin ziamning, Bana ko Rekap, aning Rimonin otarimning. Rimon, a Berotin nguibar ekiamin gumazir mam. Gumazamiziba Benjaminin adarazi bagħa Berotin nguibar ekiam ginaba, kamagħin amizi, gumazir kamning aning Benjaminin anabamin adarazir

aven iti. ³ Guizin Berotin gumazamiziba, me faragha aregha, datirighin pura nguibar igharazibar gumazibar min Gitaimin nguibamin iti.

⁴ Solin otarim Jonatan, an otarir vamira iti, an ziam Mefiboset.* Mefiboset 5plan azeniba itima, Sol ko Jonatan areme. Dughiar kamin, Jesrilin nguibar ekiamin gumaziba, me Jonatanin adarazi bagha akam amaga ghaze, Jonatanin apaniba a misoghezima an areme. Ezi an adarazi akar kam baraki, ezi amizir Mefibosetin garim a inigha arav ghu. Amizim pamtemin ivemarima, Mefiboset degiaghiri, egha datirighin an dagarimning an ikufi.

⁵ Dughiar mamın, aveghbuamning Rekap ko Bana, aning Isboset bagha ghua, aruer arizimin an dipenimin oto. Dughiar kamin, Isboset avughsava uan akuir misiamin irighav iti. ⁶⁻⁷ Aning Isboset misoghasa witba iniamin abazim gamua a gatin, an akuir danganimin aven ghua garima, a uan misiamin akui. Aning midorozir sabamin an navim birazima an areme. Ezi aning an firim atugha garima, gumaziba puvatizi, aning an dapanim inigha ghu. Aning dimagarimin Jordanin Fanemin danganir zarimin ghua, ⁸ amimzaraghan Hebronin nguibar ekiamin oto. Egha Isbosetin dapanim inigha ghua Devitin akagha, kamaghin atrivim migei, "Atrivim, ni kagh gan. Nin apanim Sol, an otarim Isbosetin dapanim kara. Sol fomira ni misueghti ni aremeghasa tuaviba buri, kamaghin amizi, Ikiavira Itir God nin akurvagha Sol uan boriba ko men arazir kuraba ikarvasi."

4:4: 2 Samuel 9:3 * **4:4:** Gumazir kamin ziam, a Meribal. (Ni 1 Eghaghaniba 8:34in gan.) Ziar kamin akuar abuananam, a, "Bal," an asemın ziam. Ezi gin me ua ziar kam Bal osiran aghua, egha a giragha kamaghin osiri, "Boset." An akar kamin mirara ghu, "Aghumsizir Bizim." Ezi gumazir kamin ziam kamaghin oto, "Meriboset," o "Mefiboset."

⁹ Ezi Devit kamaghin aningin akam ikaragha ghaze, “Ikiavira Itir God zurara ikia, an arazir kurar kamaghin garibar aven ua na ini. Ezi an ziamin ki kamaghin guizbangira gua mikimam. ¹⁰ Dughiar ki Siklakin nguibamin itimin, gumazir mam iza na batogha ghaze, Sol aremegha gifa. A ghaze, ki ti an akam gakuuegham. Ezi puvati. Ki midorozir gumazibav kemezi me an suiragha, a misoghezima an areme. Kar mati, akar kurar a na bagha inigha izezimin ivezir kuram ki a ganingi. ¹¹ Ezi gua datirighin pura gumazir kinir uan dipenim gakuim misoghezima an areme. Gua gumazir bar kuramning. Gua ghaze, ki ti gua ateghtima gua ikiam? Bar puvati. Ki gua amizir arazir kurar kam ikarvaghsi gua gasighasighti, gua ua nguazir kamin ikian kogham.” ¹² Egha Devit akar gavgavim uan midorozir gumazibagh aniga ghaze, me Rekap ko Bana aning misueghti aning aremegh. Ezi midorozir gumaziba aning misuegha, aningin sueroghofariba aghoregha da inigha ghua Hebronin dipar akarer mamin boroghin da agui. Egha Isbosetin dapanim, midorozir gumaziba a inigha ghua Hebronin kuaba afir danganimin, Apnerin mozir kamra anefa.

5

Devit Israelia ko Judabar atrivimin oto
(1 Eghaghaniba 11:1-9; 14:1-7)

¹ Ezi bizir kamin gin, Israelian anababa vaghvagha dar gumazir dapaniba bar iza Hebronin nguibamin Devitin gara, kamaghin a migei, “Ni oragh. E bar inivafizir vamira ko ghuzir vamira. ² Sol fomira en atrivimin itima, ni midorozibar Israelia e bagha en midorozir gumazibar faragha zui. Ezi Ikiavira Itir God ni migia ghaze, ni sipsipbagh eghuvir gumazimin min iki, en

gumazamizibagh ativagham. Egh en atrivimin otogham.”

³ Kamaghin amizi, Israelian gumazir dapaniba iza, Hebronin nguibamin otogha, Atrivim Devitin bighan uari akuvazi, a Ikiavira Itir Godin damazimin akar dikirizir gavgavir mam me ko a gami. Ezi me borem isa an dapanim ginga, maghiram anemisevezi a Israelian atrivimin oto.

⁴ Devit 30plan azeniba ikia atrivimin oto. Egha 40plan azenibar atrivimin iti. ⁵ Devit 7plan azeniba ko 6plan iakinibar, Hebronin Judabar atrivimin ike. Egha 33plan azenibar Jerusalemn nguibar ekiamin Israelia ko Judaba, uaghara me gativagha men gari.

⁶ Dughiar mamin, Atrivim Devit uan midorozir gumaziba ko ghua Jerusalem iniasa misosi. Jerusalem a Jebusian nguibamra. Jebusia ghaze, Devit men nguibam inian kogham, egha me dibovir akabar a migia ghaze, “Ia bar en nguibar ekiamin aven izan kogham. Gumazir damazir okaviriziba ko suer amiraziba, me pura izi ia izamin tuavim apirigham.”

⁷ Ezi puvati, men akaba pura magh ire, Devit uan midorozir gumaziba ko ghua me misogha men nguibar ekiar divazir gavgavim itim ini. Nguibar ekiar kamin ziam Saion. Ezi gin gumazamiziba a dibora ghaze, Devitin Nguibar Ekiam. ⁸ Dughiar Devit nguibar ekiar kam inizimin, a kamaghin uan midorozir gumazibav gia ghaze, “E nguibar ekiar kam inisiva, tuavir dirizir Jebusia dipam iniasa aruimin aven mangiva nguibar ekiamin otogham. Egh e damazir okaviriziba ko suer kuraba ko misogham. Gumazir kamagh gariba, me nan apanibar min iti.”

Gumazamiziba datirighin Devitin akam ginighnighavira ikia kamaghin migia ghaze, “Damazir

5:4: 1 Atriviba 2:11; 1 Eghaghaniba 3:4; 29:27

5:6: Josua 15:63; Gumazir

Dapaniba 1:21

okaviriziba ko suer amiraziba Ikiavira Itir Godin Dipenimin aven mangan kogham.”

⁹ Kamaghin amizi, Devit gin ghua Saionin nguibar ekiar gavgavir kam gapera. Egha a ziam a gatigha ghaze, Devitin Nguibar Ekiam. Egha Devit mikemezima, ingangarir gumaziba nguibar ekiamin dipenir aviribar ingarizi da nguibar ekiam azui. Me danganir konir nguaziba akunizimin, dipeniba faraghavira azenan dar ingara, egha nguibar ekiamin aven izi. ¹⁰ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim Devit ko itima, bizir kam bangin, Devit atrivir gavgavimin ikia ghua bar ekeveggha ikia mamaghira iti.

¹¹ Tairin nguibar ekiamin Atrivim Hiram, a uan gavmanin ingangarir gumazir dapaniba Devit bagha me amada. A uaghan Atrivim Devitin dipenimin ingarasa, temer sidaba ko, dipenibar ingarir gumaziba ko gumazir dagiabar ingariba, a me amangi. Ezi me Devit bagha atrivir dipenimin ingari. ¹² Devit bizir kabar gari, da a bagha izima a kamaghin fo, Ikiavira Itir God guizbangira Israelian atrivimin ikiasa a ginaba. A uaghan kamaghin fo, Ikiavira Itir God uan gumazamiziba bar men akurvaghasa, kamaghin amizi, a kantri Israel gamima, a bar dera.

¹³ Devit Hebron ategha iza Jerusalem gaperazir dughiamin, an amuir igharazir maba uam ada inigha dar iti, a uaghan amuir dozir maba uaghan dar iti. Ezi an amuir kaba, Jerusalem otariba ko guivir maba bate. ¹⁴ An otaribar ziabar kara: Samua, Sobap, Natan, Solomon, ¹⁵ Iphar, Elisua, Nefek, Jafia, ¹⁶ Elisama, Eliada ko Elifelet.

*Devit Filistiabav sogha me abini
(1 Eghaghaniba 14:8-17)*

¹⁷ Filistiaba kamaghin oraki, Israelia Devit amisevezima a men atrivimin oto. Ezi Filistiaba mangi me misogh Devitin suighasa zui. Me bizir kam damuasa amima

2 Samuel 5:18 20 2 Samuel 5:25

Devit fogha, uan danganir mogomer gavgavimin uaghiri. ¹⁸ Filistiaba iza Refaimin danganir zarimin otogha tintinibar ghuegha mongegha iti. ¹⁹ Ezi Devit kamaghin Ikiavira Itir Godin azara, “Ki mangiva Filistian kabav sogham o? Ki mangi me ko misoghti, ni me isi na dafarim darigham o?”

Ezi Ikiavira Itir God kamaghin a ikaragha ghaze, “Are, ni mangi. Ki me isi nin dafarim datighti, ni midorozimin me abiragham.”

²⁰ Ezi Devit ghua Filistiabav sogha me abiragha kamaghin migei, “Ikiavira Itir God mati aperiam otogha, pamtemin ivemara nan damazimin nan apaniba abiagharigha me gasighasiki.”

Kamaghin amizi, me danganir kam dibora ghaze, “Ikiavira Itir God Aperiamin Min Pamten Ivemara Apaniba Abiagharisi.” ²¹ Ezi Filistiaba uan marvir guaba ategha are. Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko men marvir guar kaba inigha ghue.

²² Ezi Filistiaba gin ua izegha, Refaimin danganir zarimin tintinibar uari aghamsigha iti. ²³ Ezi Devit kamaghin Ikiavira Itir Godin azara, “Ki manmaghin damuam?”

Ezi Ikiavira Itir God kamaghin a ikaragha ghaze, “Ia me misoghsi mangiva, men guabar moghin mangan marki. Ia modogh men girakirangin moghin mangi, egh temer balsamba tuivighav iti naghin, misoghsivira gan iki. ²⁴ Ia oraghtima niginim mati, gumaziba temer kabar ghuabagh isin daruam. Eghti ia fogh suam, ki uabi Filistiabav soghsi ian faragh mangam. Ia niginir kam baraghamin dughiamin, ia maghira ivemar mangi me misogh.” ²⁵ Ezi Devit Ikiavira Itir God a mikemezi moghiram amigha, Filistiabar agiragha bar me misuaghariki. Israelia me

misogha Gibeonin nguibar ekiamin ikegha ghua Geserin nguibar ekiamin tu.

6

Me Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigha Jerusalemin ize

(*Eghaghaniba 13:1-14; 15:25--16:6; 16:43*)

¹ Ezi Devit deraghavira misozir gumazir bar aghuiba uam me akufa. Israelian midorozir gumazir kaba, men dibobonim 30,000. ² Devit me inigha Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam ini asa Judan nguazimin itir nguibam Balan zui. Me Boksia kam migia ghaze, ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, kar an Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam. Boksia kam, enselin bar gavgavir pumuningin nedazimning, a gisin ikia mati, ikiavira Itir Godin atrivir dabirabim. ³ Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko ghua Balan nguibar ekiamin otogha, mighsiar dozir mam a gisin Abinadapin dipenimin ghue. Egha me Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigh mangasa, karisin igiar mam inigha Boksia kam isa a gisin aneti. Ezi Abinadapin otarimning, Usa ko Ahio, aning karisin igiar kamin akua tuavimin zui. ⁴ Ezi Ahio karisin faragha zui. ⁵ Ezi Devit Israelia ko me bar moghira ghuava, ikiavira Itir Godin damazimin bar akongegha pamtem ighiabagh amua, ararer aghuim gamua an ziam fe. Me gitaba ko buaba, tambarinba ko dibiarir ararer guar aviriba inigha dav sosi.

⁶ Me ghua gumazir mamin nguazir asizimin oto, gumazir kamin ziam Nakon. Kar me witin ovizibar iniba kua dar dagheba isir danganim. Danganir kamin bulmakauba daghdazima, Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam irasava

ami. Kamaghin amizi, Usa uan agharim amadagha Boksiamin suira. ⁷ Usa ghaze, Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam ti pura bizim, egha an suira. Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God bar puvira Usan aningaghegha atara a misoghezi, an Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiamin miriam naghiram areme. ⁸ Devit garima, Ikiavira Itir God uan aningagharim Usa gingezi an areme. Ezi Devit bar God baseme. Egha me danganir kam dibora ghaze, God uan aningagharim Usa ginge, egha datirighin me uaghan kamaghira a diboravira iti.*

⁹ Devit datirighin Ikiavira Itir Godin atiatigha ghaze, “Manmaghsu, Ikiavira Itir Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam izi na ko ikiam?” ¹⁰ Kamaghin amizi, Devit Boksiam inigh Devitin Nguibar Ekiamin mangan aghuagha, a inigha Jerusalem zuir tuavim ategha ghua, Getin nguibar ekiamin gumazir mam, Obetidomin dipenimin aneti. ¹¹ Ezi Boksiam 3plan iakinibar Obetidomin dipenimin iti. Ezi dughiar kamın, Ikiavira Itir God bar deraghavira Obetidom ko an adarazi gami.

¹² Ezi Atrivim Devit gin kamaghin oraki, Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam Obetidom ko itima, Ikiavira Itir God, Obetidom ko an adarazi ko an biziba bar, deraghavira me gami. Kamaghin amizi, Devit uamategha Obetidomin dipenimin ghugha, Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigh ua Devitin Nguibar Ekiamin izasava ami. Bizir kam bagha gumazamiziba bar akonge. ¹³ Gumaziba dikavigha Boksiam inigha uan sueba 6plan dughiabar da akura ghua tuifi, ezi Devit Ikiavira Itir God bagha ofa gami. A bulmakaun apurir mam ko bulmakaun igiar mikarzim

* **6:8:** Akar kam “datirighin,” an en dughiar kam migeir puvati. A dughiar gumazim akinafarir kam osirizim migei.

6:11: 1 Eghaghaniba 26:4-5

sara itir mam inigha ofa gami. ¹⁴ Egha Devit ofa gamir gumazimin korotiar otevir azenan azuir dirir mam arugha, an sazinning uabi gike. Egha ziar ekiam Ikiavira Itir God ganiga, an damazimin ighiabagh amua pamtem uabi fa uabi akuri. ¹⁵ Me Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam atera Jerusalem zuima, Devit Israelia ko me bar moghira arazir kamram amua, bar akongegha pamtemin diava sighabagh ivi.

¹⁶ Me Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam atera Devitin Nguibar Ekiamin aven izir dughiamin, Solin guivim Mikal winduan tughav ikia men gari. A uan pam Atrivim Devitin garima, a ighiabagh amuava Ikiavira Itir Godin damazimin tintinibar uabi fakurava, Ikiavira Itir Godin ziam fe. Devit amir arazir kam, Mikal bar a gifongezir puvati, kamaghin amizi a navir kuram Devitin ikia a baseme. ¹⁷ Ezi me Ikiavira Itir Godin Boksiam isava, Devit a bagha ingarizir purirpenimin aven aneti. Egha Devit ofan bar isia mighiriba ko, gumazamiziba God ko navir vamiran ikiamin ofabagh ami. ¹⁸ Devit ofabagh amigha givagha, kamaghin gumazamizibav gei, "Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, a uan ziamin deraghvira ia damu." ¹⁹ Egha Devit dagheba isa bar gumazamizibagh aningi. Gumaziba ko amiziba vaghvagher bret ko asizir tuzir me avimin tueziba ko wainin ovizir me apuziziba, me bar ada ini. Me da inigha givagha, me uamategha uan nguibabar ghue.

²⁰ Ezi Devit uamategha uan dipenimin ghugha, uan ikizim deragh me damuasa, Ikiavira Itir Godin azangasava ami. Ezi Solin guivim Mikal dipenim ategha azenan iza Devit migia ghaze, "Ame, Israelian atrivim uan ziar ekiam akakagha, bibiamra bar deraghavira uabi fakuri. Ezi an ingangarir gumazir dapanibar, ingangarir amizir kiniba

bar an gani. Nin arazir kam, mati gumazir nighnizir aghuiba puvatizim amir arazim.”

²¹ Ezi Devit kamaghin a ikaragha ghaze, “Ki ziar ekiam isa Ikiavira Itir Godra daningasa an damazimin ighiam banga uabi fa uabi akuri. A uabi nin afeziamin ikizimin danganim inigh na daningasa na ginabazi, ki an gumazamizibar dapanimin ikiam, kar Israelia. Ezi ki an ziam fasa ighiabagh amuavira iti. ²² Ki uan ziam bar anebiragh, egh an damazimin pura bizir kinimin min ikiam. Eghti ingangarir amizir ni migeir kaba, me ziar ekiam na daningam.” ²³ Ezi bizir kam bangin, Solin guivim Mikal, a borir tam batezir puvatigha ikia ghuava areme.

7

Akam inigha izir gumazim Natan, Godin akar dikirizim Devit ganingi

(1 Eghaghaniba 17:1-15)

¹ Dughiar maba givazima, Ikiavira Itir God, Atrivim Devit gamizi, apanir an okariziba ua izava a ko misozir puvati. Kamaghin amizi, a uan dipenimin bar deraviram aperaghav ikia avughsi. ² Egha atrivim kamaghin akam inigha izir gumazim Natan migei, “Ki dipenir aghuir me sidan temebar ingarizim gaperaghav iti. Ezi Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam, a purirpenimin iti. Bizir kam ti derazir puvati.”

³ Ezi Natan atrivim ikaragha ghaze, “Ikiavira Itir God ni ko iti. Kamaghin bizir tizim nin nighnizimin izi, ni a damusi puram a damu.”

⁴ Ezi dimagarir kamin, Ikiavira Itir God Natan migia ghaze, ⁵ “Ni mangi nan ingangarir gumazim Devit mikim suam: Ikiavira Itir God ghaze, ni nan Dipenir ki aven ikiamimin ingaramin gumazir ki misevezim puvati.

⁶ “Ki dipenir ekiabar aven itir puvati. Dughiar ki Isipin ua Israelia inimizim, ki tintinibar zuir dughiaaba, ki Purirpenimin averara iti. ⁷ Ki danganir aviribar Israelia, ia koma aruava, kamaghin ian gumazir dapanir ki misevezir tamın azarazir puvati, ‘Ni tizim bagha na bagha temer sidan dipenir tamın ingarizir puvati?’”

⁸ Egħa Ikiavira Itir God ua Natan migia ghaze, “Ni kamaghin nan ingangarir gumazim Devit mikim: Ki Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni sipsipbagħ eghuva dar garir dughiamin, ni nan gumazamiziba Israelia, men gumazir dapanimin ikiasa ki ni amisefe. ⁹ Ni zuir danganiba bar, ki ni ko iti. Egħa ki nin apaniba abirazima, ni me gasighasiki. Nguazir kamin gumazibar ziaba ekevezi moghin, ki nin ziam damighti a bar ekevegham. ¹⁰⁻¹¹ Ki uan gumazamiziba Israelia bagħa nguazir mam amisefe. Ki an me arighti, me uan nguibamin min deraghvira a dapiagh ikiva uam atiatingan kogham. Egħti gumazir kuraba fomira me gamizi moghin, ua me damuan kogham. Ian ovaviba fomira nguazir kam inizir dughiamin ikegħa, iza ki ia bagħa misevezir gumazir dapanibar dughiamin, ian apaniba ia gasighasighavira iti. Ezi datirighin ki apanibar tuaviba apirighti, me ua me gasighasighan kogham. Ki nin adarazi ategħti, me ikiva ni bagħ ovavir boriba batam.

¹² “Ni aremegħti, me ni afagħamin dughiamin, ki nin boribar tongin otarir tam amisevegħti, an atrivir gavgavimin otogħti, bizitam a dikabiragħan kogham. ¹³ Atrivir kamra, a na bagħ Dipenimin ingaram. Egħti ki an ovavir boribar amighti, me gin atrivibar iki gavgavigh mamaghira ikiam. ¹⁴ Egħti ki uabi ia inigh, egh ian Afeziamin min ikiti, ia nan borimin min ikiam. Egh an arazir kuram damighti ki mizazim a gasegham. Mati afeziam uan borim

7:12: Onger Akaba 89:3-4; 132:11; Jon 7:42; Aposel 2:30
Akaba 89:26-27; 2 Korin 6:18; Hibrū 1:5

7:14: Onger

mizazim a gasi moghin ki a damuam. ¹⁵ Egh ki zurara an apangkuvam. Ki faragha Sol batoghezi ni an danganim inizi moghin, ki akirim ragh an otarim gasaraghan kogham. ¹⁶ Eghti nin adarazi givaghan kogham. Ki nin ikizimin aven gumazibar amuti, me atrivibar otiv mamaghira ikiam.” ¹⁷ Natan Ikiavira Itir Godin akaba baregha givagha, ghua God an akazir biziba bar dar gun Devit mikeme.

Devit Ekiam ko migei
(1 Eghaghaniba 17:16-27)

¹⁸ Atrivim Devit, Ikiavira Itir Godin akam baregha givagha, an Purirpenimin aven ghugha an damazimin kamaghin a ko migei, “O Ikiavira Itir God, nan Ekiam, ki tina, ni arazir aghuir aviribar na gami. Ezi ki uan adarazi ko, e ziar ekiaba puvati. Ezi ni fomira deraghavira na gamua iza datirighin tu. ¹⁹ O Ikiavira Itir God, ni ghaze, arazir aghuir ni e gamizir kaba ti nin damazimin bizir muziariba, egha ni arazir igharazir mamim ua na gami. Ni uan ingangarir gumazimin ovavir borir gin otivamibar amuamin bizimin gun na mikeme. O Ikiavira Itir God ki gumazir kinim, ezi ni bar bizir ekiabar amuasa dar nan akakasi. ²⁰ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God, nan Ekiam, ki manmaghin ni mikimam? Ki nin ingangarir gumazim, ezi ni na gifogha gifa. ²¹ Ni uan ifongiamin gin ghua uan ingangarir gumazim bagha bizir ekiar kam gami. Egha ni uan akar dikirizir ekiaba nan akakasi. ²² O Ikiavira Itir God, en Ekiam, nin gavgavim bar ekevezi, tav ua nin min itir puvati. E uan inazibar akatoribar oraghizi moghin, ni uabira bar guizin God. ²³ E Israelia Isipin kalabusin itima ni uam e ini, egha ni e gamizi e nin gumazamizibar ofifi. Kamaghin amizi, nguazir

kamin gumazamizir igharaziba me, e nin gumazamizibar min garir puvati. E nin gumazamiziba kantrin kamin otogha itima, ni bizir aghuiba ko bizir ekiam aviribar en akura. Ni gumazamizir igharaziba batuegha men asebagh asighasighizi, e iza men nguazim ini. Kamaghin amizi kantriba bar dar gumazamiziba ziar ekiam ni ganidi. ²⁴ O Ikiavira Itir God, ni Israelia e gamizi, e zurara kamaghira nin gumazamizibar ikiam. Eghti ni uabi en Godin ikiam.

²⁵ “O Ikiavira Itir Godin Gavgavim, ni uan ingangarir gumazim, ko an adarazi bagha amizir akar dikirizir kam, ki kamaghsua, ni a damighti a zurara kamaghira iki. ²⁶ Eghti gumazamiziba bizir ni amir kabar ganiva, ziar ekiam ni daningam. Egh me mikim suam, ‘Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim a Israelian God.’ Egh ni zurara nan adarazir amuti me atrivibar otivam. ²⁷ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni Israelia en God. Ni kamaghin nan aka, ni nan ovavir boribar amuti, me zurara gavgavigh ikiam. Kamaghin amizi, ki nin ingangarir gumazim, ki ni ko mikiman atiatir puvati.

²⁸ “O Ikiavira Itir God, ni nan Ekiam, ni uabi guizbangira God, ni uan akar dikirizibar gin ghua biziba bar dagh ami. Egh ni uan ingangarir gumazim bagha akar dikirizir aghuir kam a damuti, a guizbangiram otogh. ²⁹ O Ikiavira Itir God, ni nan Ekiam, ki nin ingangarir gumazim, ki kamaghin ifonge, ni akar dikirizir kam ginighnigh, egh nan ikizim deraghvira me damu. Eghti ovavir borir nan gin izamiba, nin damazimin iki zurara kamaghira ikiam.”

8

Devit apaniba abini
(1 Eghaghaniba 18:1-17)

¹ Ezi gin, Devit uan midorozir gumaziba ko ghua ua Filistiaba ko misosi. Egha me Filistiabav sogha me abini,

kamaghin amizi, Filistiaba ua Israelia gativazir puvati. ² Egha gin, Devit ua uan midorozir gumaziba ko ghua Moapia misogha me abini. A men midorozir gumaziba gaghora me migeima, me 3plan bizir ruaribar nguazim gireghav iti. Egha a gumazir bizir faragha itiba ko bizir namba 2in itibav gia ghaze, me aremegham. Egha namba 3in gumazir bizim migia ghaze, me aremeghan kogham. Ezi Moapia Devitin apengan ikia dagiaba isa a ganidi. ³ Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko ghua kantri Soban atrivim ko misosi, an ziam Hadateser, a Rehopin otarim. Soba, a Sirian kantrin nguibar ekiar mam. Dughiar kamin Hadateser uan midorozir gumaziba inigha apanibav soghasa ghua, Yufretisin Fanemin amadaghan nguazir otevitam ua bagh a iniasa zui. Ezi Devitin adarazi me batogha, midorozimin me abini. ⁴ Egha Devit Hadateserin midorozir gumazir aviriba ini. A 20,000plan midorozir gumaziba isa, 1,700plan midorozir gumazir hoziabagh apiaghira misoziba ini. Egha Devit uaghan, 100plan karisbagh etuir hoziaba ini. A uaghan hoziar igharazibar suer agiriba aghorezi, da daruan ibura.

⁵ Dughiar kamin Sirian Damaskusin nguibar ekiamin itiba, Me Atrivim Hadateserin akuragha misoghasa ghue. Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko, me Sirian midorozir gumazir 22,000plan misoghezi me ariaghire. ⁶ Ezi Devit uan midorozir gumaziba Sirian kantrin tintinibar me ariki. Ezi Sirian gumazimiziba Devitin apengan ikiava dagiaba isa a ganidi. Danganir Devit misoghasa zuiba bar, ikiavira Itir God an akurvazima, an apaniba abiri. ⁷ Devit garima, Hadateserin midorozir gumazir dapaniba golin ingarizir oraba ateri. Ezi David orar kaba inigha Jerusalem ghu. ⁸ A uaghan, Hadateserin nguibar ekianning Beta, ko Berotai, aningin brasin aviriba ini.

⁹ Kantri Hamatin Atrivim Toi, an orazi, Devit Ha-

dateserin midorozir gumaziba abinigha gifa. ¹⁰ Dughiar aviribar Hadateser faragha Toin apanim gami. Kamaghin amizi, Devit Hadateserin misoghezir bizim bagha, Atrivim Toi bar akonge. Kamaghin Toi, uan otarim Joram, Devit bagha anemada. Egha a migia ghaze, “Ni mangi nan dughiar aghuim a daningigh. Egh kamaghin a mikim suam, Ki orazi, ni Hadateser abiragha gifa. Kamaghin amizi, ki bizir ni amizir kam bagha bar akonge.” Ezi Joram Devit bagha ghua bizir aghuir me gol ko silva ko brasin ingariziba a ganidi. ¹¹ Ezi Devit bizir aghuir kaba inigha Ikiavira Itir Godin ziam fasa dagh inaba, eghti da God baghvira ikiam. A kantrin igharaziba bar dav sogha inizir golba ko silvaba, a kamaghira dagh ami. ¹² Devit Idomia* ko Moapia, Amonia, Filistia, Amalekia, ko Soban Atrivim Hadateser, a me da gol ko silvan kaba ini.

¹³ Devit gin uan midorozir gumaziba ko Idomia ko misoghasa, Danganir Zarir Amangsizir Avirim Itimin ghu. Egha me Idomian 18,000plan gumazibav soghezi me ariaghire. Ezi gumazamiziba akar kam baregha ziar ekiam Devit ganingi.† ¹⁴ Ezi Devit uan midorozir gumaziba kantri Idomin tintinibar me ariki. Ezi Idomian gumazamiziba Devitin apengan ikiava, dagiaba isa a ganidi. Danganir Devit misoghasa zuiba bar, Ikiavira Itir God an akurvazima, an apaniba abiri.

¹⁵ Devit Israelia bar me gativagha, guizin arazibar deraghavira uan gumazamizibagh ami. ¹⁶ Seruian otarim Joap, a midorozir gumazibar dapanim. Ezi Ahilutin otarim

* **8:12:** Hibrun akam ghaze “Siriaba.” Egha me fomira akar kam Grikin akamin a giragha an osiri, “Idomia.” Guizbangira, Hibrun akam ti faragha ghaze, “Idomia,” ezi gin me pazav an osiri. Ni uaghan 1 Eghaghaniba 18:11in gan. **8:13:**

Onger Akaba 60:1 † **8:13:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

Jehosafat, a gavmanin akinafariba osirir gumazir faragha zuim. ¹⁷ Ezi Sadok ko Ahimelek, aning ofa gamir gumazimning. Sadok, a Ahitupin otarim, ezi Ahimelek, a Abiatarin otarim. Ezi Seraia, an atrivimin akinafariba osirir gumazim. ¹⁸ Ezi Jehoiadan otarim Benaia, a Devit geghuvir midorozir gumazibar gumazir dapanim. Kar Keret ko Peletin adarazir gumaziba. Ezi Devitin otariba me ofa gamir gumazibar min iti.

9

Devit deragha Mefiboset gami

¹ Dughiar mam Devit kamaghin gumazibar azara, “Solin adarazir gumazitaba ikiavira iti, o puvati? Tarazi ikitima, ki deragh me damuasa. Ki Jonatan na gamizir apanguvir arazim ikarvaghasa.” ² Dughiar kamin Solin adarazir ingangarir gumazir mam iti, an ziam Siba. Me atrivimin ganasa an dia, ezi a ghua atrivim batozima atrivim kamaghin a migei, “Nin ziam Siba?”

Ezi a ghaze, “Are, gumazir ekiam, ki nin ingangarir gumazimra.”

³ Ezi atrivim Sibana azara, “Solin adarazir tarazi ua ikiavira iti o puvati? Tarazi ikiti, ki Godin apanguvir arazim men akakaghasa.”

Ezi Siba kamaghin Devit migei, “Jonatanin otarir vamira ikiavira ikia, egha an dagarimning uaghara ikufi.”

⁴ Ezi atrivim an azara, “A managh iti?”

Ezi Siba a migia ghaze, “A Lodebarin nguibar ekiamin Amielin otarim Makirin dipenimin iti.”

⁵ Ezi atrivim kamaghin oregha, gumazir maba amadazi me ghua Lodebarin nguibar ekiamin Amielin otarim Makirin dipenimin otogha otarir kam inigha izi. ⁶ Otarir kamin ziam Mefiboset, a Jonatanin otarim egha Atrivim

Solin igiavotarim. A izav otogha, uan tevimning apirigha aviragha guam nguazimin mitua, egha ziar ekiam Devit ganingi. Ezi Devit an migia ghaze, “Aruer aghuim, Mefiboset.”

Ezi Mefiboset ghaze, “Kirara, ki nin ingangarir gumazir kinim.”

⁷ Ezi Devit a ikaragha ghaze, “Ki nin afeziam Jonatan ginighnighavira iti. Egha a bangin ki apanguvir arazimin ni damuam. Kamaghin amizi, ni atiatingan marki. Egh ni zurara nan dipenimin izi na ko nan dagher dakozimin damam.”

⁸ Ezi Mefiboset ua uan tevimning apirigha aviragha, uan guam nguazimin mituagha ghaze, “Atrivim, ni bizir tizim bagh arazir aghuir kamin na damuasa? Ki pura bizir kinim. Ki mati afiar aremezir kuamin min iti.”

⁹ Egha Mefiboset ghugha givazi, Atrivim Devit, Solin ingangarir gumazim Siban diazi a izima, a kamaghin a migei, “Nin gumazir ekiam Sol uan adarazi ko, men nguaziba ko biziba bar, ki da isiva Mefibosetin dafarim darigham. A Solin igiavotarim. ¹⁰ Eghti ni uan otariba ko ingangarir gumaziba ko, ia nguazir kamin azenibar ingar. Egh ia dagher azenibar dagher mitighiziba asigh da inigh izi. Eghti arazir kamin, nin gumazir ekiamin adarazi dagheba ikiam. Eghti Mefiboset uabi, zurara izi na ko nan dagher dakozimin damam.” Dughiar kamin, Siba 15plan otariba ikia 20plan ingangarir gumaziba iti.

¹¹ Ezi Siba kamaghin Devit migei, “Atrivim, nin nan gumazir ekiam, bizir ni damuasa na mikemeziba, ki bar dar amuam.” Bizir kamin gin, Mefiboset ghuava atrivim ko an dagher dakozimin api, egha mati atrivimin otarir mam.

¹² Mefiboset otarir igiar mam iti, an ziam Mika. Dughiar kamin, Siban dipenimin itir adarazi ko an ingangarir gumazamiziba me bar, Mefiboset bagha ingangaribagh

ami. ¹³ Ezi Mefiboset uabi Jerusalemin ikia, zurara Atrivim Devit ko an dagher dakozimin apa a ko iti. Mefibosetin dagarimning uaghara ikufi.

Atrivim Devitin otaribar eghaghanim

10

(Sapta 10--20)

*Devit Amonia ko Siriaba abini
(1 Eghaghaniba 19:1-19)*

¹ Bizir kamın gin, Amonian atrivim aremezi, an otarim Hanun an danganim inigha atrivimin oto. ² Ezi Devit ghaze, “Ki arazir aghuimin Hanun damuam, mati an afeziam Nahas faragha arazir aghuimin na gami.”

Kamaghın amizi, Devit apangkuvir migirigiabar Hanunin mikimasa uan abuir gumazir maba amada. Ezi me ghua otozir dughiamin, ³ kantri Amonian gumazir dapaniba uan atrivim migia ghaze, “Ni ti ghaze, Devit abuir gumazir kaba amadazi, me ziar ekiam nin afeziam daningasa ize? Bar puvati. A me amadazi me modogh en nguibar ekiam getiva an ganasa oda ize. Egh me gin uan midorozir gumaziba ko izi e gasighasigham.”

⁴ Ezi Hanun akar kam baregha, Devitin abuir gumazibar suigha, men ghuamasiziba vaghvagha dar vuebagh isegha vueba ataki. Egha uaghan men korotiar ruariba arighara da aghorezi da bar otefe, ezi men mitiarakaba azenimra iti. Egha me amadazi me ghue. ⁵ Ezi abuir gumazir kaba bar aghumsigha, uamategh uan nguibabar mangan aghua. Ezi Devit Hanun amizir bizir kam baregha, kamaghın abuir gumazir kaba bagha akam amaga ghaze, “Ia Jerikon nguibar ekiamra iki mangiti ian ghumasiziba uam otivigh givaghti ia Jerusalemin izi.”

⁶ Ezi Amonia kamaghin fo, me Devitin gumazibagh amizir bizir kam bagh, a bar men aningaghegham. Kamaghin amizi, me nguibar avirir kabar midorozir gumaziba bagha akaba amangi. Egha me Sirian kantrin aven itir nguibar ekiamning, Betrehop ko Soban midorozir gumazitaba iniasa, me ko akam akirasa ghue. Ezi me Amonian akurvaghasa 20,000plan midorozir gumaziba amada. Ezi me ua Topin nguibar ekiamin midorozir gumazir 12,000pla ini. Egha me ua uarir akurvaghasa, 1,000plan midorozir gumaziba bagha Makan atrivim ko akam akiri.

⁷ Ezi Devit orazi, Amonia uan midorozir gumaziba bar me akufa. Egha a Joap ko midorozir gumaziba bar me amadazi, me me ko misoghasa zui. ⁸ Ezi Amonia uan nguibar ekiamin azenan izegha misoghasa uari arigha, divazimin tiar akamin boroghin tuivighav iti. Ezi Siriaba ko Topia ko Makaba, me uarira dadar torimin tuivighav iti. Egha misoghasa uari arigha iti.

⁹ Ezi Joap apanir kabar ganigha fo, midorozir gumazir okoruar pumuning, vong ko vong sara dikavigh izi a ko misogham. Kamaghin amizi, a Israelian gumazir gavgavir deragha misozir maba amisevegha me isa, dadar torimin itir apanir kabar arava bizimin me afe. Egha a uabi men dapanimin ikia faragha tu. ¹⁰ Egha a uan dozim Abisai amisevezi, a midorozir gumazir igharazibar faragha zui. Egha Amonian midorozir gumazibar arava men boroghin uan midorozir gumaziba bizimin me afa zui. ¹¹ Egha Joap kamaghin Abisai migei, "Ni ganti, Sirian midorozir gumaziba e adugh mangi e abinsi damuti, ia izi en akuragh. Eghti Amonia ia adugh mangi ia abinsi damuti, e mangi ian akuragham. ¹² Ia atiatingan marki! E uan gumazamiziba ko nguibar ekiar God e ganingiziba bagh nighnigh pamtemin misogham. Eghti ikiavira Itir

God damuasa ifongezir bizir aghuim a mar guizbangirama otogh.”

¹³ Egha Joap uan midorozir gumaziba ko Siriabav soghasa ghua garima, me ara tintinibar ghue. ¹⁴ Ezi Amonia gari, Siriaba arima, me uaghan Abisain adarazir damazimin ara ghua uan nguibar ekiam avinizir divazir ekiamin aven monge. Ezi Joap pura Amonia ategha uan midorozir gumaziba inigha uamategha Jerusalem in ghu.

¹⁵ Ezi Siriaba garima, Israelia midorozimin me abira, kamaghin amizi, me uan midorozir gumazibar diazima me bar iza uari akufa. ¹⁶ Ezi Atrivim Hadateser gumazir maba amangizi, me ghua Yufretisin Fanemin vongin aruem anadi naghin otogha, Sirian midorozir gumaziba inigha ghua bar Helamin nguibar ekiamin me akufa. Ezi Atrivim Hadateserin midorozir gumazibar garir gumazir dapanim Sobak, men faragha ghua men gumazir dapanimin iti.

¹⁷ Ezi Devit orazi, Siriaba iza Helamin uari akuvagha itima, a Israelian midorozir gumaziba bar me inigha ghua Jordanin Fanem girigha vongin ghua Helamin ghu. Ezi Sirian midorozir gumaziba tuiva misoghasa uari arigha maghira Israelia ko midorozim fore. ¹⁸ Ezi Israelian midorozim bar gavgavigha Sirian midorozir gumaziba adugha zuima me are. Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko, men 700plan karisbagh isin ikia misozir gumaziba ko 40,000plan nguazimin tuiva misozir gumazibav soghezi, me ariaghire. Egha uaghan Sirian midorozir gumazibar dapanim Sobak misoghezima, a danganir kamrama areme. ¹⁹ Ezi Atrivim Hadateserin apengan itir atrivir maba garima, Israelia me abinigha gifa. Ezi me tagha, Israelia ko navir vamiran ikiasa akam akirigha Israelian apengan iti. Kamaghin amizi, Siriaba uam Amonian akurvazir puvati.

11

Devit Urian amuim ko arazir kuram gami

¹ Ezi azeniba vaghvagha, dar dughiar orangtiziba givasava amima, atriviba uan midorozir gumaziba isa uan apaniba ko misoghasa zui. Ezi Devit Amonia misoghasa Joap ko, uan midorozir gumazibar gumazir dapaniba ko Israelian midorozir gumaziba, a bar me amangi. Ezi me ghua Amonia misogha me abiragha, Raban nguibar ekiamin midorozim fore. Ezi Devit uabi midorozim bagha ghuzir puvatigha Jerusalemra iti.

² Egha guaratizir mamın aruem uaghira bar migorima, Devit uan misiamin dikavigha avughsa uan dipenimin pin itir danganim garui. Egha garima amizir mam uan dipenimin rua iti. Amizir kam, an ganganiba bar dera.

³ Ezi Devit foghasa, munar amizir manamra rue, egha gumazir mam amadazima a foghasa ghu. Ezi gumazim ghua an ganigha kamaghın fo, kar Batseba, Eliamin guivim. A Hitian adarazir gumazir mam Uria, an amuim. ⁴ Ezi Devit gumazir maba amangizi me ghua Batseba inigha ize. Dughiar kamin, Batseba uan iakinibav suegha givagha, uan mikarzim zuasa bizibagh ami. Egha Batseba Devit bagha izezi, Devit a koma akuizi, Batseba gin uamategha uan dipenimin ghu. ⁵ Egha gin Batseba borimin duirava fo, a navim adai, egha Devit bagha akam amada.

⁶ Ezi Devit oregha Joap bagha akam amaga ghaze, “Ni Hitian gumazim Uria amadaghti a na bagh izegh.” Ezi Joap Devit bagha Uria amadazi, a ize.

⁷ Uria Devit bagha izezi, a kamaghın an azara, “Joap derazi an midorozir gumaziba uaghan dera? Ezi midorozim manmaghira zui? Me, en apaniba abinigham, o?” Ezi Uria midorozimin otivizir biziba bar a geghani.

⁸ Ezi Devit Urian migia ghaze, “Bar dera, ki oregha gifa. Ni datirighin uan dipenimin mangi dagarimning ruegh avughsi.” Ezi Uria Atrivim Devit ategha azenan ghuzi, Devit gin bizir aghuir maba Uria daningasa, da isa gumazir mam ganingizi an ada inigha a bagha zui. ⁹ Ezi Uria uan dipenimin ghuzir puvati. A uan gumazir ekiamin gumazir a geghuviba ko, me atrivimin dipenimin tiar akar miriamin akui.

¹⁰ Ezi Devit orazi, Uria uan dipenimin ghuzir puvatizi, Devit ghuava a migei, “Ni tizim bagha uan dipenimin ghuzir puvati? Ni dughiar ruarimin midorozimin ikia uan dipenimin ikezir puvati.”

¹¹ Ezi Uria kamaghin Devit ikara, “Israelia ko Judabar midorzir gumaziba midorozir danganimra iti. Ezi Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam me ko ikiavira iti. Ezi nan gumazir ekiam Joap, midorozir gumaziba ko pura danganir azentuzimin averpenibar ikiavira iti. Eghti ki uabira mangi uan dipenimin deragh damiva, dipabar ami, egh uan amuim ko dakuti, kamaghin bar deraghan kogham. Ki bar guizbangira arazir katam damighan kogham.”

¹² Ezi Devit a migia ghaze, “A dera, ni datirighin kagh ikeghti ki gurumzaraghan, ua ni amadaghti ni mangam.” Ezi aruer kamin Uria Jerusalem in iti. Ezi amimzaraghan guaratighin, ¹³ Devit Urian diazi a iza a ko apima, a dipar onganiba a ganingizi an ada amegha bar onгани. Egha dimagarir kamin, Uria dakuasa uan dipenimin iraghuzir puvati. A uan daguivsiam ghuaragha, gumazir atrivim geghuva itiba koma akui.

¹⁴ Egha amimzaraghan, Devit Joap bagha akinafarir mam osirigha, Uria ganingigha anemadazima a uamategha midorozir danganimin ghu. ¹⁵ Devit kamaghin akinafarim osiri, “Ni Uria isi midorozim bar gavgavizi naghin anetigh. Egh ia bar uari amikirvegh girakirangin

izeghti, apaniba a misueghti an aremegh.” ¹⁶ Dughiar kamin Joap midorozir gumaziba ko me Raban nguibar ekiam iniassa misoghavira iti. Egha Joap akinafarim inigha givagha egha gari, Amonian midorozir gumazir gavgaviba bar pamten misozir danganim, a Uria isava danganir kamin aneti. ¹⁷ Ezi Amonian midorozir gumaziba uan nguibar ekiam avinasa azenan iza, Joapin midorozir gumaziba ko misosi. Ezi midorozir kamin aven, Devitin ingangarir gumazir dapanir maba ariaghire, ezi Uria uaghan me koma areme.

¹⁸ Joap gin Devit bagha akam amaga midorozir kamin otivizir bizibar gun migei. ¹⁹ Egha Joap gumazir akar kaba inigh mangamim migia ghaze, “Midorozir kamin aven otivizir biziba ni bar adar gun Devitin mikemegh. ²⁰ Eghti an atar kamaghin ni mikimam, ‘Ia manmaghsua ghua nguibar ekiamin divazim bar an miriamra ghugha misosi? Ia kamaghin fozir puvati, apaniba divazim gisin tuivigh ikiva, barir pibar ia gasegham. ²¹ Ia ti fomira Gideonin otarim Abimelek batozir bizir kam bakinighinigha mati? Gideonin otarim Abimelek, a fomira Tebesin nguibar ekiamin boroghin divazir miriamin tughav itima, amizir mam divazim gisin ikia, dagiar wit mirmirir mam puegha a mikinizi an areme. Ezi ia manmaghsua bar divazir miriamin boroghin ghue?’ Atrivim mikemegh givaghti, ni kamaghin a mikim, ‘Nin Ingangarir Gumazim Uria, Hitian gumazim, a uaghan areme.’”

²² Ezi gumazir kam Joapin akaba inigha Devit bagha ize. ²³ Egha kamaghin a migei, “Apaniba gavgavigha e adugha nguibar ekiamin azenan izegha tuzir torimin e misosi. Ezi e ua me adugha bar ghua nguibar ekiamin tiar akamin ghu. ²⁴ Ezi Amonian midorozir gumazir maba divazir ekiamin pin ikia, barir pibar nin ingangaribar

garir gumazir dapanir mabagh asezi me ariaghire. Ezi nin ingangarir gumazim Uria, a Hitian gumazim, a uaghan areme.”

²⁵ Ezi Devit a migia ghaze, “Ni uamategh mangi Joapin mikim suam, A midorozimin aven otivizir bizibagh nigh-nigh, egh da bagh pamtemin nighnighan marki. Gumazitam foghan kogham, tinara midorozimin aven ovegham. Kamaghin amizi, an Amonia misogh me abinigh, egh men nguibar ekiam bar a gasighasikigh.”

²⁶ Ezi Batseba gin uan pamin ovevem baregha, a bagh azia iti. ²⁷ A uan pam gibua a bagha ikegha givazima, Devit gumazir mabav kemezi me Batseban akua a bagha atrivimin dipenimin ize. Ezi Devit an itima, an otarir mam bate. Ezi Devit amizir arazir kam, Ikiavira Itir God bar a gifongezir puvati.

12

Natan Devitin arazir kuram aghuri

¹ Egha Ikiavira Itir God, Devit bagha uan akam ingha izir gumazim Natan amada. Ezi Natan iza a batogha kamaghin Devit geghari, “Dughiar mam gumazir pumuning nguibar ekiar mamın iti. Aningın mav bizir aviriba iti, ezi mav onganarazibagh amua bizir aviriba puvati. ² Gumazir bizir aviriba itim, a bulmakauba ko sipsipin bar aviriba iti. ³ Ezi gumazir biziba puvatizim, sipsipin nguzir amebar vamira ua bagha a givezegha an akuaghapi, ezi an a ko iti. Egha a deraghavira sipsipin nguzir amebar kamın garima, an an boriba ko dipenimin ikia ghuava ekefe. A dagher muziarir a itiba, ana da abigha dar naba isa uan sipsip ganiga anetaghirazima, a an dipaba apir kavin dipar naba api. Egha an a isa uan evarim garigha a muagha akui. Ezi sipsipin kam mati an guivimin miraram oto.

⁴ Ezi dughiar mamin, gumazir mam iza gumazir bizir aviriba itimin dipenimin ize. Ezi a uan namakar a bagha izezim bagh uan sipsipin tam o bulmakaun tam misuegh a bagh isaman aghua. Egha a gumazir biziba puvatizimin sipsipin nguzim okemegha a misuegha uan namakar a bagha izezim bagha a isami.”

⁵ Ezi Devit kamaghin oregha, gumazir bizir aviriba itir kam bar a basemegha, kamaghin Natan migei, “Ki Ikiavira Itir Godin ziamin guizbangira migei, gumazir arazir kurar kam gamizim, me a misueghti, an aremeghti deragham.

⁶ Guizbangira, a gumazir biziba puvatizimin apanguvir puvatigha arazir bar kuram gami. Kamaghin amizi, a 4plan sipsipba isi, a inizir sipsipin kam ikarvagham.”

⁷ Ezi Natan kamaghin Devit migia ghaze, “Nirara, gumazir ki egharir kamnang! Ikiavira Itir God, a Israelian God, a kamaghin ni migia ghaze, ‘Ki nin akurazi, Sol ni gasighasighizir puvati. Ki borem isa ni gingegha ni amisevezi, ni Israelian atrivimin oto. ⁸ Nin gumazir aruam Sol, ki an dipenim ko an biziba ko an amuiba, ki bar da isa nin dafarim gati. Egha ki ni gamizi ni Israelia ko Judabar atrivimin oto. Bizir kaba nin damazimin oteveghti, ki bizitaba ua ni daningvira ikiam. ⁹ Ezi ni manmagsua Ikiavira Itir Godin akam batuegha, an damazimin arazir kurar kam gami? Ni Hitian gumazim Uria misoghezi an areme. Ni midorozim bagha anemadazi, Amonia uan midorozir sabamin a misoghezi an areme, ezi ni an amuim ini. ¹⁰ Ezi ni deraghviram oragh. Ni nan akam batuegha Urian amuimin ikiasava a ini. Kamaghin amizi, dughiar gin izibar, gumaziba nin ovavir borir tabav soghti me arimighiram, eghti arazir kam ikivira ikiam.’

¹¹ “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migia ghaze, Ki nin adarazir gumazitabar amighti, me osimtizir ekiaba ni

darigham. Egh nin damazimin, ki nin amuiba isi gumazir igharazibar aningam. Eghti me azenara arazir kurabar nin amuibar amuam. ¹² Ni uan arazir kuram modogha a gami, ezi ki nin arazir kurar kam, azenara a ikarvaghti, Israelia bar an ganam.”

¹³ Ezi Devit kamaghin oregha ghaze, “Ki Ikiavira Itir Godin damazimin arazir kuram gami.”

Ezi Natan a ikaragha ghaze, “Ikiavira Itir God, nin arazir kuraba gin amada, ezi ni aremeghan kogham. ¹⁴ Ezi nin arazir kurar kam bangin, apaniba akar kurabar Ikiavira Itir God migei. Kamaghin amizi, nin otarir Batseba otezim aremegham.”

¹⁵ Natan Devitin arazir kurabar gun a mikemegha givagha, uamategha uan dipenimin ghu.

Ezi gin, Devitin borim, Ikiavira Itir God a gamizi, a puviram arei.

Devitin otarim areme

¹⁶ Devitin otarim arei, ezi otarim ghuamaghasa, Devit dagheba tagha God ko migia a gaghori. A dimagaribar uan dipenimin ghua pura nguazim girav iti. ¹⁷ Ezi an ingangarir gumazir aruaba ghua an miriamin tuivigha egha dikavasa a migeima, a me barazir puvati. A uaghan me ko daman aghua. ¹⁸ Ezi 7plan dughiba givazima, an borim areme, ezi an ingangarir gumaziba an borimin ovevem in gun an mikiman bar atiatingi. Me kamaghin uarira uariv gei, “Borim tighar ovengamin dughiamin, e a migeima an e barazi puvati. Kamaghin e datirighin borimin ovevem in gun a mikemeghan kogham. A bizir kam baregh ti dikavigh uabi gasighasigham.”

¹⁹ Ezi Devit garima, an ingangarir gumaziba sighsirir akabar uarira uariv geima a fo, borim ti aremegha gifa. Ezi a men azara, “Borim aremez, o?”

Ezi me ghaze, “Are, an areme.”

²⁰ Egha Devit akar kam baregha, nguazimîn dikavigha ghua rue. Egha borem uan mikarzim gaghuigha, korotiar aghuiba aghuigha, Ikiavira Itir Godin ziam fasa an Dipenimin ghua, uan tevimning apirigha dapanim aviragha guam nguazim mitua. Egha Devit ua uan dipenimin izegha, dagheba isair gumazibav mikemezi, me a bagha dagher maba tuigha a ganingizi, ana da api. ²¹ Devit arazir kam gamizima, ingangarir gumaziba kamaghin a migei, “Ni arazir manmaghin amizim gami? Nin borim aremezir puvatizir dughiamin, ni a bagha aziava dagheba ta. Ezi borim aremezi, ni datirighin dikavigha dagheba api. Ni mingarir manam gatava arazir kam gami?”

²² Ezi Devit me ikaragha ghaze, “Ki ghaze, Ikiavira Itir God ti nan apangkuvigh nan borim damighti an aremeghan kogham. Kamaghin borim angamira ikiavira itima, ki aziava dagheba ta. ²³ Ezi datirighin an aremegha givazi, ki tizim bagh dagheba tagham? Arazir kamin ki ua borim damighti a dikavigh angamira ikiam? Bar puvati. A zuir danganir kam ki gin uaghan an mangam. Egh a ua na bagh izeghan kogham.”

Batseba Solomon bate

²⁴ Egha gin Devit gavgavim uan amuim Batseba daningasa, akar aghuibar a migei. Egha Devit a koma akuizima, a navim asegha otarir igharazir mam bate. Ezi Devit ziam Solomon a gati. Ezi Ikiavira Itir God bar borir kam gifonge. ²⁵ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God uabi ziar kam Jedidia* borim darighasa, uan akam inigha izir gumazim Natan amadazi a Devit bagha ghu.

Devit misogha Raban nguibar ekiam ini

* **12:25:** Ziar kam Jedidia, an mingarim kamaghin ghu, “Ikiavira Itir God bar a gifonge.”

2 Samuel 12:26 42 2 Samuel 12:31

²⁶ Ezi dughiar kamin, Joap uan midorozir gumaziba ko, Raban nguibar ekiamin misogha ghuavira iti, kar Amonian atrivimin nguibar ekiam. Egha me nguibar ekiam kamin akuar mam ini. ²⁷ Egha a Devit bagha akam amaga ghaze, “Ki Raban nguibar ko misogha men dipaba tuir danganim inigha gifa. ²⁸ Eghti datirighin, ni zuamira Israelin midorozir gumazir ikiavira itiba akuvagh, me amadaghti, me izi pamtemin Raban gumaziba ko misogh me abinighiva nguibar ekiam inigh. Puvatighiti, nan adarazira misogh me abinighiti, gumazamiziba nan ziam nguibar ekiam kam darigham.” ²⁹ Ezi Devit akar kam inigha givagha, midorozir gumazir ikiavira itiba akuvagha, me bar ghua Raban gumaziba ko misogha me abinigha nguibar ekiam ini. ³⁰ Egha Devit Amonian atrivimin dapanir asuam ini. Dapanir asuar kam, me golin an ingarizi, an osimtizim 35 kilogram. Dapanir asuar kam, me dagiar dirir bar pin kozir mam an kuruke. Ezi Israelia dapanir asuar kam inigha Devitin dapanim garu. Devit uaghan dagiaba ko bizir aghuir aviriba nguibar ekiam kamin ada ini. ³¹ Egha Devit Raban nguibar ekiamin itir gumazamiziba bar me inigha, ingangarir guar aviribar amuasa me arisi. Marazi sobiar ingarir ingangaribagh ami, marazi ainin afavibar ingangaribagh ami, marazi ainin sobiabar ingangaribagh ami. Ezi marazi brighbar ingari.† Arazir kamra, Devit kantri Amonin nguibar ekiam igharaziba bar men gumazamizibagh ami. Egha gin, Devit uan midorozir gumaziba ko me uamategha Jerusalem

† **12:31:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati. Gumazir maba ghaze, a kamaghin migei, “Egha a Raban nguibar ekiamin gumazamiziba bar me inigha egha soba ko ainin afaviba ko ainin sobiabar me misoghezi, me ariaghire. Egha a marazi brighbar ingarir avenin marazi tue.”

ghue.

13

Amnon arazir kuramin Tamar gami

¹ Bizir kamin girara, arazir mam oto. Devitin otarim Apsalom, a buaramizir mam iti, an ziam Tamar. An ganganiba bar dera. Ezi Devitin otarir igharazir mam, an ziam Amnon, amebar igharazim a bate. A bar Tamar gifongegha, a bagha navim dikafi. ² Tamar tong bar gumazitam koma akuigha fozir puvatizi, me bar deragha a geghuvima a iti. Kamaghin amizi, Amnon Tamarin boroghin mangamin tuaviba puvati, egha a zurara a ginighnigha arei moghin iti. ³ Egha Amnon namakar mam iti, an ziam Jonadap. A Devitin avebam Saman otarim, a bizibav kimti, dar dagheba guizbangirama otivamin fofozir ekiam iti. ⁴ Egha a Amnonin azara, "Atrivimin otarim, ni na mikim, manmaghin amizi ki zurara nin garima, ni osemegha arei moghin gari?"

Ezi Amnon a ikaragha ghaze, "Ki uan avebam Apsalomnin buaramizim Tamar, bar a gifonge."

⁵ Ezi Jonadap a ikaragha ghaze, "Ni ifar arei moghin damu, egh uan misiamin irighiv iki mamaghira iki. Eghti nin afeziam nin gansi aven iziti, ni kamaghin a mikim suam, 'Ga uaning! Ni nan buaramizim Tamar amadaghti an aven izi, eghti ki ganti, a na bagh daghetam tuam. Egh a uabi daghem na daningti ki aneremam.'"

⁶ Ezi Amnon, Jonadapin akam baregha, ghua uan misiamin ghugha ifara arei moghin amua uan misiam girighav iti. Ezi Atrivim Devit an arimariar akam baregha an ganasa an dipenimin ghu. Ezi Amnon a migia ghaze, "Ga uaning! Ki aria nin azangsis, ni nan buaramizim Tamar amadaghti an aven izi, eghti ki ganti a na bagh kekin taba tu. Egh a uabi kekin kaba inigh na daningti ki dar amam."

⁷ Dughiar kamin, Tamar atrivimin dipenimin itima, Devit a bagha akam amaga ghaze, “Ni mangi uan tuebam Amnonin dipenimin mangiva a bagh daghetam tuam.”

⁸ Ezi Tamar oregha uan tuebam Amnonin dipenimin ghugha garima, a uan misiam girighav iti. A irighav ikia garima, Tamar plauan maba inigha plaua giragha kekba tuer minemin da tue.

⁹ A kekba tuer minem isa kekba Amnonin damazimin da ingegha itarim gati. Ezi Amnon daman aghua. Egha a ghaze, “Ia ingarir gumaziba bar, ia azenan mangi.” Ezi gumazamiziba kamaghin oregha, me bar dipenim ategha azenan ghue.

¹⁰ Ezi Amnon Tamar miġia ghaze, “Ni kekba inigh ki akui naghin izi, egh kekba isi na daningti ki dar amam.” Ezi Tamar kekin tuezir kaba inigha a irighav iti naghin a bagha zui.

¹¹ Tamar kekba inigha ghuava Amnon daningasa amima, a maghira an dafarim gitorogha a miġia ghaze, “Nan buaramizim, ni izi nan misiamin na ko dakuasa ki ifonge.”

¹² Ezi Tamar a miġia ghaze, “Markiam, ni nan tuebam. Ni arazir kurar kam damusi na gaghonan marki. E Israelia arazir kurar kabagh amir puvati. Ni aghumsizir arazir mizirizir kam damuan marki. ¹³ Ni arazir kurar kam damighti, ki aghumsizir ekiam inigh, ua gumazamizibar damazimin daruan kogham. Eghti Israelia bar mikim suam, ni bar ikufi, egh me ni dipova bar pazivira ni mikimiva bar ni abiragham. Ga uaning! Ni arazir kam datirighin a damusi nighnighan marki. Ni nan ikisi ifuegh, ga uan afeziam Atrivim Devitin azaraka. Ni nan ikisi, a ti nin amamangatigham.” ¹⁴ Ezi Amnon Tamarin migirigiam baraghan aghuagha, uan gavgavim sarama an suiragha, a gekuigha a gakaghora a koma akui.

¹⁵ Egha datirighin a Tamarin aghua. A faragha bar Tamar gifonge, egha datirighin bar a basemegha bar an aghua. An an aghuazir arazim bar ekeveghe, a faragha a gifongezir arazim gafira. Egha a miġia ghaze, “Ni dikavigh na gitagh mangi.”

¹⁶ Ezi Tamar a ikaragha ghaze, “Nan tuebam, ni na barakigh. Ni datirighin na batogha na gamir arazir kurar kam, a ni nan suiragha arazir kuramin na gamizir arazim bar a gafiragham.” Ezi Amnon bar tong Tamar barazir puvati. ¹⁷ Egha uan ingangarir gumazir igiamin diagha a miġia ghaze, “Ni izi amizir kam nan damazimin a batueghti an azenan mangiti, ni tiam asaragh.” ¹⁸ (Dughiar kamin, Tamar korotiar ruarir kurkazir bar aghuiba itiba arugha, Amnon bagha ghu. Kar atrivibar guvir tighar pamin ikiamiba azuir korotiar aghuir ruariba.) Ezi Amnonin ingangarir gumazim a batoghezi an azenim girizi, a tiam asara.

¹⁹ Ezi Tamar uan navir osimtizim akakagha, averenim uan dapanim gaghuigha korotiar ruarir kam abiki. Egha dafarimning uan dapanim gatigha, pamten aziavira zui.

²⁰ Ezi Apsalom uan buaramizim Tamarin garima, an aziavira izima, a an azara, “Manmaghin ami? Nin tuebam Amnon ni ko akua arazitamin ni gamizi ni azia izi? Amnon, a nin tuebam, kamaghin, ni azir akam ategh pura uabi amiragh mighigh bizir a ni gamizir kamin osiman marki. Egh nin tuebam Amnon ni gamizir arazir kurar kamin gun gumazitam mikiman marki.” Ezi Tamar Apsalomin dipenimin ghugha a ko iti, ezi osimtizir kam zurarama anebiravira iti. ²¹ Ezi Atrivim Devit eghaghanir

kam baregha an muriam bar moghira ikufi.*

²² Ezi Apsalom bizitamin bar Amnon migeir puvatigha bar aghumra iti. Amnon an buaramizim suiragha a gekuigha ghua arazir kuramin a gami, kamaghin amizi, Apsalom bar an aningaghegha an aghua.

Apsalom, Amnon misueghti
an aremeghasa tuaviba buri

²³ Azenir pumuning givazima, Apsalom uan ingangarir gumaziba ko Balhasorin nguibamin sipsipin arizibagh isi, isam damuasa atrivibar otariba bagha bar akaba amangi. Nguibar kam a Efraimin nguibar ekiamin boroghin iti.

²⁴ Egha Apsalom Atrivim Devit bagha ghua, kamaghin a migei, "Atrivim, ki nin ingangarir gumazim, ga uaning. Ki uan gumaziba ko sipsipin arizibagh isi isam damuasa. Egh ni uan ingangarir gumazir dapaniba ko, ia nan isamin izasa ki ian azanglisi."

²⁵ Ezi Atrivim Devit a ikaragha ghaze, "Nan otarim, ti puvatigham. E bar mangegh uam osimtizim ni danigham." Ezi Apsalom mangasa a gaghoravira iti. Ezi atrivim an gin mangan aghuagha ghaze, Apsalom ni mangi, nin biziba deragham.

²⁶ Ezi Apsalom a migia ghaze, "Ia mamaghin izan aghuaghiva, nan aveghbuam Amnon amadaghti, an e bagh izi."

Ezi atrivim a ikaragha ghaze, "A bizir tizim baghvira nin gin mangam?" ²⁷ Ezi Apsalom Amnon bagha Devitin

* **13:21:** Bar fomira gumaziba Hibrun akam, me Grighin akamin a gira, egha vezin kamin me mong an ruarim osiri. Ezi e datirighin fozir puvati, me uari akar kam osiri, egha a fomira Hibrun kamin iti, egha datirighin ua itir puvati. Grighin akam ghaze, "Amnon Devitin otarir ivariam, ezi Devit bar a gifonge. Kamaghin Devit Amnon ivezir kuram a ganingizir puvati."

azangsighavira iti, ezi an Amnon ko uan otarir igharaziba saram amamangatizi, me bar Apsalomin gin ghu.

²⁸ Egha me ghua Balhasorin nguibamin otivigha, Apsalom uan ingangarir gumaziba pamten me abira me migia ghaze, “Ia isamin torimin ganti, Amnon dipar onganiba amegh onganighti, ki mikimvira ikiti, ia a misueghti a irigh aremegh. Ki uabi a misueghti an aremeghasa ia migia ia abira. Kamaghin amizi, ia tuivigh gavgavigh bizitamin atiatingan marki.” ²⁹ Ezi Apsalomin ingangarir gumaziba a mikemezi moghirama isamin aven Amnon gamizi, Atrivim Devitin otarir igharaziba kamaghin ganigha dikavigha vaghvagha uan donkibagh apiagha bar puv are.

³⁰ Me tuavimin ghuavira itima, gumazir mam men faragha ghua, Devit migia ghaze, “Apsalom nin otariba bar me misoghezi me ariaghire, men tav itir puvati.” ³¹ Ezi atrivim kamaghin oregha dikavigha tugha uan korotiar ruarim abigha nguazim girighav ti. Ezi an ingangarir gumaziba uaghan tuivighavira ikia uan korotiar ruariba abiagharisi.

³² Ezi Devitin aveghbuam Sama, an otarim Jonadap kamaghin Devit migei, “Nan gumazir ekiam, ni nighnizir gavgavim akar kabar ikian marki. Me nin otariba bar me misoghezi me ariaghirezir puvati. Me Amnonra misoghezi an areme. Bizir kamin mingarim kamakin, Amnon faragha arazir kurabar Apsalomin buaramizim Tamar gami. Ezi Apsalom zurara dughiabar bizir kam ginighnighavira ikia, Amnon misoghezi an areme. Ki Apsalomin guamin garima a mitarmangizi, ki an nighnizim gifo.” ³³ Atrivim, nan gumazir ekiam. Ni akar kaba isi uan navir averiam darighan marki, kar pura akar kiniba,

† 13:32: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

nin otarir igharaziba ariaghirezir puvati. Amnon uabiram areme.”

³⁴⁻³⁶ Ezi Apsalom zuamiram arav ghu.

Jonadap Devit ko miġiavira itima, nguibar ekiam geghuva an garir midorozir gumazir igiar mam, mu-naghira Horonaimin izir tuavmin garima, gumazir avirim miġhsiar miriamin otivigha izaghiri. Ezi an atrivim bagha ghua kamaghin a miġei, “Ki gumazir mabar garima me Horonaimin izir tuavmin miġhsiamin miriamin otivigha izaghiri.”[‡]

Ezi Jonadap Devit miġia ghaze, “Ni gan! Ki ni mikemezi moghira mar atrivimin otaribara izi.” Jonadap miġe-megha givazima, Devitin otariba aven izegha maghirama azi. Ezi Devit uan ingangarir gumaziba ko, me me ko puvirama azi.

Apsalom arav ghu

³⁷⁻³⁹ Apsalom ara ghua kantri Gesurin ikia, Atrivim Talmai ko iti. Talmai, a Amihutin otarim.[§] An azenir 3plan Gesurin iti.

Ezi Atrivim Devit dughiar ruarimin Amnon gibua a bagha ikegha givagha, ua Apsalom in apangkuvigha ghaze, a uamategh izi.

14

Apsalom ua izasa, Joap a bagha tuaviba buri

[‡] **13:34-36:** *Vezi* n kam in aven, akar kam, “Ezi an atrivim bagha ghua kamagh a miġei, ‘Ki gumazir mabar garima me Horonaimin izir tuavmin miġhsiamin miriamin otivigha izaghiri,’” a datirighin Hibrun akamin itir puvati. Akar kam ti fomira ike, egha datirighin ovenge. Bar fomira dughiar akam ikiavira itimin, gumaziba Grikin akamin a gira, ezi akar kam a Grikin akamin ikiavira iti.

[§] **13:37-39:** Talmai an Apsalom in inazir afeziam. Ni 2 Samuel 3:3 in gan.

¹ Seruian otarim Joap kamaghin fo, Atrivim Devitin navim bar Apsalom baghavira iti. ² Ezi Joap amizir nighnizir aghuiba itim bagha uan ingangarir gumazir mam amadazi, a ghua Tekoan nguibamin a inigha ize. Ezi Joap kamaghin a migei, “Ni kamaghin damuasa ki ifonge, ni ifar mati gumazim aremezi ni aghuimazimin iti moghin iki. Ni aghuimazir korotiabar aghuigh, egh borem uan mikarzim daghuan marki. Ni mati gumazim aremezi ni dughiar ruarimin a gibua iti moghin iki. ³ Egh ni atrivim bagh mangiva akar ki ni ganidir kabar gun a mikim.” Egha Joap atrivim mikimamin akabar amizim migei.

⁴ Ezi Tekoan amizir kam atrivim bagha ghugha, atrivimin damazimin nguazim girigha uan guam nguazim mituagha, ziar ekiam a ganiga ghaze, “O atrivim, ni nan akuragh.”

⁵ Ezi atrivim an azara, “Ni osimtizir manam iti?”

Ezi amizim ghaze, “Atrivim, guizbangira, nan pam aremezi ki odarimin iti. ⁶ Ki nin ingangarir amizim. Ki faragha otarir pumuningra iti. Egha aning azenibar ikia uaningin atara uaning misozima, aningin tongin midorozim abighan gumaziba puvati. Ezi mav mavin misoghezi an areme. ⁷ Ezi datirighin nan pamin ikizimin adarazi bar dikavigha nan atara ghaze, otarir uan aveghbuam misoghezi an aremezim, ni a isi en dafarim datighti, e a misueghti an aremegh, uan aveghbuamin ovevem ikaragham. Ki men akamin gin mangiva, ki otariba puvatigham. Mati ki avivkiar mam iti, ezi me anemungasa. Me kamaghin damighti, nan pam ko an ikizimin ziam nguazir kamin ikian kogham.”

⁸ Ezi Atrivim Devit, amizimin akam baregha kamaghin a ikaragha ghaze, “A dera, ki nin osimtizim ni bagh anekiram. Ni uamategh uan dipenimin mangi.”

⁹ Ezi Tekoan amizim kamaghin atrivim migei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, osimtizir kam na ko nan afeziamin adarazir izam. Eghti ni ko nin dipenimin itir darazi osimtiziba puvatigham.”

¹⁰ Ezi atrivim a migia ghaze, “Gumazitam migirigiar kuratam ni mikemeghti, ni a inigh na bagh iziti, ki a mikemeghti a ua kamaghin ni damuan kogham.”

¹¹ Ezi amizim ua kamaghin migei, “Ga uaning, atrivim, ki kamaghin ifonge, Ikiavira Itir God, a nin God, ni an ziamin mighvira a mikimtima, me nan otarir igharazim misueghti an aremeghan marki. Bar markiam. Guizbangira, en arazim kamakin, gumazim uan aveghbuam misueghti an aremeghti, gumazir kamin anababara a misueghti an aremegham. Ezi ni arazir kamin gin mangan marki, eghti gumazitam nan otarim misueghti an aremeghan marki.”

Ezi Devit ghaze, “Ki, Ikiavira Itir Godin ziamin guizbangira ni migei, nin otarimin dapanir arizitam tong nguazim girighan kogham. An aremeghan kogham.”

¹² Ezi amizim kamaghin migei, “Ga uaning, nan atrivir ekiam, ki nin ingangarir amizir kinim. Ni na ateghti ki tong ua mikemeka?”

Ezi Devit ghaze, “A dera ni mikim.”

¹³ Ezi amizim kamaghin Devit migei, “Ni tizim bagha bizir kurar kamin Godin gumazamizibagh ami? Ni uabi uan otarim batuegha anetaghizi, a ua izezir puvati. Kamaghin amizi, akar ni datirighin na mikemezir kam, ni uabi uabi isa kotiam gati. ¹⁴ E fo, e bar moghira arighiregh ua angamira ikian kogham, mati gumazim dipam nguazim gingeghti, gumazitam uam a iniva avegham. God pura gumazibar ikirimiriba agevir puvati. Eghti gumazitam an saghon ikitima, a gumazir kam inigh uabin boroghin izisi, a bagh tuaviba buriam. ¹⁵ Atrivim, nan gumazir ekiam, ga uaning, gumazamiziba na gasighasighasa na

migei. Kamaghin amizi, ki men atiatia, egha datirighin ni mikimasa ni bagha izi. Ki nin ingangarir amizim, ki kamaghin nighnisi, ki nin azaraghtima, ni nan akurvaghamin tuavitam batogham. ¹⁶ Ki kamaghin nighnisi, gumazir maba ki uan otarim ko, ga gasighasighava ami, eghti God ga ganingizir nguazir kam, ga an ikian kogham. Ki ghaze, ni ti nan akam baragh nan akuragh, gumazir kabar dafarim da ua ga iniam. ¹⁷ Kamaghin amizi, ki ghaze, ni na bagh akar gavgavitam akirighti ki deraghvira ikiam. Atrivim, nan gumazir ekiam, ni mati Godin enselin mam, egha ni arazir kuraba ko arazir aghuibagh fo, manam dera, ezi manam ikufi. Ezi ikiavira Itir God, nin God ni ko iki.”

¹⁸ Atrivim oregha kamaghin amizim ikara, “A dera, ki datirighin azangsizir mam nin ti. Ki kamaghsua, ni datirighin guizbangira na mikimiva bizitam nan mongan marki.”

Ezi amizim ghaze, “A dera, atrivim, nan gumazir ekiam, ni nan azang.”

¹⁹ Ezi Devit kamaghin an azara, “Joap ti akar kabav kimasa ni amadaz, o?”

Ezi amizim ghaze, “Atrivim, nan gumazir ekiam, ki nin ziamin guizbangira ni migei, ki nin azangsizim gitaviraghan ibura, egh ki uaghan akatam nin modoghan kogham. Are, bar guizbangira, nin ingangarir gumazim Joap, an akar kabar na mikemegha, na amadazima ki dar gun ni migei. ²⁰ Nin ingangarir gumazim Joap, a pura dav kemezir puvati. An Apsalomin osimtizir kam akirasa akar kabagh ami. Ezi gumazir ekiam, ni mati Godin enselin mam, ni fofoziba ko nighnizir aghuir aviriba iti, egha ni nguazir kamin otivir biziba bar dagh fo.”

²¹ Ezi gin atrivim kamaghin Joap miġei, “Bar dera, ki nin nighnizimin gin mangam. Egħti ni mangiva Apsalom inigh uamateġh izi.”

²² Ezi Joap kamaghin oreġha Atrivim Devitin damazimin nguazim girigha fuagħa, uan guam nguazim mituagħa ziar ekiam a ganiga ġhaze, “O atrivim, nan gumazir ekiam, God deraghvira ni damu. Ni nan azangsizimin gin ġhuzi, ki datirighin fo, ni na ġifonge.” ²³ Egħa Joap dikavigha Gesurin ġhugħa, Apsalom inigha uamateġha Jerusalemin ize.

²⁴ Ezi atrivim kamaghin miġia ġhaze, “Apsalom uan dipenimra iki, egħ a nan damazimin izi nan ganan marki.” Kamaghin amizi, Apsalom uan dipenimra ikia egħa atrivimin damazimin ġhuzir puvati.

Devit Apsalom in arazir kuram ġin amada

²⁵ Apsalom gumazir bar dirim, egħa duar kuritam bar an namnamin dagarimningin ikeġha uanaga an dapanir siriamin itir puvati. Israelian gumazitam an min ġarir puvati, kamagħ amizi, Israelia an ganas a bar akonge. ²⁶ An dapanir arizim bar mitemegħa, aġħua ruarvagħa a baseir dugħiamin, an azeniba vagħvagħa ġevir dugħiamin an anepiri. Egħa me dapanir arizir a dipirizir kamın osimtizimin ġari, an atrivimin skelin a kilogremın pumuningin tu. ²⁷ Apsalom amuimin ikia otarir 3pla ikia egħa ġuivir vamira iti, an ziam Tamar. A bar amizir dirim.

²⁸ Ezi Apsalom azenir pumuningin Jerusalemin ikia, egħa tong bar atrivimin damazimin ġhuzir puvati. ²⁹ Egħa Apsalom Joap bagħa akam amadagħa ġhaze, Joap Apsalomın amamangatiġħti, an atrivim bagħ mangi. Ezi Joap Apsalom bagħ mangan aġħua. Ezi a dugħiar iġħarazimin uam Joap bagħa akam amada, ezi Joap ua mangan aġħua. ³⁰ Kamaghin amizi, Apsalom uan ingangarir gumazibav ġia ġhaze, “Joapın balin azenim nan azenimin borogħin

iti. Ia mangiva a daboroghtima a isigh.” Ezi me ghuava an balin azenim gaborozima a isi.

³¹ Ezi Joap arazir Apsalomın ingangarir gumaziba amizir kam baregha, Apsalomın dipenimin ghugha an azara, “Nin ingangarir gumaziba bizir tizim bagha nan balin azenim gaboro?”

³² Ezi Apsalom kamaghin a ikaragha ghaze, “Ki izi uabin ganasa ni bagha akaba amadima ni izan aghua. Ki kamaghsua, ni izegh nan akam inigh mangiva atrivimin azaragh, a tizim bagha Gesurin na inigha Jerusalemın ize? Ki ti munaghira ikia deraghai. Ki datirighin atrivimin guamin ganasa, eghti a nan arazir kuratamin apighiva, na misueghti ki aremegham.”

³³ Ezi Joap ghugha Apsalomın akabar gun Atrivim Devit migei. Atrivim oregha givagha gumazir maba amadazima, me ghua Apsalom inigha izi. Ezi Apsalom nguazim girigha fuagha, uan guam nguazim mituagha ziar ekiam atrivim ganingı. Ezi atrivim an tore.

15

Apsalom Atrivim Devit batueghasa tuaviba buri

¹ Ezi bizir kabar gin, Apsalom karisin mam ko, hoziar maba ko 50plan gumazir a geghuv an daroribar faragh mangamiba ini. ² A dughiaba vaghvagha bar mizarazibar, dikava ghua nguibar ekiamin tiar akamin zuir tuavir miriamin tuivav iti. Eghti gumazir manam osımtızim ikiva anekirsi atrivim bagh iziti, Apsalom an diagħ kamaghin an azaragham, “Ni nguibar manamin gumazim?”

Eghti gumazir kam kamaghin mikimam, “Ki nin ingangarir gumazim, ki Israelin anabar mamın gumazim.”

³ Ezi Apsalom gumazir kamin osımtızimin mingarim gifogha, kamaghin a migei, “Ni oragh, nin akaba bar

guizbangira, egha dera. Ezi noki, atrivim deravira nin akaba baraghamin gumazitam amisevezir puvati.”

⁴Egha Apsalom dughia bar zurara kamaghin gumazibav gei, “Tav ti na misevezi ki jasin otogha deraghai. Egh ki gumazibar osimtiziba kotin da tuisigha deraghavira da akirai. Ki uabi jasin otivasa ifonge.”

⁵Egh uaghan, gumazitam an ganigh a bagh izi ziar ekiam a daningisi uan teviba apirsi damuti, a zuamira uan dafarimning an amadagh a muigh an toram.

⁶Gumazamizir uan osimtiziba inigha atrivim bagha zuiba, Apsalom arazir kamra me gami. An arazir kamın Israelian gumazamiziba, bar men nighnizibagh etui.

⁷Azenir 4pla givazima,* Apsalom ghua kamaghin Atrivim Devit migei, “Ga uaning, ni na teghtima ki uamategh Hebronin mangi, akar dikirizir ki Ikiavira Itir God gamizir mam damighti, an otoka. ⁸Ki nin ingangarir gumazim, ki Sirian kantrin aven itir nguibam Gesurin ikia, egha Ikiavira Itir God bagha akam akira ghaze, a ua na inigh Jerusalem mangighti, ki Hebronin nguibamin an ziam fam.”

⁹Ezi atrivim a migia ghaze, “Ni navir amirizim sara mangi.” Ezi Apsalom uamategha Hebronin ghu.

¹⁰Apsalom uaghan Israelian anababa bar me mikimasa modogha gumaziba amangi. Ezi me kamaghin Israelia migei, “Ia sighar ararem baragh maghira, kamaghin dim mikim, Apsalom Hebronin ikia atrivimin otogha gifa.” ¹¹Apsalom Hebronin zuir dughiamin, a Jerusalem 200plan gumazibar diazi, me a ko zui. Gumazir kaba, bizir a damuasava nighnizim me a gifozir puvati, egha puram an gin zui. ¹²Me ghua Hebronin otivigha, Apsalom

* 15:7: Hibrun akam ghaze, 40plan azeniba. Ezi fomira gumazir maba akar kam Grighin akamin a gira, egha ghaze, akar kam a 4plan azenibav gei.

ofabagh ami. An ofan kabagh amir dughiamin, a Gilon gumazir mam Ahitofel, a inigh izasa gumazir maba aman-gizi, me Gilon nguibar ekiamin ghue. Ahitofel, a gumazir nighnizir aghuiba isa Atrivim Devit ganidibar mav. A uan nguibam Gilo ategha Apsalom bagha ize. Dughiar kamin, Apsalomin nighnizir kurar an averara amiba ekiva zui. Ezi an gin zuir gumazibar dibobonim ghuavanagavira iti.

Devit Jerusalem ategha arav ghu

¹³ Ezi abuir gumazir mam iza kamaghin Devit migei, “Datirighin Israelian gumazamizibar navir averiaba, bar moghira Apsalom baghavira iti.”

¹⁴ Ezi Devit kamaghin uan ingangarir gumazir dapanir Jerusalem in itibav gia ghaze, “Aria, ia dikavigh e zuamiram Jerusalem ategh areka. Puvatighti, Apsalom e misueghti e bar arighiregham. E zuamiram areka, e suighsughtima, Apsalom uan adarazi ko izi en nguibar ekiam gasighasigh, en gumazamizibav sueghti me arighiregham.”

¹⁵ Ezi atrivimin ingangarir gumazir dapaniba a ikaragha ghaze, “Are, atrivim en gumazir ekiam, ni bizir tizim damuasa migei, e a damuam.” ¹⁶ Kamaghin amizi, atrivim uan dipenimin itir darazi ko an ingangarir gumazir dapaniba, me dikavigha Jerusalem ategha uan suebar zui. Egha atrivim uan amuir dozir 10pla ataghizi, me atrivimin dipenimin gara iti.

¹⁷ Atrivim uan adarazi ko me Jerusalem ategha ghua, nguibar ekiamin itir dipenir bar abuan dazighiamin itimin boroghin tuivighav iti. ¹⁸ Egha atrivim tughav ikia garima, an ingangarir gumazir dapaniba ko a geghuva an faragha zuir midorozir gumaziba, me a gitagha voroghira dika arua zui, ezi Keret ko, Peletian adarazi ko Getin nguibar ekiamin midorozir gumazir 600pla, me uaghan a

ko zui. Fomira 600plan midorozir gumazir kaba me Devit ko Getin nguibar ekiamin ike, me uaghan an ġin ize.

¹⁹ Ezi atrivim kamaghin Getin midorozir gumazibar gumazir dapanim Itai migia ghaze, “Ni tizim bagha e ko mangasa? Ni kantrin igharazimin gumazim, ni iza kagh iti, nin nguibam saghon iti. Kamaghin ni uamategh Jerusalem mangiva Atrivim Apsalom ko iki. ²⁰ Ni dughiar otevimra kagh ike, kamaghin, ki ni damuti ni nguibar kam ategh pura e ko daruan kogham. E pura tintinibar iki daruam. Kamaghin, ni uan midorozir gumaziba inigh uamategh mangiti deragham. Ikiavira Itir Godin apangkuvim ko an arazir a ia baghavira itim, guizbangira ia ko zurara iki.”†

²¹ Ezi Itai kamaghin Devitin akam ikaragha ghaze, “O atrivim, nan gumazir ekiam, ki ikiavira Itir Godin ziam, ko nin ziamin, ki guizbangira ni migei, ki zurara ni ko ikiam. Ni nguibar manamin mangiti, ki uaghan an mangam. Egh me ni misueghti ni aremegham, me uaghan na misueghti ki aremegham.”

²² Ezi Devit kamaghin a migei, “A dera, ia e ko mangam.” Kamaghin amizi, Itai uan midorozir gumaziba ko men amuiroghboriba ko, me faragha zuir darazir ġin zui. ²³ Devit uan adarazi ko me Jerusalem ataghirazir dughiamin, kantrin aven itir gumazamiziba bar moghira puviram azi. Ezi atrivim uan adarazi ko me Kidronin Fanem giregħa gumazamiziba puvatizir danganimin amadaghan zui.

²⁴ Devit tughav ikia garima, gumazamiziba arua zuima, ofa gamir gumazimning Sadok ko Abiatar, ko Livaiba me uaghan me ko zui. Livaiba Godin Akar Dikirizir

† **15:20:** Hibrun akam deragħa vezin kamin mingarim abighizir puvati. Bar fomira gumazir maba akar kam Grighin akamin a giragħa an osiri, ezi datirighin Aruamin akam Grighin akamin ġin zui.

Gavgavimin Boksiam gisaghpugha iza nguazim gati, egha uam a gisaghpuzir puvatigha, ikia ghuava dughiar gumazamiziba bar Jerusalem ataghizimin oto. ²⁵ Ezi atrivim kamaghin Sadok migei, “Ni Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigh uamategh nguibar ekiamin mangi. Eghti Ikiavira Itir God na gifuegh, egh nan amamangatighti ki ua izi, Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam ko Purirpenir a itimin ganam. ²⁶ Ki pura iti. Eghti Ikiavira Itir God na gagueghan kogham, a dera, a bizir tizimin na damusi a puram a damu.”

²⁷ Egha Devit ua kamaghin ofa gamir gumazim Sadok migei, “Ni nan akam deragha a gifos, o puvati? Ki kamaghin migei. Ni uan otarim Ahimas ko Abiatarin otarim Jonatan, aning inigh ia uamategh navir amirizim sara nguibar ekiamin mangi. ²⁸ Ni oragh, ki mangiva gumazamiziba puvatizir danganimin otogh, fanem gira zuir danganimin boroghin iki ia mizuamam. Eghti ia bizir Jerusalem otiviziba dar akam na bagh anemadagh.”

²⁹ Ezi Sadok ko Abiatar Akar Dikirizir Gavgavir Boksiam inigha uamategha Jerusalem ghugha iti.

³⁰ Ezi Atrivim Devit bar osemegha uan dagarir asuamning suegha uan dapanim avaragha azia Olivin Mighsiamin ghuavanadi. Ezi an gin zuir darasi, uaghan uan dapaniba avegha azia ghuavanadi. ³¹ Ezi Devit kamaghin oraki, “Ahitofel Apsalom ko an gin zuir darazir akurvaghasa ghu.”

Ezi Devit kamaghin Ikiavira Itir God ko migei, “O Ikiavira Itir God, ga uaning, ni Ahitofelin migirigiabagh iraghti, da bar pazaviram mangi.”

³² Me ghua mighsiamin orazimin otifi, kar danganir me Ikiavira Itir Godin ziam fem. Ezi Devitin namakar mam iza a bato, an ziam Husai, an Arkan ikizimin gumazim. An apangkuvir ekiam Devitin ikia uan korotiam abigha

nguzaim uan dapanim gaghui. ³³ Ezi Devit an ganigha kamaghin a migei, “Ni na ko iziti, ki nin akurvaghsi ingangarir ekiatam damigham. ³⁴ Egh ni nan akurvaghsi, ni uamategh nguibar ekiamin mangi, Apsalomin ganigh kamaghin a mikim, ‘O atrivim, ki fomira nighnizir aghuiba nin afeziam ganingi, egha datirighin ki nin ingangarir gumazimin otivasa.’ Ni kamaghin damighti, nighnizir ni Apsalom ganidir kam, a Ahitofel Apsalom ganingizir nighnizim atugham. ³⁵ Ni oragh. Ofa gamir gumazir pumuning, Sadok ko Abiatar, aning uaghan Jerusalem in iti. Ni atrivimin dipenimin oraghizir biziba, bar adar gun aning mikemegh. ³⁶ Sadokin otarim Ahimas, ko Abiatarin otarim Jonatan, aning uaghan uan afeziamning ko iti. Ni oraghizir migirigiaba aning mikemeghti aning izi na mikimam.” ³⁷ Ezi Devitin namakam Husai, an akamin gin ghua uamategha Jerusalem in ghu. Husai ghua Jerusalem in otozima, Apsalom uaghan iza nguibar ekiamin oto.

16

Siba tuavimin Devit bato

¹ Devit Husai ko mikemegha givagha, a mighsiar orazim ategha mong sivagha ghu. Ezi Mefibosetin ingangarir gumazim Siba iza a bato. Siba 200plan bretba ko 100pla wainin ovizir me apuzizir ikiziba ko, 100plan temer fikin ovizibar ikiziba ko, memen inimin ingarizir misevir wainin dipam ruiziba a da inigha izi. A dagher kaba isa donkin pumuning gisin da arigha Devit bagha izi. ² Ezi Devit kamaghin Siban azara, “Ni tizim bagha bizir kabar akua izi?”

Ezi a kamaghin Devit ikara, “Donkin kamning, nin amuiba ko boriba aning daperagh mangam. Ezi bretba

ko temer fighin oviziba, kar nin adarazi dar amam. Ezi wainin kam, kar nin adarazi gumazamiziba puvatizir danganimin daru mangiti, mikarziba men amiaghti, me aneremam.”

³Ezi atrivim ghaze, “Bar dera, ni na mikim, nin gumazir ekiam Sol, an igiam Mefiboset managh iti?”

Ezi Siba ghaze, “Israelia ti datirighin anemiseveghti, a uan inazim Atrivim Solin min Israelia gativagh men ganam. Kamaghin amizi, a Jerusalem in ikiavira iti.”

⁴Ezi Atrivim Devit kamaghin oregha Siba migia ghaze, “A dera, ki datirighin Mefibosetin biziba bar ni daningam.”

Ezi Siba kamaghin Devit ikara, “Atrivim, nan gumazir ekiam, ki nin damazimin tevimning apirigha ziar ekiam ni ganidi. Ki kamaghsua, bizir ki damuamiba ni damuti, ni na gifueghivira ikiam.”

Simei akar kurabar Devit migei

⁵Atrivim Devit Siba ko mikemegha givagha Bahurimin otogha givagha garima, Solin ikizimin mav, Geran otarim Simei, iza akar kurabav gia Devitin atara a bagha izi.

⁶Devit uan ingangarir gumazir dapaniba ko itima, Simei dagiabar me ginifi. Devit uan midorozir gumazir aviribar torimin arua zuima, Simei tong men atiatir puvati. ⁷Egha Simei Devitin atara ghaze, “Ni kamatigh. Ni gumazibav sozima da ariaghirir gumazim. Ni gumazir kuram, ni kamatigh. ⁸Ni Sol batuegha an danganim inigha atrivimin oto. Egha ni Solin adarazir gumazir aviribav soghezima, me ariaghire. Kamaghin, Ikiavira Itir God nin arazir kurar kam ikarvasi. Egha Ikiavira Itir God nin danganim iniasa, nin otarim Apsalom amisevezi, a Israelian atrivimin oto. Ni gumazir gumazibav sozima me ariaghirim, kamaghin, God datirikin ni gasighasisi.”

⁹ Ezi Seruian otarim Abisai kamaghin Devit migei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, gumazir kam manmaghsua akar kurabav gia nin atari? An afiar aremezir kuamin min gara iti. Ki ti mangiva an firim atugham.”

¹⁰ Ezi atrivim kamaghin Seruian otarimning Abisai ko Joap, aning migia ghaze, “Kar guan bizim puvati. Ane-takigh. Ikiavira Itir God ti a mikemegha ghaze, ‘Ni akar kurabav kim Devitin atar,’ eghti a bizir kam bagh nan ataram, a dera. Eghti tinara kamaghin an azaragham, ‘Ni tizim bagha Devitin atari?’”

¹¹ Egha Devit kamaghin Abisai ko uan ingangarir gumazir dapanir igharazibav gia ghaze, “Nan otarir nan otozimra na misueghti ki aremeghasa, ezi ia tizim bagha Benjaminin anabamin gumazir kamin adaribar digavir kuram gami? Guizbangira, Ikiavira Itir God a mikesmezima, a bizir kam gami. Kamaghin amizi, ia aneteghti an akar kabar amu. ¹² Ikiavira Itir God nan arazir kurabar osimtizibagh fo, egh a ifongeghiva, a ti adarir kurar datirighin otivizir kaba bagh arazir aghuim na ikaragh, deraghvira na damuam.” ¹³ Devit mikemegha givagha, uan gumaziba ko tuavimin zui. Tuavir me zuir kamnang, a mighsiamin boroghin zuir tuavim. Ezi Simei mighsiar vuemin miriabar me gisin ghuava, Devitin atarava dagiaba ko nguazir minezibar a giniva zui. ¹⁴ Ezi atrivim uan gumazamiziba ko ghua danganir me zuimin otifi. Me bar amiagha danganir kamin avughsa iti.

*Apsalom Jerusalem*in oto

¹⁵ Ezi Apsalom ko Israelia bar ghua Jerusalem otifi. Ezi Ahitofel uaghan me ko ghu. ¹⁶ Ezi Devitin namakar aghuim Husai, a ghua Apsalom batogha an diagha kamaghin a migia ghaze, “Ni dughiar ruarimin atrivimin ikivira ikiam!”

¹⁷ Ezi Apsalom akar kam baregha kamaghin Husai miġia ghaze, “Ni Devitin namakar bar aghuim, manmaghin amizi ni an ġin ghuzir puvati? Kar namakar aghuibar arazir puvati. Ki nin ganigha dikavir kuram gami.”

¹⁸ Ezi Husai kamaghin Apsalom miġia ghaze, “Puvati. Ikiavira Itir God ko, gumazamizir kaba ko, Israelian igharaziba, me bar atrivitam amiseveghtima, ki an apengan ikiva a ko ikiam. ¹⁹ Egh ki nin ingangarir gumazimin ikian kogħ, egh ki mangi tinan ingangarir gumazimin ikiam? Puvatigham. Ki fomira nin afeziamin ingangaribagh ami. Ezi kamaghin, ni an otarim, ki datirighin nin ingangaribar amuam.”

²⁰ Ezi Apsalom kamaghin Ahitofel miġia ghaze, “Ni datirighin na mikim, ki bizir tizim damuam?”

²¹ Ezi Ahitofel ghaze, “Ni mangi uan afeziamin amuir doziba ko daku, a me ataghizima me atrivimin dipenimin gara iti. Ni kamaghin damighti, Israelian gumazamiziba bar fogħ suam, Ni guizbangira uan afeziam gamizi a nin apanimin oto. Egħti gumazamizir datirighin nin ġin zuiba, me nin ġin mangisi bar gavgavigham.” ²² Ahitofel kamaghin mikemezima, me gumazir maba amadazima, me ghua atrivimin dipenir siriamin avughsir danganimin, purirpenir mamin ingari. Egħa gumazamiziba bar, men damazimin Apsalom an aven għu. Ezi me vaghvagħa an afeziamin amuir doziba isa an aven zuima a me koma akui.

²³ Dughiar kamin gumazamiziba kamaghin nighnisi, Ahitofel me miġeir akar kaba nighnizir aghuiba me ganidi. Ezi da mati God uabi me ganidir akaba, ezi me guizbangira dar ġin zui. Devit faragħa Ahitofelin akabar ġin għu, ezi datirighin Apsalom uagħan dar ġin mangasa.

17

Husai Apsalom gifara

¹ Ezi gin Ahitofel kamaghin Apsalom migia ghaze, “Ni na amadaghti ki 12,000plan gumaziba inigh datirighin dimangan me ko, e Devitin gintigham. ² A datirighin bar amiragha navim osemegha iti moghira, ki mangiva a ko misogham. A digavir kuram damighti, an gumaziba ari mangiti ki atrivimra misueghti an aremegham. ³ Egh ki an gumazamiziba bar me inigh ua ni bagh izam. Me mati amizim datirighira pamin ikegha a basemegha arav ghugha, gin a uamategha uan pam bagha ize. Ni kamaghin ifonge, ni Devit misueghti an aremeghti, gumazamiziba deravira ikiam.”* ⁴ Apsalom ko Israelian gumazir dapaniba akar kam baregha kamaghin migia ghaze, mar nighnizir bar aghuimra.

⁵ Ezi Apsalom ghaze, “Ia Husain diaghti, a izi uan nighnizimin gun mikimti e a bareka.”

⁶ Ezi Husai izezima, Apsalom a migia ghaze, “Kar nighnizir Ahitofel e ganingizim, e an gin mangam o puvatigham? Puvatighti, ni e mikim, e manmaghin damuam?”

⁷ Ezi Husai Apsalomin akam ikaragha ghaze, “Nighnizir Ahitofel datirighin ia ganingizim, a derazir puvati. ⁸ Ni fogh, nin afeziam Devit uan midorozir gumaziba ko, me misozir gumazir gavgaviba, egha bar osemegha iti, me mati bean amebam gumazim an nguziba okemezima, an navim isia iti. Ni uan afeziamin midorozir arazibagh fo, a dimangan uan midorozir gumaziba ko dakuighan kogham. ⁹ Egha a datirighin ti mighsiar tamin dagiar torir

* **17:3:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati. Bar fomira gumazir maba akar kam Grighin akamin a giragha an osiri, ezi datirighin Aruamin akam Grighin akamin gin zui.

ekiatamin modoghav ikiama, a danganir igharazitamin ikiama. Eghti e datirighin mangi me misoghtima, me en midorozir gumazir tabav sueghti me arimighireghti, gumazamiziba akar kam baregh kamaghin mikim suam, 'Apsalomın adarazi me bar ikufi.' ¹⁰ Eghti nin midorozir gumazir igharaziba akar kam baregh bar atiatigham. Me uari mati midorozir gumazir gavgaviba, egha laionbar min tuifi. Ezi Israelia bar fo, nin afeziam a midorozibar faraghavira zuir midorozir gumazim, ezi an midorozir gumaziba bar puvira misosi.

¹¹ “Nan nighnizim kamakin. Ni Israelian nguibabar itir gumazamiziba bar, notin amadaghan Danin anabamin nguibamin ikegh, bar mangi sautin amadaghan Berseban nguibamin otogh, dar gumazamiziba bar men daghti, me izi uari akuvagham. Me ongarir dadarimin gigimin min bar avirasemegham. Eghti ni datirighin uabi men faragh mangiva ia Devit ko misogh. ¹² Egh e Devit buri mangi managh a batogh, e datirighin mizazim an adarazigh asam. Me bar en tivaghan kogham, mati dimagarimin ghuariam irima, gumazitam anepiran iburagham. Eghti Devit uan adarazi ko, e me misoghtima me bar arimighiregham. Eghti men tav bar ikian kogham. ¹³ Eghti an ari nguibar ekiatamin aven mangightima, Israelian midorozir gumaziba benir gavgaviba inigh izi nguibar ekiar kamin divaziba ikeghiva, nguibar ekiar kam gekuigh danganir zarimin anakunighti, a bar ikuvigham. Eghti nguibar ekiar kamin dagiar muziaritam bar ikeghan kogham. Bar puvatigham.”

¹⁴ Husai mikemegha givazima, Apsalom ko Israelian gumaziba bar kamaghin migei, “Husain migirigiaba bar dera, egha Ahitofelin migirigiabagh afira.” Guizbangira, Ikiavira Itir God faragha Apsalom gasighasighasa nighniki. Kamaghin amizi, a uabi men nighniziba fezi, me

Husain akabar gin zui. Guizbangira Ahitofelin miğirigiaba da dera, ezi puvati, Ikiavira Itir God me gamizi, me akar kamin gin ghuzir puvati.

Devit Jordanin Fanem girigha vongin ghu

¹⁵ Ezi bizir kamin gin, Husai ghua akar an Apsalom ko Israelian gumazir dapanibav mikemezibar gun ofa gamir gumazimning Sadok ko Abiatar migei. Egha a uaghan Ahitofelin akabar gun aning mikeme.

¹⁶ Egha a ghaze, “Gua zuamira Devit bagh akam amadagh a mikim suam, Atrivim, ni datirighin dimangan Jordanin Fanem vongin kagh dakuan marki, Ni fanem girigh vongin mangi. Puvatightima, Apsalom uan adarazi ko iziva, ni ko nin adarazi sara bar ia misueghti ia arimighiregham.”

¹⁷ Ezi Jonatan ko Ahimas, aning ghua Jerusalemin azenan Enrogelin Fanemin me mizua iti. Aning ofa gamir gumazimningin otarimning. Gumamaziziba aningin ganti aning nguibar ekiamin aven mangan aghuagha, egha aning azenan modoghav iti. Ingangarir amizir mam faragha nguibar ekiar kamin otivir bizibar gun aning migei. Ezi aning ghua Devit mikeme. ¹⁸ Ezi dughiar kamin, gumazir igiar mam aningin ganigha ghua Apsalom mikeme. Kamaghin amizi, aning zuamira ghua Bahurimin nguibamin gumazir mam in dipenimin ghu. Ezi mozir dipar mam an dipenim boroghin iti, ezi Jonatan ko Ahimas mozir kam giraghugha modo. ¹⁹ Ezi gumazir kamin amuim inir mam inigha iza an onegha mozir dipar kamin akam avara. Egha a witin maba inigha tintinibar inir kam gisin da ariki. Eghti gumaziba foghan kogham, aning kagh modoghav iti.

²⁰ Ezi ġin Apsalomin gumazir maba aningn ġin iza kamaghin amizimin azai, “Ahimas ko Jonatan managh iti?”

Ezi amizim ghaze, “Aning fanem girigha vongin ghu.” Ezi gumaziba ghua Ahimas ko Jonatan buriava aningn apizir puvatigha uamategha Jerusalemn ghu.

²¹ Apsalomin gumaziba ghuegha givazi, Ahimas ko Jonatan mozir kam ategha Atrivim Devit bagha ghugha kamaghin a migei, “Ni kagh ikian marki. Ni uan adarazi bar me inigh zuamira fanem girigh vongin mangi.” Egha aning ġin Ahitofel Devit gasighasighasa mikemezir migirigiaba bar a geghani.

²² Ezi Devit akar kaba baregha givagha, bemira uan adarazi inigha Jordanin Fanem girigha vongin ghu. Ezi aminim itima me vongin ghuegha gifa. Men tav ua danganir kamn itir puvati.

²³ Ahitofel garima Apsalom an akabar ġin zuir puvati, ezi a ghua uan donki gaperagha uamategha uan nguibar ekiamin ghu. A ghua uan biziba ko amuim ko boriba akirigha ġin ghua uabi aguraghava areme. Ezi an amuim ko boriba an kuam inigha ghua, an afeziabar kuaba afezir danganimin anefa.

²⁴ Egha Apsalom ko Israelian midorozir gumaziba dikavigha Devitin ġin zui. Ezi dughiar Apsalom ghua Jordanin Fanem girigha vongin zuimin, Devit uan adarazi ko ghua Mahanaimin nguibar ekiamin otogha gifa. ²⁵ Apsalom faragha Amasa amisevezima, a Joapin danganim inigha an midorozir gumazibar gumazir dapanimin iti. Amasa Jeterin otarim, a Ismaelin ikizimin

gumazir mam,[†] egha a Nahasin guivim Abigelin iti. Ezi Joapin amebam Seruia, an Abigelin amezemebam. ²⁶ Dughiar kamin, Apsalom Israelia ko ghua Gileatin Distrighin otivigha averpenibar ingari.

²⁷ Ezi Devit ghua Mahanaimin otozir dughiamin, gumazir 3pla iza a bato. Men ziabar kara, Sobi a Nahasin otarim, a kantri Amonin nguibar ekiam Raban gumazim. Ezi Amielin otarim Makir, a Lodebarin nguibar ekiamin gumazim. Ezi Barsilai, a Gileatin Distrighin Rogelimin nguibar ekiamin gumazim. ²⁸⁻²⁹ Gumazir kaba itariba ko nguazir mineba, ko daguraguir misiaba isi Devit uan gumaziba ko me daningasa da inigha zui. Egha me dagher maba sara inigha zui, kar wit ko bali, plaua ko witin me avimin tueziba, ko nguezir igharagha garir pumuning ko, hani ko, bulmakaun otem ko dagher sisin me bulmakaun oter eborimin ingarizim. Me uaghan sipsipin maba inigha ghue. Me kamaghin fo, Devit uan gumaziba ko iza gumazamiziba puvatizir danganimin zuir tuavimin ize. Ezi mitiriam men azima kuariba men piri, ezi men mikarziba bar men amia. Kamaghin amizi, me dagher kaba inigha me bagha izi, eghti me dar amiva ua gavgavim iniam.

18

Joap Apsalom misoghezima, an areme

¹ Ezi Atrivim Devit uan midorozir gumaziba bar me akuvagha, dar 1,000plan midorozir gumazir okoruaba vaghvagha me bagha faragha zuir gumazir dapaniba amiseveghe, egha uaghan kamaghira 100plan midorozir gumaziba bagha gumazir dapanir maba amisefe. ² Egha

[†] **17:25:** *Hibrun akam ziar kam Ismael itir puvati.* A ghaze, Israel. Ezi fomira gumazir maba akar kam Grighin akam a giragha an osiri, egha me ghaze, a Ismael migei. 1 Eghaghaniba 2:17, uaghan Ismael migei.

uan midorozir gumaziba 3plan okoruabar me abiki. Joap okoruar mam gativagha an garima, an aveghbuam Abisai mamın garima, Getin nguıbar ekiamın gumazim Itai okoruar mamın gari. Egha Devit kamaghın uan midorozir gumazıbav gıa ghaze, “Ki uabi ia ko e misoghsi mangam.”

³ Ezi me kamaghın a mıgei, “Puvati. Ni e ko mangan kogham. E bar midorozimin areghti, me e ginighnighan kogham. Egh me en taraziv sueghti, e arimighireghti, me uaghan gumazir aremezibagh nighnighan kogham. Ezi ni e ko mangiti, me ni misueghti ni aremeghti, bizir kamati me 10,000plan gumazıbav soghezi me bar ariaghire. E ghaze, kamaghın ti deragham, ni nguıbar ekiamın kaghira iki. Eghti e gumazıba o bizitabar oteveghti, ni e bagh da amangam.” ⁴ Ezi atrıvim kamaghın men akam ikaragha ghaze, “A dera, ki ian nighnızimin gin mangam.” Egha Devit divazir nguıbar ekiam avınizimin tiar akar ekiamın miriamın tughav ikia garima, midorozir gumazıbar sueba voroghıra dıka azenan zui. Midorozir gumazıba vaghvagha uan okoruabar aven iti, okoruar mamın dibobonim 1,000plan gumazıba iti, ezi okoruar mamın dibobonim 100plan gumazıba iti. Egha me bar uan okoruabar voroghıra dıka aven zui.

⁵ Devit akar gavgavımın Joap ko Abisai ko Itai mıgia ghaze, “İa na bagh nighnigh, gumazir igiar kam Apsalomın apangkufıgh.” Ezi midorozir gumazıba bar, akar gavgavir Devit uan midorozir gumazir dapanıbagh anıngızıba, me bar da baraki.

⁶ Egha Devitin midorozir gumazıba ghua Israelia bato, kar Apsalomın midorozir gumazıba. Egha me Efraimın anabamın ruarımın uariv sosi. ⁷⁻⁸ Me uariv sogha ghua, Devitin midorozir gumazıba bar Israelia abınıgha bar me gasıghasiki. Midorozim bar ekevegħa bar distrıghın danganıba bar a da ini. Gumazir bar avirim ruarımın

aven tintinibar onganigha ariaghire. Kamagh amizi ru-
arimin aven ariaghirezibar dibobonim, a midorozimin
ariaghirezir darazir dibobonim gafira. Midorozir gu-
mazir dughiar kamran ariaghireziba bar dar dibobonim,
20,000in tu.

⁹ Ezi Apsalom donki gaperagha ghua, Devitin midorozir
gumazir maba batogha ara zui, ezi an donki okin temer
ekiar mamin apengan zuima, an dapanir arizim temer
aguar mamin guragha gavgafi. Ezi Apsalom guraghav
itima, an donki ivemara ghuavira iti, ezi Apsalom overiam
ko nguazimin tizimin guraghav iti. ¹⁰ Ezi midorozir
gumazir kabar mav, Apsalomin ganigha ghua Joap migia
ghaze, “Ki datirighin Apsalomin garima, a temer okin
aguamin guraghav iti.”

¹¹ Ezi Joap a ikaragha ghaze, “Bizir kam ti guizbangira,
o? Ezi ni a misueghti an aremeghan aghua? Ni a
misoghezi an aremezi, ki ti 10plan silvan dagiaba, ko
midorozir gumazibar letin tam ni ganighai.”

¹² Ezi gumazir kam kamaghin Joap ikaragha ghaze, “Ni
silvan dagiar 1,000pla isi na daningighti, ki bizitamin
atrivimin otarim damighan kogham. E bar ikiava orazima,
atrivim akar gavgavir kam isa ni ko Abisai ko Itai, a ia
mikeme. A kamaghin migei, ‘Ia gumazir igiar kam Apsa-
lomin ganighiva, a gasighasighan marki.’ ¹³ Ki atrivimin
akam batuegha Apsalom misoghezi an aremeghai, kam-
aghin atrivim bizir ki amizir kam bareghai. Guizbangira,
atrivim zurara bizir otivibar akaba, a bar da barasi. Ezi
ki amizir bizir kam, atrivim a baregh, kamaghin a na isi
kotiam datighti, ki fo, ni kotiamin aven nan akuraghan
kogham.”

¹⁴ Ezi Joap a ikaragha ghaze, “Marki, ki ni ko mikiman
aghua.” Egha Joap ghua afuzir 3pla inigha temer Apsalom
guraghav itir kam bagha ghu. Ezi Apsalom angamira

itima, Joap afuzibar an dighorim ginifi. ¹⁵ Ezi Apsalom aremeghasava amima, 10plan midorozir gumazir Joapin afuziba ko biziba ateriba, ivegha Apsalom in boroghin iza bar an kuam amighizi, an areme.

¹⁶ Apsalom aremegha givazima, Joap midorozim agivasa midorozir gumazir mam migia ghaze, ni sigham giv-itima, Devitin midorozir gumaziba oreghiva midorozim atakigh. Ezi Devitin adarazi sigham baregha Israelian agintizir arazim ategha uamategha ize. ¹⁷ Egha me ruarimin ghua Apsalom in kuam inigha mozir konir mam in anekunizi, a iraghu. Egha dagiar aviriba isa an mozim mikirav itima, dagiar pozir bar ekiam anagava oto. Ezi Israelia uamategha ara uan nguibaba vaghvagha dar ghue.

¹⁸ Apsalom fomira angamira itir dughiamin, a dagiar ruarir ekiar mam inigha Atrivimin Danganir Zarimin uan ziamin ababanim gamuava, anesara. Egha a kamaghin migei, “Ki otarir nan danganim iniamba puvati, eghti a Israelia damuti, me na ginighnigham.” A bizir kam bagha uan ziam isa dagiar kam gati. Ezi datirighin gumazamiziba uaghan dagiar kam dibora ghaze, “Apsalom in Dagiam.”*

Me Apsalom in ovevemin gun Devit geghani

¹⁹ Apsalom aremegha givazima, Sadokin otarim Ahimas kamaghin Joap migei, “Ia na ateghti ki atrivim bagh ivegh mangiva eghaghanir aghuir Ikiavira Itir God an apanibar gavgavim abirazimin a geghanam.”

²⁰ Ezi Joap a migia ghaze, “Puvati, ni datirikin atrivim bagh eghaghanir aghuim inigh mangan kogham. An otarim aremegha gifa, kamaghin amizi, ni dughiar igharazitamin mangiti deragham.” ²¹ Dughiar kam,

* **18:18:** Akar kam, “datirighin,” an en dughiar kam migeir puvati. A dughiar gumazir akinafarir kam osirizim migei.

Itiopian gumazir mam iti, an atrivimîn ingangarir gumazim. Ezi Joap a miġia ghaze, “Ni mangiva, bizir ni ganizibar gun atrivim geghan.” Ezi a Joapin damazimîn uan tevimning apirigha, dikavigha Devit bagha ivemara zui.

²² Ezi Sadokin otarim Ahimas ua Joap gaghora ghaze, “Bizir tizir na bativamiba, ki dagh nighnizir puvati. Ki kamaghsua, ni na ateghti ki uaghan Itiopian gumazir kamîn ġin mangiva atrivim geghanasa.”

Ezi Joap kamaghin an azai, “Nan otarim, ni bizir tizim bagh mangasa? Ni mangi a mikemegh an bizir aghuitam inighan kogham.”

²³ Ezi Ahimas ghaze, “Bizir tizim na bativam, ki mangam.”

Ezi Joap ghaze, “Aria ni mangi.” Ezi Ahimas ivegha Jordanin Fanem moghin ghua, Itiopian gumazir kam gitagha faragha ghu.

²⁴ Dughiar kamîn, Devit nguibar ekiamîn aven itir divazimîn tiar akam ko azenan itir divazimîn tiar akamningin tizim gaperaghav iti. Nguibar ekiam geghuva an garir gumazir mam ghua, tiar akamîn boroghin divazir gavgavim gisin tughav ikia garima, gumazir vamira ivegha izi. ²⁵ Ezi gumazir kam iza atrivimîn diagha ghaze, “Gumazir mam ivemara izi.”

Ezi atrivim ghaze, “Gumazir vamira ivemar iziti, e suam mar gumazir eghaghanir aghuim inigha izim.” Ezi gumazim ivemara roghira izi.

²⁶ Ezi nguibar ekiam geghuva an garir gumazim ua gari, gumazir igharazir mam uaghan ivegha izi. Ezi a gumazir tiar akamîn gara itimîn diagha ghaze, “Ni gan gumazir igharazir mam uaghan ivemara izi.”

Ezi atrivim ghaze, “Gumazir igharazir mam uaghan eghaghanir aghuitam inigha izi.”

²⁷ Ezi eghuvir gumazim ua kamaghin migei, “Ki garima, faragha ivegha izir gumazim, mati Sadokin otarim Ahimas ivemari.”

Ezi atrivim ghaze, “A gumazir aghuim. A ti eghaghanir aghuitam sara izama.”

²⁸ Ezi Ahimas roghira iza kamaghin atrivimin diagha ghaze, “E deraghavira iti.”

Egha an atrivimin boroghin izava, nguazim girigha fuagha, uan guam nguazim mituagha ghaze, “Atrivim, ni nan ekiam, e Ikiavira Itir Godin ziam fam, a nin God. Gumazir ni batogha ni ko misoziba, a me isa en dafarim gatizi e me abini.”

²⁹ Ezi atrivim kamaghin Ahimasin azara, “Nan borim Apsalom deragha iti, o puvati?”

Ezi Ahimas kamaghin a ikaragha ghaze, “Atrivim, Joap dikavigha, ki nin ingangarir gumazim, ko nin Itiopian ingangarir gumazim amadir dughiamin, ki garima, gumazir avirim pantemin diav arai. Ezi ki deravira fozir puvati, me bizir tizim gami.”

³⁰ Ezi atrivim a migia ghaze, “Ni sivagh mangi magh tugh.” Ezi a isivagha ghua munagh tughav iti.

³¹ Ezi Itiopian gumazir kam iza kamaghin atrivim migei, “Atrivim, ni nan gumazir ekiam, ki eghaghanir aghuim ni daningasa izi. Gumazir ni ko misoghava ni batoziba, datirighin dughiar kamin, Ikiavira Itir God nin akurazi, me uam arazir kuratamin ni damuan kogham.”

³² Ezi atrivim oregha kamaghin migei, “Nan borim Apsalom, a deraghavira iti o puvati?”

Ezi Itiopian gumazim kamaghin a ikaragha ghaze, “Atrivim, ki kamaghin ifonge, arazir datirighin gumazir igiar kam batozim, a gumazir nin apanim gamua ni ko misoziba bar me batifigh.”

³³ Ezi atrivim akar kam baregha an navim bar a baseme, ezi a dikavigha nguibamin tiar akamin boroghin itir dipenimin ghuriar pin itimin ghuanabogha azi. An aven ghugha kamaghin azia migei, “O nan otarim Apsalom, nan otarim, nan otarim Apsalom. Ki nin danganim inigha aremezi ti deraghai. O Apsalom, nan otarim, nan otarim!”

19

Joap akar gavgavim Devit ganingi

¹ Ezi gumazir maba gin ghua kamaghin Joapin migia ghaze, “Devit bar Apsalomin apangkuvigha a bagha azia iti.”

² Dughiar kamin Devitin midorozir gumaziba kamaghin oraki, Devit uan otarim Apsalom bagh azia iti. Kamaghin amizi, me midorozim damu apaniba abinamin arazim bagha navir agorogem gamir puvati. Men naviba os-
emegha iti. ³ Egha midorozir gumaziba nimira nimira nguibar ekiamin iza, mati midorozir gumaziba midorozimin aregha aghumsizim sara izi. ⁴ Dughiar kamin, atrivim uan guam avaragha pamtemin azia ghaze, “O Apsalom, nan otarim, noka. Apsalom, nan otarim, nan otarim!”

⁵ Ezi Joap atrivimin dipenimin ghugha kamaghin a migei, “Ni oragh. Ni datirighin uan midorozir gumazibagh amizi, me bar aghumsiki. Dughiar kamra, gumazir kaba nin akura. Ezi ni uan amuiba ko boriba ko amuir doziba, ia osimtizir tam inizir puvati. ⁶ Ezi gumazir ni gifongeziba, ni me gifongezir puvati. Ezi gumazir ni gifongezir puvatiziba ni me gifonge. Nin arazim bighavira kamaghin en akagha ghaze, nin ingangarir gumazir dapaniba ko midorozir gumaziba, me pura biziba. Ezi ki fo, Apsalom ti angamira itima e bar ariaghirezi, ni ti bar akongeghai.

⁷ “Ni oragh, ni dikavigh zuamira mangi midorozir gumaziba derivira me mikimiva, men navibar amighti da deraka. Ki Ikiavira Itir Godin ziamin guizbangira ni migei, ni kamaghin damighan koghti, datirighin dimangan me ni ateghti, ni bar osimtizir ekiam iniam. Eghti osimtizir kam osimtizir ni uan igiamra ikia iza datirighin tuzir osimtiziba, bar dagh afiragham.” ⁸ Joap mikemegha givazima, Devit dikavigha ghua nguibar ekiamin tiar akamin aperaghav iti. Ezi an midorozir gumaziba kamaghin oraki, atrivim nguibar ekiamin tiar akamin boroghin aperaghav iti. Kamaghin amizi, an midorozir gumaziba iza a ko iti. Ezi Israelian midorozir gumaziba arava vaghvagha bar uan nguibabar ghue.

*Judaba ua Jerusalem*in ikiasa, Devitin azangsis

⁹ Israelian gumazamiziba bar, uari adoghodogha marazi ghaze, “Atrivim Devit en akurazima, Filistiaba ko apanir igharaziba e gasighasizir puvati. Egħa a datirighin, Apsalomin atiatigha arav ghugħa en kantri ataki. ¹⁰ E Apsalom amisevezi a en atrivimin otozi, me midorozimin aven a misoghezi an areme. E Devit inigh iziti a en atrivimin ikiam. E bizir tizim mizuamam?”

¹¹ Gumazir maba Israelian migirigiar kamin gun Atrivim Devit gegħani, kamaghin amizi, a ofa gamir gumazimning, Sadok ko Abiatar bagħa akam amaga ghaze, “Ki kamaghin ifonge, ia nan akam isi Judabar gumazir dapanibav mikim suam, ki kagh ikia Israelia migeir akaba baraki. Ia Judaba bizir tizim bagħa Israelia ataghizi, me faraghavira nan azangsiħa ghaze, ki ua uan dipenimin mangam? ¹² E bar aveghbuaba egħa anabar vamirara, egħa ia tizim bagħa gumazir igharaziba ataghizi me ian faragh mangi, uam na inigh izasa?”

¹³ Egha Devit uaghan Amasa migia ghaze, “Ga anabar vamira. Ki ni amiseveghtima, ni Joapin danganim inigh, nan midorozir gumazibar gumazir dapanimin ikiam. Ki kamaghin damighan koghti God na misueghti ki aremegham.”

¹⁴ Ezi Devitin akaba, Judan gumazamizibar nighnizibagh ekuizi, me nighnizir vamiram amigha kamaghin a bagha akam amadagha ghaze, “E ifonge, ni uan adarazi ko, ia bar uamategh Jerusalem in izi.”

¹⁵ Kamaghin amizi, Devit uan adarazi ko ghua Jordanin Fanemin otifi. Ezi Judan gumazamiziba kamaghsua, Devit izi Jordanin Fanem girighi, me a bativigh a ko Jordanin vongin izam. Egha me ghua Jordanin Fanemin boroghin, Gilgalin nguibar ekiamin a mizuai iti. ¹⁶ Ezi Geran otarim Simei, a Benjaminin anabamin mav, an nguibam Bahurim, a zuamira Judaba ko iza Atrivim Devit bativasa izaghiri. ¹⁷ Ezi Benjaminin anabamin 1,000plan gumaziba Simei ko Devit bagha ize. Ezi Siba, a Solin adarazir ingangarir gumazim, a 15plan otariba ko 20plan ingangarir gumaziba sara, zuamira ghua Jordanin Fanemin atrivim bato. ¹⁸ Me atrivimin adarazir akurvagha, me isa fanemin vongin me arisi.* Egha atrivim ifongezir biziba, me bar dagh ami.

Devit Simein apangkufi

¹⁹ Atrivim dipam girasava amima, Simei iza an damazimin irigha kamaghin a migei, “Ga uaning, nan gumazir ekiam, ni nan arazir kuraba gin amangasa ki ifonge. Ni Jerusalem ataghizir dughiamin, osimtizir ki amizim, ni a ginighnighan marki, ni nan arazir kurar kam bar a gin amadagh. ²⁰ Atrivim, ki fo, ki arazir kuram gami,

19:16: 2 Samuel 16:5-13 * **19:18:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

kamaghin amizi ki notin amadaghan gumazir igharazibar faragha iza ni bato. Ki nin ingangarir gumazim.”

²¹ Ezi Seruian otarim Abisai kamaghin a migei, “Simei akar kuramin Ikiavira Itir God misevezir atrivim mikeme, kamaghin an aremeghti, deragham!”

²² Ezi Devit kamaghin Abisai uan avebam Joap ko aning migia ghaze, “Kar guan bizim puvati, gua Seruian otarimning. Gua tizim bagha nan apanim damuasa? Ki datirighin kamaghin fo, ki Israelia bar men atrivim. Ezi dughiar kamin, e Israelian gumazitam misueghti an aremeghan kogham. Bar puvatigham.”

²³ Egha atrivim akar dikirizim gamua pamtemin Simei migia ghaze, “Bar guizbangira, me ni misueghti, ni aremeghan kogham.”

Devit Mefibosetin apangkufi

²⁴ Ezi Solin igiavotarim Mefiboset uaghan iza Devit bato. Dughiar Devit Jerusalem ataghizimin ikegha iza datirighin, atrivim uamategha deragha izezimin, Mefiboset uan dagariba ko korotiaba ruezir puvati, egha a uaghan uan ghuamasizim gisezir puvati. ²⁵ Mefiboset datirighin Jerusalem ategha[†] iza atrivim bato. Ezi atrivim kamaghin an azara, “Mefiboset, ni manmaghin amigha na ko arav ghuzir puvati?”

²⁶ Ezi Mefiboset kamaghin a ikaragha ghaze, “O atrivim, nan gumazir ekiam, ni fo, nan dagarimning ikufi. Dughiar ni Jerusalem ataghirazimin, ki uan ingangarir gumazim migia ghaze, ‘Ni na bagh donkin tam inigh iziti, ki a daperagh atrivim ko mangam.’ Ezi nan ingangarir gumazim na gifara. ²⁷ Egha a ni bagha ghua akar ifavaribar ni migia nan ziam abira. Ezi atrivim, ni nan gumazir ekiam, ni

19:24: 2 Samuel 9:1-13; 16:1-4 † **19:25:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

mati Ikiavira Itir Godin ensel. Ni bizir aghuir manamin na damusi ni a damu. ²⁸ Ki fo, ni nan afeziamin adarazir gumazamiziba bar me misueghti me arighireghamin gav-gavim iti. Ezi puvati, ni nan apangkuvigha na ataghizi, ki zurara nin dipenimin aven itir dagher dakozimin api. Kamaghin amizi, ki ua bizir igharaz tam uabi daningisi nin azangan kogham.”

²⁹ Ezi atrivim kamaghin migei, “Nin migirigiar kam mamaghira tugh, ki nighnigha gifa. Ni Siba ko gua Solin nguazim tuiragh uaning daning, an akuar tam initima ni akuatam inigh.”

³⁰ Ezi Mefiboset kamaghin atrivim migei, “Ni Siba ateghti, a bar ada ini. Ki dagh nighnzir puvati. Ki ni baghavira nighnzima, ni deraghavira ikegha ua ize.”

³¹ Ezi Gileatin Distrighin gumazim Barsilai, a Rogelimin nguibam ategha izaghira atrivim ko Jordanin Fanem girigh vongin mangasa a ko iti. ³² Barsilai datirighin 80plan azeniba ikia egha bar ghuri. A dagiar aviriba iti, ezi Devit uan adarazi ko Mahanaimin itir dughiamin, Barsilai dagheba ko bizir aviribar Devit uan adarazi ko me ganidi. ³³ Ezi atrivim kamaghin a migei, “Ni nan gin Jerusalemin iziti ki ni geghuv nin ganam.”

³⁴ Ezi Barsilai a ikaragha ghaze, “Nan gumazir ekiam, ki kiran oveghangin aremegham, ezi ki tizim bagh nin gin Jerusalemin mangam? ³⁵ Ni oragh, ki 80plan azeniba iti, egha deragha bizir aghuiba ko kurabagh fozir puvati. Ki dagheba ko dipabar amiva deragh dar isingtiziba baraghan kogham, manam derazi manam ikufi. Nan kuarimning uaghan ikufi, eghti gumazamiziba ighiabar amuti, ki me onger ighiaba baraghan kogham. Kamagh amizi, ki tizim bagh nin gin mangiva osimtizim ni daningam? Ti puvatigham. ³⁶ Atrivim, ni bizir tizim

bagh arazir aghuir kamin na damuasa? Marki. Ki ni ko fanemin vongin tong sivagh mangigh, egh ki uamategham. ³⁷ Ga uaning, ni na ateghti ki uamategh uan nguibamin mangiva, nguazir uan afeziam ko amebamin kuamning afazi naghin aremeka. Ezi nan otarim Kimham iti, a ni ko mangam. A nin ingangarir gumazim. Eghti ni bizitam a bagh a damusi ni puram a damu.”

³⁸ Ezi atrivim kamaghin a ikaragha ghaze, “Kimham na ko mangam. Ezi ki bizir tizim a bagh a damusi ifongegh, ki puram a damuam. Egh ni bizir tizim damusi pura nan azaraghti, ki ni bagh puram a damuam.”

³⁹ Egha atrivim uan gumazamiziba ko, me bar Jordanin Fanem girigha vongin ghue. Egha atrivim deragh Barsilai damuasa God ko migei. Egha a Barsilain tozezi, a uamategha uan nguibamin ghu. ⁴⁰ Atrivim vongin ghua Gilgalin nguibar ekiamin zuima, Kimham a ko zui. Ezi Judabar midorozir gumaziba ko Israelian marasi, me bar atrivim ko vongin zui.

Israelia ko Judaba uari adoghodosi

⁴¹ Dedit Gilgalin nguibar ekiamin itima, Israelian gumaziba bar atrivim bagha iza, kamaghin a migei, “Gumazir ekiam, bizir tizim bagha en aveghbuaba Judaba, en modogha ni ko nin amuiba ko boriba ko nin midorozir gumaziba inigha Jordanin Fanem abiki?”

⁴² Judan gumaziba bar akar kam baregha kamaghin a ikaragha ghaze, “Atrivim en ikizimin mav, kamaghin amizi e arazir kam gami. Ezi ia tizim bagha e baseme? Atrivim e bagha daghetam givevezir puvati, egha bizitam bar e ganingizir puvati.”

⁴³ Ezi Israelian gumaziba kamaghin me ikaragha ghaze, “Gumazitam atrivimin otoghiva a bar moghira en kantrin atrivimin ikiam. Ezi kantrin kamin aven, e Israelia

10plan anababa iti, ezi ia Judaba anabar vamirara iti. Guizbangira, Devit ian anabamin oto, egha a bar en atrivimin iti, ezi e 10plan anababa, e ia gafira. Ezi ia tizim bagha en aghuagha e gasighasighasava ami? E uari uam atrivim inigh izamin nighnizimin mingarim.” Ezi puvati, Judaba bar gavgavigha pamtemin miġia Israelia abini.

20

Seba atrivim abinasa

¹ Dughiar kamın gumazir kurar mam iti, an ziam Seba. A Bikrin otarim, a Benjaminin anabamin gumazir mam. Egha Seba sigham givia dia ghaze, “Devit marki, e an anabamin gumazamiziba puvati. E Jesin otarimin adarazi puvati, e an ġin mangan kogham. Aria, e Israelian gumazamiziba uamategh uan nguibabar mangam.” ² Ezi Israelia akar kam baregha, bar Devit ategha Seba ko zui. Ezi Judan gumaziba Devitin ġin ghua, Jordanin Fanem ategha tuavimin ghua Jerusalemin otifi.

³ Me ghua Jerusalemin otivigha givagha, Devit uan atrivir dipenimin aven ghugha, uan 10plan amuir dozir an atrivir dipenimin ganasa taghiziba, a me inigha dipenir igharazimin me arigha, men ganasa gumazir maba misefe. Egha marazi amisevezima, me dagheba ko bizir igharaziba sara me ganidi. Egha a fomira me gami moghin, a ua ghua me ko akuir puvati. Me zurara pura dipenimin iti, mati amizir odariba.

⁴ Ezi atrivim ġin kamaghin Amasa miġei, “Ni mangi Judan gumazibar diagh me akufagh. Egh gurun mizaraghan o zuerimin ia bar izi na batogh. Egh ni uaghan me ko iki.” ⁵ Ezi Amasa men dimasa ghua, egha a zuamira men diazir

puvati, ezi atrivim me izasa diborozir dughiam, a givazi me tighar izam.

⁶ Ezi atrivim kamaghin Abisai migei, “Apsalom osimtizir ekiam e ganingi, ezi datirighin Bikrin otarim Seba, osimtizir bar ekiam e daningam, eghti Seban osimtizim bar ekevegh Apsalomin osimtizim gafiragham. Kamaghin amizi, ni nan midorozir gumaziba inigh mangi an agiragh an suiragh. Puvatighti Seba uan adarazi ko mangi nguibar ekiar divazir gavgaviba itibar ikiti, e an suighan iburagham.”*

⁷ Ezi Abisai, ko Joapin midorozir gumaziba, ko atrivim geghuvir midorozir gumaziba, kar Keretia ko Peletian midorozir gumazir gavgaviba, me bar Jerusalem ategha, Bikrin otarim Seban agintighasa ghue. ⁸ Me ghua Gibeonin dagiar ekiamin otozi, Amasa iza me bato. Dughiar kamin, Joap midorozir korotiam arugha midorozir sabam inigha uan letiamin anemighiri. Midorozir sabar kam uan misevimin aven iti, ezi Joap Amasan boroghin zuir dughiamin midorozir sabam suiaghirigha nguazim giri.

⁹ Ezi Joap kamaghin Amasa migei, “Aruer arizim aveghbuam, ni deraz, o?” Egha uan agharir guvimin an ghuamasizimin suiragha, an torasa. ¹⁰ Joap midorozir sabar mam uan agharir kiriamin an suira, ezi Amasa midorozir sabar kamin ganizir puvati. Joap Amasan navim birazima, an muriam suiaghirigha nguazim girizi, a maghiram areme. Ezi Joap uam a birazir puvati. Joap Amasa birazi an aremezi, a uan aveghbuam Abisai ko aning Bikrin otarim Seban agintighasa ghu.

¹¹ Ezi Joapin midorozir gumazir mam Amasan kuamin boroghin tughav ikia dia ghaze, “Gumazir Devit ko Joap

* **20:6:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

gifongeziba, me Joapin gin mangi.” ¹² Ezi ghuzim bar Amasan kuam noghezi, an kuam tuavir torim girighav iti. Ezi midorozir gumaziba bar iza an kuamin ganigha ua zuir puvati. Ezi Joapin midorozir gumazir kam gari me zuir puvatizima, a an kuam gekuigha ghua tuavim ategha tuzir torimin anetigha inimin anevara. ¹³ Ezi Amasan kuam ua tuavimin itir puvatizima, midorozir gumaziba bar Joapin gin ghua Seba buri.

¹⁴ Ezi Seba ghua Israelian anababa bar men nguaziba abigha ghua, nguibar ekiam Abel Betmakan oto. Ezi Berin ikizimin gumaziba bar, a ko uari akuvagha a ko ghua nguibar ekiamin aven ghue. ¹⁵ Ezi Joapin midorozir gumaziba kamaghin oraki, Seba nguibar ekiamin aven itima, me iza nguibam ekiaru. Egha me misoghasa nguibar ekiamin divazimin boroghin nguazim pozim mikira ghuvanadi. Egha me divazim akarighti a irasava, me temer ekiabar pamten ivivigha a ginivavira iti. ¹⁶ Ezi amizir nighnizir aghuim itim, nguibar ekiar kamin ikia kamaghin Joapin adarazir dia ghaze, “Oi, ia oragh! Ia Joap mikemeghti a izi. Ki akam an iti.”

¹⁷ Ezi Joap roghira izima, amizim an azara, “Ni Joapra?”
Ezi Joap ghaze, “Are, kar kirara.”

Ezi amizim a migia ghaze, “Ki nin ingangarir amizim, ki akar mam nin iti. Ki kamaghsua, ni bar deraghvira kuarim atigh na baragh.”

Ezi Joap ghaze, “A dera, ki nin akam baragham.”

¹⁸ Ezi amizim kamaghin Joap migei, “Me fomira ghaze, ni osimtizim ikiva, Abelin nguibar ekiamin mangi. Me Abelin zuima, a men osimtiziba akiri. ¹⁹ Ni oragh. En nguibar ekiam a Israelin kantrin aven nguibar ekiaba bar dar faraghavira iti. E tintinibar misozir puvatigha deravira apiagha, uan arazir aghuibar girara zui. Ezi ni datirighin nguibar ekiar kam gasighasighasa. Ni

bizir tizim bagha, Ikiavira Itir God baghavira itir bizim gasighasighasava ami?”

²⁰ Ezi Joap kamaghin a ikaragha ghaze, “Bar puvati. Ki nguibar kam gasighasigh a kuvarimasa puvati. ²¹ E gumazir vamira iniasa ize, an ziam Seba, a Bikrin otarim. A Efraimin anabar mighsiabar itir gumazim. Gumazir kam, an Atrivim Devit abinasa nighnizim gumazibagh anidi. E kamaghsua, ia Seba e danighti, e ian nguibar ekiam ategh mangam.”

Ezi amizim kamaghin Joap migei, “Bar guizbangira, e gumazir kam misueghti an aremeghti, e an dapanim fegh, divazimin vongin a kunighti, ia datirighiram an ganam.”

²² Kamaghin amizi, amizim nguibar ekiamin ghua uan nighnizir aghuim gumazamiziba bar me migei. Ezi me an nighnizimin gin ghua, Seban firim atugha an dapanim isa divazimin azenan, Joap bagh anakuni. Ezi Joap sigham givima an midorozir gumaziba nguibar ekiam ategha vaghvagha uamateghe uan nguibabar zui. Ezi Joap Atrivim Devit bagha uamateghe Jerusalemin ghu.

*Devit*in ingangarir gumazir dapanibar ziaba

²³ Joap datirighin Israelian midorozir gumazibar dapanir bar faragha zuim. Ezi Jehoiadan otarim Benaia, a midorozir gumazir atrivim geghuvibar gumazibar dapanim, kar Keretia ko Peletia. ²⁴ Ezi Adoniram, a gumazir atrivim uan ingangaribar amuasa inizibar gumazir dapanim. Ezi Ahilutin otarim Jehosafat, a gavmanin akinafariba osirir gumazir faragha zuim. ²⁵ Ezi Seva, an Atrivim Devit amir eghaghanibar akinafariba osirir gumazim. Ezi Abiatar ko Sadok aning ofa gamir gumazimning. ²⁶ Ezi Jairin adarazir gumazim Ira, a uaghan Devitin ofa gamir gumazir mam.

Devit ko Godin eghaghaniba

21

(*Sapta 21--24*)

Gibionia Atrivim Sol in arazir kuraba ikara

¹ Devit atrivimin itir dughiamin, mitiriar ekiam oto, ezi 3plan azenibar dagheba bar puvati. Ezi Devit bizir kamin mingarim bagha Ikiavira Itir Godin azai. Ezi Ikiavira Itir God a migia ghaze, “Bizir kamin mingarim kamaghin ghu. Atrivim Sol Gibeonia misoghezi me ariaghire, ezi bizir kam bangin, osimtizim Solin ovavir boribar ikiavira iti.” ² Kamaghin amizi, Devit Gibeonian diazi me ize.* Gibeonia Israelian gumazamiziba puvati, me Amoria. Amorian marazi ariaghire, ezi varazira ikiavira iti. Bar fomira Israelia akar gavgavim akirigha ghaze, me Gibeonia gasighasighan kogham. Ezi Atrivim Sol, a Israelia ko Judabara Israelin nguazir kamin ikiasa gavgafi. Kamaghin amizi, Sol Gibeonia agivasa ingari.

³ Gibeonia datirighin iza Devit batozima, a kamaghin me migei, “Ki arazir kurar e ia gamizir kamin osimtizim anegivasava ami. Eghti ia deragh e damusi Ikiavira Itir Godin azangsigh. Ki osimtizir kam akirsi ia bagh bizir tizim damuam?”

⁴ Ezi Gibeonia kamaghin Devit ikara, “Osimtizir kam, a e ko Sol uan ikizim ko iti, ezi ni gol ko silvaba e danighti, bizir kam givaghan kogham. E uaghan Israelian gumazitam misoghsi nin azaraghan kogham.”

Ezi Devit ghaze, “Ezi ki ia bagh bizir tizim damuasa ia ifonge?”

⁵ Ezi me kamaghin atrivimin akam ikaragha ghaze, “Sol bar e gasighasigh e agivasa nighnisi, eghti en gumazitam Israelin nguazimin ikian kogham. ⁶ E fo, Ikiavira Itir God atrivimin ikiasa Sol amisefe. Solin nguibam Gibe.

* 21:2: Ni Josua 9:3-15in gan.

Kamaghin amizi, e kamaghin nin azai, Ni Solin ikizimin gumazir 7plan e daningh. Eghti e Ikiavira Itir Godin damazimin me guighti, me arimighiregham.”

Ezi Devit me migia ghaze, “A dera, ki me isi ia daningam.” ⁷ Devit faragha Ikiavira Itir Godin damazimin Solin otarim Jonatan bagha akar gavgavim akiri, egha a datirighin a giniri.† Kamaghin amizi, a Jonatanin otarim Mefiboset inizir puvati. Mefiboset a Solin igiavotarim, ezi an a isa Gibeonia ganingizir puvati.

⁸ Egha Devit Armoni ko Mefibosetin igharazim ini. Aning Sol ko Rispan otarimning, Rispa a Aian guivim, egha a Solin amuir dozir mam. Devit uaghan Solin guivim Merapin otarir 5pla ini. Merapin pam Adriel, Adriel a Barsilain otarim, a Meholan nguibamin gumazim, aning otarir kaba bate.

⁹ Devit gumazir kaba isa Gibeonia ganingizima, me me inigha mighsiamin ghuavanabogha, Ikiavira Itir Godin damazimin 7plan gumazir kaba guizi, me bar moghira ariaghire. Bizir kam, a balin azeniba anima me baliba faraghavira dar aghorasava amir dughiamin oto.

¹⁰ Ezi gumazir aremezir kabar pumuningin amebam Rispa, a azir inir ghurir maba inigha, mighsiar kamin ghuavanabo. A inir kabar purirpenir muziarir mam dagiar mam gisin an ingari. Egha gumazir kabar kuaba iakinir mabar dar garavira ikia ghua amozim izir dughiam oto, ezi amozim arigha gumazir 7plan kabar aghariba rue. Rispa dimagariba ko aruebar gumazir kuar kaba deraghavira dar gara iti, puvatighti, kuaraziba ko asizir atiaba izi dar amegham. ¹¹ Ezi Devit gin Aian guivim Rispa amizir arazir kam baraki. ¹² Egha Devit Gileatin Distrighin ghua, Jabesin nguibar ekiamin gumazamiziba

† 21:7: Ni 1 Samuel 20:14-17 ko 2 Samuel 9:1-7in gan. 21:8: 1 Samuel 18:19

bagha ghua, Sol ko an otarim Jonatanin aghariba ini. Filistiaba fomira Gilboan mighsiamin Sol ko Jonatanin misuegha, aningin kuamning inigha ghua Betsanin nguibar ekiamin tuavir akabar aning agura. Ezi Jabesia gin ghua aningin kuamning okemegha aning inigha ghu.† 13 Ezi Devit uan ingangarir gumazibav mikemezi, me Sol ko Jonatanin aghariba inigha ghue. Me uaghan gumazir 7plan Gibionia guizibar aghariba akufa. 14 Egha me Benjaminin anabamin nguazimin Selan nguibar ekiamin ghugha, Sol ko Jonatanin aghariba isa, Solin afeziam Kisin dagiar mozim gati. Atrivim mikemezi moghin me bizibagh ami. Ezi arazir kamin gin, me uan kantri deragh a damuasa God ko migeima, a men akaba barasi.

*Israelia Filistiabar gumazir bar dafaba ko misosi
(1 Eghaghaniba 20:4-8)*

15 Ezi midorozim uam Israelia ko Filistiabar tongin oto. Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko ghuaghira Filistiaba ko misosi. Me uariv sogha ghua Devitin gavgaviba bar givazima, a ua misoghan ibura. 16 Ezi Filistian gumazir mam an ziam Isbibenop, a gumazir dafabar mam, a Devit misueghti, an aremeghasa migei. An afuzir igiar mizer ruarir me brasin ingarizim iti, ezi an osintizimin dibobonim, 3pla ko akuamin kilogremen tu. Egha uaghan midorozir sabar igiar mam iti. 17 Ezi Seruian otarim Abisai, Devit bagha iza an akuragha Filistian kam misoghezima an areme. Ezi midorozir gumaziba akar gavgavim Devit migia ghaze, “E mangi misoghamin dughiamin ni e ko mangan kogham. Ni mati lamin angazangarir Israelia e ganidim, ni lamin kam damighti, a mungeghan marki.”

† 21:12: Ni 1 Samuel 31:8-13in gan. 21:17: 1 Atriviba 11:36;
Onger Akaba 132:17

¹⁸ Egha Israelia gin ua Filistiaba ko misosi. Dughiar kamin me Gopin nguibamin uariv sosi. Ezi Israelian mav, a Husan nguibamin gumazim, an ziam Sibekai, a Filistian gumazir dafar mam misoghezi an areme, an ziam Sap.

¹⁹ Dughiar igharazir mamın, Israelia ua Filistiaba ko Gopin nguibamin uariv sosi. Ezi Betlehemın gumazim Jareoregim, an otarim Elhanan, a Getin nguibar ekiamın gumazim, a Goliatin igharazim misoghezima an areme. Goliatin afuzir misiam bar ekevegħa mati me iniba nuavir masinin tretbar suizir aghorir bar dafam.

²⁰ Ezi gin midorozir igharazir mam ua Getin nguibar ekiamın oto. Gumazir bar dafabar ovavir borir mam uaghan iti, egha a gumazir ruarir dafam. Ezi an dafarimning vaghvagħa 6plan dafarir puziba iti, ezi an dagarimning uaghan kamaghira 6plan dagarir puziba iti. Da bar mogħira 24plan puziba. ²¹ Gumazir kam dıbovir akabar Israelia miġiav iti, Devitin aveghbuam Sama, an otarim Jonatan a misoghezi, an areme.

²² Filistian 4plan gumazir kaba, me gumazir bar dafar Getin nguibar ekiamın izezibar ovavir boriba. Devit uan midorozir gumaziba ko me misoghezi, me ariagħire.

22

Devit Ikiavira Itir God bagħa
ighiam bange
(*Onger Akaba 18*)

¹ Dughiar kamin, Ikiavira Itir God, Devitin apanim Sol ko apanir igharaziba da uam a ini. Ezi a bizir kam ginighnigha Ikiavira Itir God bagħa ighiar kam bange.
² Ighiar kamin miġirigiaba kamakin:

Ikiavira Itir God, a nan divazir bar gavgavimın min iti.
A nan dagiar ki an aven uabi modimın min ikia,

nan akuragha nan apaniba da ua na ini.
 Nan God, a dagiar ekiamin min iti,
 ezi ki uan apanibar ara ghua an modi.
 A nan oramin min ikia na avara,
 ezi ki an uabi modi.
 A nan akuragh deragh nan ganamin gavgavim iti,
 egha nan divazir bar gavgavimin min iti.
³ Nan God mati dagiar ekiam,
 ezi ki an ghuava an uan apanibar modi.
 A nan oramin min ikia na avara,
 ezi ki an uabi modi.
 A ua na isir gavgavim ikia
 egha na geghufi.
 Ki an deima, an nan akurazima,
 apaniba na gasighasighizir puvati.
 A nan akuragh deragh nan ganamin gavgavim iti,
 egha nan divazir bar gavgavimin min iti.
 O Ikiavira Itir God, ni nan Akurvazir Gumazim.
 Ki an deima, a nan akurazima, apaniba na
 gasighasighizir puvati.
⁴ E Ikiavira Itir Godin ziam feka!
 Ki an deima, a nan akurazima,
 apaniba na gasighasighizir puvati.
⁵ Guizbangira, ki atam areme.
 Ovevem benir gavgavimin min na ikiagharigha gifa,
 mati ongarim dikava dipiraghira, na avasava ami.
⁶ Ovevem bar na inizi, ki Gumazamizir Oveaghuezibar
 Nguibamin magirasava ami.
 Mati me nan suighasa azuazim agurazi, a nan
 suighasa iti.

- ⁷ Ki osimtizir ekiamin ikia, egha pamten Ikiavira Itir Godin dei.
 Ki uabin akurvaghasa uan Godin arai.
 Ezi a uan Dipenimin ikia nan ararem barazima,
 an an kuarir torim giraghu.
- ⁸ Kamaghin amizi, a nan apanibar atari.
 Egha mikimkizim gamizi an otogha,
 overiabagh inobagnobasi.
- ⁹ Ikiavira Itir God, migharim an atinimin otivaghiri,
 ezi avim an akamin otivaghira bizir aviribar isi.
 Egha mizariaba ira tintinibar zui.
- ¹⁰ God overiam kuigha izaghiri,
 ezi migharir piziba an dagarimningin apengan iti.
- ¹¹ A iza mati, a enselin bar gavgavim gaperazi, an a inigha izi.
 Mati aminim avizimning ikia,
 God inigha bar atamra izi.
- ¹² An aminirbirim gamizi an anevara.
 Mati a purirpenimin aven modoghav iti,
 amozimin miturir piziba anevara.
- ¹³ A ghuariar pizibagh amizi, an angazangarim bar da avarazi,
 onimarim ghuariar pizir kam abigha azenim giri.
- ¹⁴ Ikiavira Itir God uan Nguibamin ikia, tiarim akara pamten dagarvasi.
 Godin Bar Pin Itim uan akam akara pamtem migei.
- ¹⁵ An onimaribagh amizi, da mati an barir aviba
 an apanibagh asavamadi, ezi me tintinibar ara zui.
- ¹⁶ O Ikiavira Itir God, ni men atarir adarir kam,
 mati aminir ekiam nin atinimin otogha me giva me munamadi.
 Nin adarir kam ongarim gamizi, a bar misingi,

ezi bizir nguazir mingarimin suiraziba, bar azenim gire.

- ¹⁷ Ikiavira Itir God pin ikia, uan agharim amadazi, a izaghira nan suiragha ua na gekui.
An ongarir bar konimin uam na inigha azenim gati.
- ¹⁸ Dughiar kamin nan apaniba bar gavgavigha na abinasava ami.
Ezi Ikiavira Itir God, men dafariba da ua na ini.
- ¹⁹ Ki dughiar kuramin itima, nan apaniba iza na ko misosi.
Ezi Ikiavira Itir God, na geghuva nan gari.
- ²⁰ A deravira nan gara nan akurazi, ki danganir aghuimin ikia deravira iti.
A bar guizbangira na gifonge, egha kamaghin a ua na ini.
- ²¹ Ki arazir aghuimin gin zui.
Ezi bizir kam bagha, Ikiavira Itir God bizir bar aghuir aviribar na gami.
Ki Godin damazimin zue,
ezi a ivezir aghuim isa na ganidi.
- ²² Ikiavira Itir God, a nan God.
Ki akirim ragha a gasarazir puvati.
Ki guizbangira an Akar Gavgavibar gin zui.
- ²³ Ki zurara bizir God damuasa e mikemezibagh nighnisi.
Egha ki an arazir a ifongeziba batoghezir puvati.
- ²⁴ A fo, ki an damazimin osimtiziba puvati.
Ki guizbangira arazir kurabar uabira uabi geghuva ua bagha gari.
- ²⁵ Ki Ikiavira Itir Godin damazimin zuegha iti.
Kamaghin amizi a nan arazir aghuir kamin ganigha,
a ikaragha arazir aghuimin na gami.
- ²⁶ Ikiavira Itir God, gumazir ni ataghirazir puvatizim,
ni uaghan an ataghirazir puvati.

- Gumazir nin damazimin derazim,
ni uaghan arazir aghuim an akakasi.
- ²⁷ Gumazir nin damazimin zuezir arazibagh amim,
ni uaghan uan arazir zueziba an akakasi.
- Eghti gumazir arazir kuramin gin zuim,
ni uaghan arazir kuramin a ikarvasi.
- ²⁸ Gumazamizir uari abiriba, ni men akurvasi.
Gumazamizir uari pirafiba, ni me abiri.
- ²⁹ O Ikiavira Itir God, ni angazangarim na ganidi.
Egha mitarmem na dama a batosi.
- ³⁰ Nin gavgavimin, ki uan apanibav sogham.
Ki uan Godin akurvazimin, apanibar divazim iki-
avkinigh me abiragham.
- ³¹ Godra, an araziba da bar guizbangira egha bar aghungi.
A bizitam damusi akam akirigh, egh an a damuam.
An oramin min iti,
eghti gumazitam a bagh izi an aven modogh nigh-
nizir gavgavim an iki, deraghvira ikiam.
- ³² Ikiavira Itir God, a bar uabira guizbangira God.
A bar uabira dagiar ekiamin min ikia e apasa.
- ³³ Godra nan daroribar na akumakui,
egha gavgavim na ganiga deragha nan garima, ki zui.
- ³⁴ A nan suemning gamizi, ki asizir atiabar min,
mighsiabar pin mar deraviram arui.
- ³⁵ A midorozir arazibar nan sure gamizi,
nan agharimning barir pir me ainin ingarizim,
gekuamin gavgavim iti.
- ³⁶ O God, ni uan oram na ganingizima, ki an girakirangin
modozi, ni nan apanibar dafaribar ua na ini.
Ni uan gavgavimin nan akura.

- Ni nan dimdian baregha nan akurazi, ki gumazamiz-
 ibar damazimin ziar ekiam iti.*
- 37 Ni bar tuavir aghuim na ganingizi, ki an ghua,
 apighsigha irizir puvati.
- 38 Ki uan apanibar agintighavira ikia ghua,
 men suiragha me gasighasigha bar me agifa.
- 39 Ki me gazezi, me kuabara ira,
 nan dagarimningin apengara ira ua dikavasava
 amuava avenge.
- 40 Nirara, midorozim damuasa gavgavim na ganingi,
 ezi ki me misogha me abinizi, me nan dagarimningin
 apengan iti.
- 41 Ni nan apanibagh amizi,
 me akiribagh ighegha, na gasegha uam are.
 Gumazir na gifongezir puvatiziba, ki bar me
 gasighasiki.
- 42 Gumazir kaba, uarir akurvaghasa diava arai, ezi men
 akurvaghamin gumaziba puvati.
 Me ikiavira Itir Godin diava arai, ezi a men dimdiaba
 barazir puvati.
- 43 Ki bar me gasighasighizi,
 me mati aminim nguazir minemeniam giveragha
 ghu.
- Ki me dikabira me abini,
 mati ki tuavimin
 nguazir beghneaziba dika zui.
- 44 Ni gumazir na gasighasizibar dafarimin uam nan akura.
 Ni na gamizi, ki Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
 dapanimin oto.
 Gumazamizir ki fozir puvatiziba, ni men kantriba na
 ganingizi, ki dagh ativagha men gari.

* 22:36: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

- 45 Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin na baregha zuamira iza,
nan guamin uan teviba apira nan akam barasi.
- 46 Men gavgaviba bar givazi, me nirizim ko agorogem sara na bagha izi.
- 47 Ikiavira Itir God, a zurara ikia mamaghira iti.
A dagiar ekiamin min na modozi ki an apazangin itima a na geghufi,
kamaghin amizi, ki ziar ekiam a daningam.
God nan akurvazimin ikia ua na inizi,
kamaghin, ki an ziam fam.
- 48 Nan apaniba na gamizir arazir kuraba, Godra ua da ikarvasi.
A Kantrin Igharazibar Gumazamiziba isa nan apengan me ati.
- 49 A nan apaniba da ua na ini.
Bar guizbangira, Ikiavira Itir God,
ni nan apanibar damazibar ziar ekiam na ganingi.
Ni nan akurazi, midorozir gumaziba na misoghezi ki aremezir puvati.
- 50 Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God,
ki Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin iki nin ziam fi, onger akar nin ziam feba bangam.
- 51 Ki Devit, Ikiavira Itir God atrivimin ikiasa na ginabagha na misefe.
A nan akurvazima, ki uan apanibav sogha me abiri.
A zurara nan apanguva mamaghira iti.
A nan gin otivamin ovavir boriba, a kamaghira me damu mangivira ikiam.

23

*Devit*in akar abuananaba

¹ Kar *Devit*in akar abuananaba:

Ki Jesin otarim *Devit*, kar ki migeir migirigiaba.

Ki gumazir, Jekopin God atrivimin ikiasa na mi-sevezim.

God gumazamizibar damazimin ziar ekiam na ganingi.

Ezi ki ighiar aghuir aviriba osirigha Israelia ganingi, ezi me bar dagh ifuegha da bange.

² Ikiavira Itir Godin Duam ia mikimasa, akaba isa nan akam gati.

Guizbangira, God uabi uan akaba isa na ganingizi, ki dar gun ia migei.

³ Israelia en God, a mati dagiar ekiar e modim, a kamaghin na migei,

“Atrivim Godin apengan ikiva, guizin araziba ko Godin atiatim sara gumazamizibagh eghuv men gan.

⁴ A kamaghin amua mati, aruem mizaraghara ghuariaba puvatizir overiamin anaga isira, mati amozir avirim grazibagh izezima, aruemin angazangarim dagh isirazi da taghtasi.”*

⁵ God na ko akar dikirizir gavgavir mam akira ghaze,

A nan ikizim damighti me iki gavgavigham, eghti a na ko dikirizir akar kam otevkinihan kogham.

Eghti akar dikirizir gavgavir kam, a zurara kamaghira ikiam.

* **23:4:** *Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.*

Bizir ki ifongeziba, God nan akuraghti da der-aghviram otivam.

⁶ Gumazir arazir kurabagh amiba, me mati benir dikonir ataghatariba, gumaziba da makuri.

Eghti gumazamiziba uan dafaribar dar suighan kogham.

⁷ Gumazitam benir dikonir kaba batueghsi, an ainin otevitam o afuziv siatamin da itir danganimra da akuvagh

dar apongti, da isi bar gifagh.

Midorozir gumazir gavgavir

ziaba itibar ziaba

(1 Eghaghaniba 11:10-47)

⁸ Devitin midorozir gumazir gavgavibar ziabar kara. Men faraghavira itim, Josep Basebet, a Takemonin adarazir gumazim. A 3plan midorozir gumazir gavgavir kabar mav, egha a men faragha zui. A dughiar mamın afuzimin suiragha[†] 800plan apaniba ko misogha bar me misoghezi, me ariaghire.

⁹ Ezi Dodon otarim Eleasar, a midorozir gumazir ziar ekiaba itir 3plan kabar namba 2in gumazim. A Ahohin adarazir gumazim. Dughiar mamın an Atrivim Devit ko Pasdamimin nguibamin itima, Filistiaba misoghasa uari akufi. Ezi Filistiaba izir dughiamin, Israelia men atiatigha ua uari amikirivegha are. Danganir kamın balin azenir mam iti. ¹⁰ Ezi Eleasar uabira tugha gavgavigha, Filistiabav sozi me ariaghiri. Ezi an aghariba a girima, a midorozir sabamin suirazi an an ikia gavgavigha mamaghira iti. Ezi Ikiavira Itir God dughiar kamın bar Filistiaba agifa. Ezi Israelian midorozir gumaziba uamategha iza

[†] **23:8:** *Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati.*

gari Eleasar uabira iti, ezi Filistian midorozir gumazibar kuabar, korotiaba suamin ingangarimra iti.

¹¹ An girara itim, Agin otarim Sama, a Hararin nguibamin gumazim. A namba 3in midorozir gumazir ziam itim. Dughiar mamin Filistiaba iza Lehin nguibamin iza, ngezir azenir ekiamin boroghin uari akufa. Ezi Israelian midorozir gumazir igharazir maba men ganigha are. ¹² Ezi Sama atiatir puvatigha tughavagavigha, ngezir azenir kam geghuva, a bagha Filistiabav soghezi me ariaghire. Dughiar kamin Ikiavira Itir God bar Filistiaba abini.

¹³ Devitin midorozir gumazir dapanibar tongin, marazi men faragha zui. Gumazamiziba ziar kam me gati, Devitin Midorozir Gumazir Gavgavir 30pla. Dughiar mamin, azenir igiabar dagheba asir dughiam izima, Devitin Midorozir Gumazir Gavgavir 30plan tongin, gumazir 3pla dikavigha, Devit bagha ghua Adulamin dagiar torimin[‡] a bato. Ezi Filistiaba uaghan dughiar kamran iza Refaimin danganir zarimin uari bagha averpenibar ingarigha iti.

¹⁴ Ezi dughiar kamin, Devit uan mogomer danganir gavgavimin iti, ezi Filistiabar midorozir gumaziba Betlehemin nguibam inigha gifa. ¹⁵ Ezi Devit kuarim an pirima, a pamtem nighnigha ghaze, “Maia, tina mangi na bagh Betlehemin nguibamin divazir tiar akamin boroghin itir mozir dipam, an tam, tuigh izi na danigham!”

¹⁶ Ezi midorozir gumazir gavgavir 3plan kaba, me kamaghin oregha ghua, Filistiaba itir danganimin me ko misogha me abigha ghua. Egha Betlehemin nguibam avinizir divazimin itiar akamin boroghin ghua dipam tuigha Devit bagha a inigha uamategha ize. Ezi Devit dipar kam amezir puvati, a dipam ofan min a isa Ikiavira Itir God ganiga, nguzimin a inge. ¹⁷ Egha Devit kamaghin migei,

[‡] 23:13: Ni 1 Samuel 22:1in gan.

“O Ikiavira Itir God, gumazir dipar kam tuasa ghueziba me bar atam ariaghiregha ua ize. Ki dipar kam ami mati, ki men ghuzim api. Kamaghin amizi, ki anemeghan kogham.” Egha Devit dipam amezir puvati.

Kar bizir mam midorozir gumazir 3plan kaba a gami.

¹⁸ Ezi Abisai 30plan midorozir gumazir gavgavibar faragha zuir gumazim. [§] An aveghbuam Joap, ezi aningin amebam Seruia. Dughiar mamın Abisai uan afuzim inigha 300plan apanibav soghezi me bar ariaghire. Kamaghin, a uaghan midorozir gumazir gavgavir 3plan kaba ko ziar ekiam iti. ¹⁹ Egha a 3plan midorozir gumazir gavgavir kabagh itagha ziar ekiam ikia, egha men gumazir dapanimin oto. Egha a uabi 3plan midorozir gumazir kaba ko magh ghuzir puvati.

²⁰ Ezi Jehoiadan otarim Benaia, a Kapselin nguibamin gumazim, a uaghan midorozir gumazir gavgavir mam. Egha midorozir avirir mabagh amua apaniba abini. Dughiar mamın, Benaia Moapın kantrin gumazim, Ariel, an otarir pumuning misoghezi aning areme. Ezi gin dughiar orangtizimin, aisin ofiziba irima, a mozir mam giraghugha laionin mam misoghezima an areme. ²¹ Egha dughiar igharazir mamın, a Isipian gumazir ganganir aghuir mamın misoghezima an areme. Gumazir kam afuzimin suiraghav iti, ezi Benaia ter ararir osimtizir mam inigha an boroghin ghugha an a misuegha, an dafarimin an afuzim amikegha afuzir kamın a birazi, an areme. ²² Jehoiadan otarim Benaia, amizir bizir ekiar kabanang a pirafazi, a uaghan midorozir gumazir gavgavir 3plan kaba ko ziar ekiam iti. ²³ An ziar ekiam, 30plan midorozir gumazir gavgavir kabagh afira, egha midorozir gumazir 3plan ziar ekiaba itir kaba ko magh ghuzir puvati. Ezi

[§] **23:18:** Gumazir maba ghaze, naban kam a 30 puvati. Me ghaze, a ti 3plan gumazibav gei.

Devit uabi geghuv uabin ganamin gumazibar dapanimin aneti.

²⁴⁻³⁹ Kar 30plan midorozir gumazir gavgavibar ziaba:

Asahel, a Joapin dozim,
 Betlehemin nguibamin gumazim Elhanan, a Dodon otarim,
 Sama, a Harotin nguibamin gumazim,
 Elika, a Harotin nguibamin gumazim,
 Heles, a Peletian nguibar ekiamin gumazim,
 Ira, a Ikesin otarim, a Tekoan nguibar ekiamin gumazim,
 Abieser, a Anatotin nguibar ekiamin gumazim,
 Mebunai, a Husan nguibamin gumazim,
 Salmon, a Ahohin adarazir gumazim,
 Maharai, a Netofan nguibar ekiamin gumazim,
 Banan otarim Helep, a Netofan nguibar ekiamin gumazim,
 Itai a Ribain otarim, a Gibeau nguibar ekiamin Benjaminin anabamin gumazim,
 Benaia, a Piratonin nguibar ekiamin gumazim,
 Hidai a Gasin Mighsiamin boroghin itir danganir zarimin gumazim,
 Abialbon a Araban nguibar ekiamin gumazim,
 Asmavet, a Bahurimin nguibamin gumazim,
 Eliaba, a Salbonin nguibar ekiamin gumazim,
 Jasen, a Gunin nguibamin gumazim,
 Saman otarim Jonatan, a Hararin nguibamin gumazim,
 Ahiam, a Sararin otarim, a Hararin nguibamin gumazim,
 Ahasbain otarim Elifelet, a kantri Makan gumazim,
 Ahitofelin otarim Eliam, a Gilon nguibamin gumazim,
 Hesro, a Karmelin nguibar ekiamin gumazim,
 Parai a Arapin nguibamin gumazim,

Natanin otarim Igal, a Soban nguibar ekiamin gumazim,
 Bani, a Gatın anabamın gumazim,
 Selek, a kantri Amonian gumazim,
 Naharai a Berotın nguibar ekiamın gumazim, a Seruian
 otarim Joapın midorozir afuziba ko bizir igharaziba
 sara aterir gumazim,
 Ira, a Itran ikizimın gumazim,
 Garep, a Itran ikizimın gumazim,
 Uria, a Hitian gumazim.

Midorozir gumazir kabar dibobonim 37in tu.

24

Devit gumazamiziba medi (1 Eghaghaniba 21:1-27)

¹ Dughiar mamın, Ikiavıra Itir God ua Israelian atara, osimtizim me daningasa nighnizim Devit ganingi. Egha a Devit miġia ghaze, “Ni mangi Israelia ko Judabar gumazamiziba mengegh.”

² Ezi Atrivim Devit kamaghın midorozir gumazibar dapanim Joap migei, “Ni midorozir gumazibar gumazir dapaniba inigh, ia mangi Israelian gumazamiziba bar me mengegh. Ia Israelian anababa bar dar mangi, notın amadaghan Danın nguibar ekiam ikegh, mangi sautın amadaghan Berseban nguibar ekiamın otogh, ni gumazamiziba bar me mengegh. Ki e uan gumazamizibar dibobonim gifoghasa.”

³ Ezi Joap kamaghın atrivim ikaragha ghaze, “Atrivim, nan gumazir ekiam, ki kamagh ifonge, Ikiavıra Itir God, a nın God, a gumazamizibar dibobonim damighti a bar ghuavanabogh, egh bar avirasemegham. Ki ghaze, bizir kam ti, dughiar ni ikiavıra itimın otoghti, ni uabi uan

damazimin an ganam. Ezi atrivim, nan gumazir ekiam, ga uaning, gumazamiziba mengamin ingangarim, kar en ingangarim puvati. Ezi ni tizimsua arazir kurar kam damuasava ami?""*

⁴ Ezi atrivim kamaghsua gavgavigha ghaze, Joap uan midorozir gumazir dapaniba ko me an akamin gin mangam. Kamaghin amizi, me atrivim ategha ghua Israelian gumazamiziba mengasa ghue.

⁵ Me Jordanin Fanem giregha vongin ghuegha, Aroerin nguibar ekiamin boroghin sautin amadaghan ghue. Nguibar kam Gatin anabamin nguazimin danganir zarimin tizimin iti. Egha me nguibar kamin sautin amadaghan averpenibagh ami. Egha gin me Aroer ategha notin amadaghan ghua Jaserin nguibar ekiamin oto. ⁶ Me

* **24:3:** E fozir puvati, Ikiavira Itir God manmaghsua dughiar kamin Israelian atari. (Ni ves 1in gan.) Egha uaghan, akinafarir kam deragha e migeir puvati, gumaziba medir arazir kam, manmaghsua Godin damazimin "Arazir kurar." Gumazir maba ghaze, God uabira gumazamizibar dibobonim gifogh. Kamaghin Joap ghaze, "Gumazamiziba mengamin ingangarim, kar en ingangarim puvati." Ezi guizbangira, God dughiar mabar gumazamiziba mengasa Israelia migei. Egha God men ziaba iniasa me migei, a uaghan dagiaba a daningasa mikeme, eghti arimariar ekiam me inighan kogham. (Ni Ua Me Ini 30:11-12in gan.) Nighnizir igharazim kamakin. Devit kamaghin ifonge, a uan midorozir gumazibar amighti me bar avirase-megham, kamaghin amizi a gumaziba menge. (Ni ves 9in gan.) Guizbangira, bar fomira Ikiavira Itir God Israelia migia ghaze, A uabi midorozimin men akuragham, egh me kamaghin nighnighan kogham, Men midorozir gumazir avirim me damuti me apanibagh afiragham. (Ni Gumazir Dapaniba 7:2-7in gan.) Bizir kam bangin, arazir Devit amizir kam derazir puvati.

gin ua Jaser ategha ghua Gileatin Distrighin otifi. Egha ghua Tatimhotsin danganimin ghu. Me ua danganir kam ategha ghua Danin anabamin nguazimin itir nguibam Janin otogha, vongin ghua aruem uaghiri naghin Saidonin nguibar ekiamin oto. ⁷ Egha me uamategha sautin amadaghan iza, Tairin nguibar ekiamin otifi, nguibar ekiar kam a divazir gavgavim iti. Egha gin me dikavigha Tair ategha ghua, Hivia ko Kenanian nguibar ekiaba bar dagh arui. Egha me abuan ghua Judan sautin amadaghan otogha, ghua Berseban nguibar ekiamin otogha ghua Negevin nguazimin otifi. ⁸ Egha me uan kantrin nguibaba bar dagh aruigha givagha uamategha Jerusalemin ghu. Men darorir kamin ruarim, a 9plan iakiniba ko 20plan dughiabar ghu. ⁹ Me ghua otivigha givagha, Joap ghua kamaghin me uan darorimin gun atrivim geghari, "Israelia me 800,000in gumaziba iti, ezi me midorozir gumazibar ingangarim damuam. Ezi Judan gumazibar dibobonim a 500,000in tu."

¹⁰ Devit bar me menegha givagha, gin an amizir arazir kam bagha navim osemegha kamaghin Ikiavira Itir God ko migei, "Ki bar onanigha midorozir gumaziba menge. Ki arazir kurar kamin osimtizir bar ekiam gami. O Ikiavira Itir God, ga uaning, ki amizir arazir kurar kam, ni a gin amadagh."

¹¹⁻¹² Ezi dughiar kamra, Ikiavira Itir God, kamaghin Devitin akaba inigha izir gumazim Gat, a Devitin gin otivamin bizibar garir gumazim, a migia ghaze, "Ni mangi Devit mikemegh, 'Ki Ikiavira God, ki guizbangira migei, ki 3plan tuaviba ni ganidi. Eghti ni dar tam ginabaghti, ki anarira gin mangiva, a isi ni daningam.'"

Amimzaraghan mizaraghara Devit oseghe dikavigha gi-

vazi, ¹³ Gat Devit bagha ghua kamaghin Ikiavira Itir Godin akamin gun a mikeme. Egha kamaghin an azai, “Ni 7plan azenibar mitiriar ekiam nin kantrin otivasa ifonge? O, apaniba izi ia misogh ian agintighti, ia ari mangi danganir igharazibar 3plan iakinibar ikiam? O, arimariar kuratam nin kantrin gumazamiziba 3plan aruebar me bativam? Ni bar deraghvira nighnigh uan ifongiamin na mikemeghti, ki uamategh mangi na amadazir Godin mikimam.”

¹⁴ Ezi Devit bar atiatigha kamaghin Gat migei, “Ni na migeir akar kam, osimtizir ekiam na ganidi. Ki fo, Ikiavira Itir God a zurara apangkuvir God. Kamaghin, a bizir manam damusi a damu. Ki kamaghin aghua, gumazamiziba e gasighasigham.”

¹⁵ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God Israelia bagha arimariar kuram amadazi, arimariam mizarazir kamram otogha ghua a diborozir dughiamin tu. Ezi notin amadaghan Danin nguibar ekiamin ikegha ghua sautin amadaghan Berseban nguibar ekiamin, 70,000plan gumazamiziba ariaghire. ¹⁶ Ezi dughiar kamin, enselin gumazamizibagh asighasighamim, a Jerusalem in izegha givagha, me gasighasighsava ami. Ezi Ikiavira Itir God, osimtizir kurar kam gumazamizibar aningan men apangkuvigha, uan nighnizim giragha enselin kamin migia ghaze, “Marki. Me atakigh.” Dughiar kamin Ikiavira Itir Godin ensel danganir me witin ovizibar iniba kua dar dagheba isim in boroghin iti. Ezi danganir kam, a Araunan nguazim, a Jebusian adarazir gumazim.

¹⁷ Ezi Devit enselin kamin ganigha kamaghin Ikiavira Itir God migei, “Kirara ki arazir kuram gami, egha osimtizir ekiam iti. Ezi gumazamizir kaba, me sipsipin

mirara iti, mevzika, me osimtizir manam gami? Bar puvati. Ki uan ikizim ko erara, ni e gasighasigh.”

¹⁸ Ezi dughiar kamra Godin akam inigha izir gumazim Gat ghua kamaghin Devit migei, “Ni Jebusian gumazim Araunan danganir me witin ovizibar iniba kua, dar dagheba isimin mavanang, egh Ikiavira Itir God bagh ofa gamir dakozir tamin ingarigh.” ¹⁹ Ezi Gat Devit mikemezi moghin, Devit, Ikiavira Itir Godin Akar Gavgavimin gin ghua me witin dagheba isir danganir kamin oto.

²⁰ Ezi Arauna ingarir danganimin ikia vin garima, atrivim uan ingangarir gumazir dapaniba ko a bagha izi. Kamaghin amizi, a ziar ekiam atrivim daningasa an boroghin ghua nguazim girigha fuagha, uan guam nguazim mitua. ²¹ Egha kamaghin migei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, ki nin ingangarir gumazim, ki manmaghin amizi ni nan ganasa izi?”

Ezi Devit kamaghin a ikaragha ghaze, “Ki danganir ni datirighin witin iniba kua, dar dagheba isir kam, ki a givezasa izi. Ki an Ikiavira Itir God bagh ofabar amuamin dakozimin ingaram. Eghti arimariar kurar kam gumazamiziba ategham.”

²² Ezi Arauna kamaghin Devit migei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, marki. Ni nan nguazir kam givezan ki aghua, ni puram a iniam. Egh uaghan bizir tizir ni ofa damuasa ifongeziba, sara iniam. Ni bulmakaun kaba inigh ofan bar isia mighiribar amuasa, ki bulmakaun kaba ni ganidi. Ni uaghan, avim arighsi ter ararir witin iniba miseviba ko, temer ruarir ki bulmakauningin tuemning gatizim, aning uaning inigha ingangarim gamim, ni ofaba tusi a inigh. ²³ Atrivim, ki bizir kaba bar da isa ni ganidi.”

Egha Arauna ua kamaghin migei, “Ki kamaghsua, ni Ikiavira Itir God bagh damuamin ofaba, a dagh ifuegham.”

²⁴ Ezi atrivim kamaghin a ikaragha ghaze, “Bar puvati. Ki Ikiavira Itir God bagh ofa damusi, pura gumazir igharazimin bizitam, o uan bizir ki ivezezir puvatizitam inigh izi, a bagh ofan bar isia mighirizim damighan kogham. Kamaghin amizi, ki uan dagiaba isi nin bizir kabagh ivezam.” Egha Devit nguazir otevir kam ko bulmakauba giveza, 50plan silvan dagiaba isa Arauna ganingi. ²⁵ Egha Devit danganir kamin Ikiavira Itir God bagha ofa gamir dakozimin ingarigha, ofan bar isia mighiriba ko ofan God ko navir vamiran ikiamibagh ami. Egha Devit nguazimin itir gumazamiziba bagha Ikiavira Itir Godin azai. Ezi Ikiavira Itir God an azangsiziba baraki. Egha God arimariar kam Israelin anegifa.

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir Ghurim ko
Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang Province,
Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins long
Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Sep 2021 from source files dated 9 Sep 2021

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea